

ПОЛИТИКИН

ЗАБАВНИК

2
ДИНАРА

ГОДИНА
XXXIII
БРОЈ
1047
21. I 1972.

ИЗЛАЗИ ПЕТКОМ

ДЕЛТА 99

КОМПЛЕТАН СТРИП

ENERGOINVEST
НОВА НАГРАДНА ИГРА:

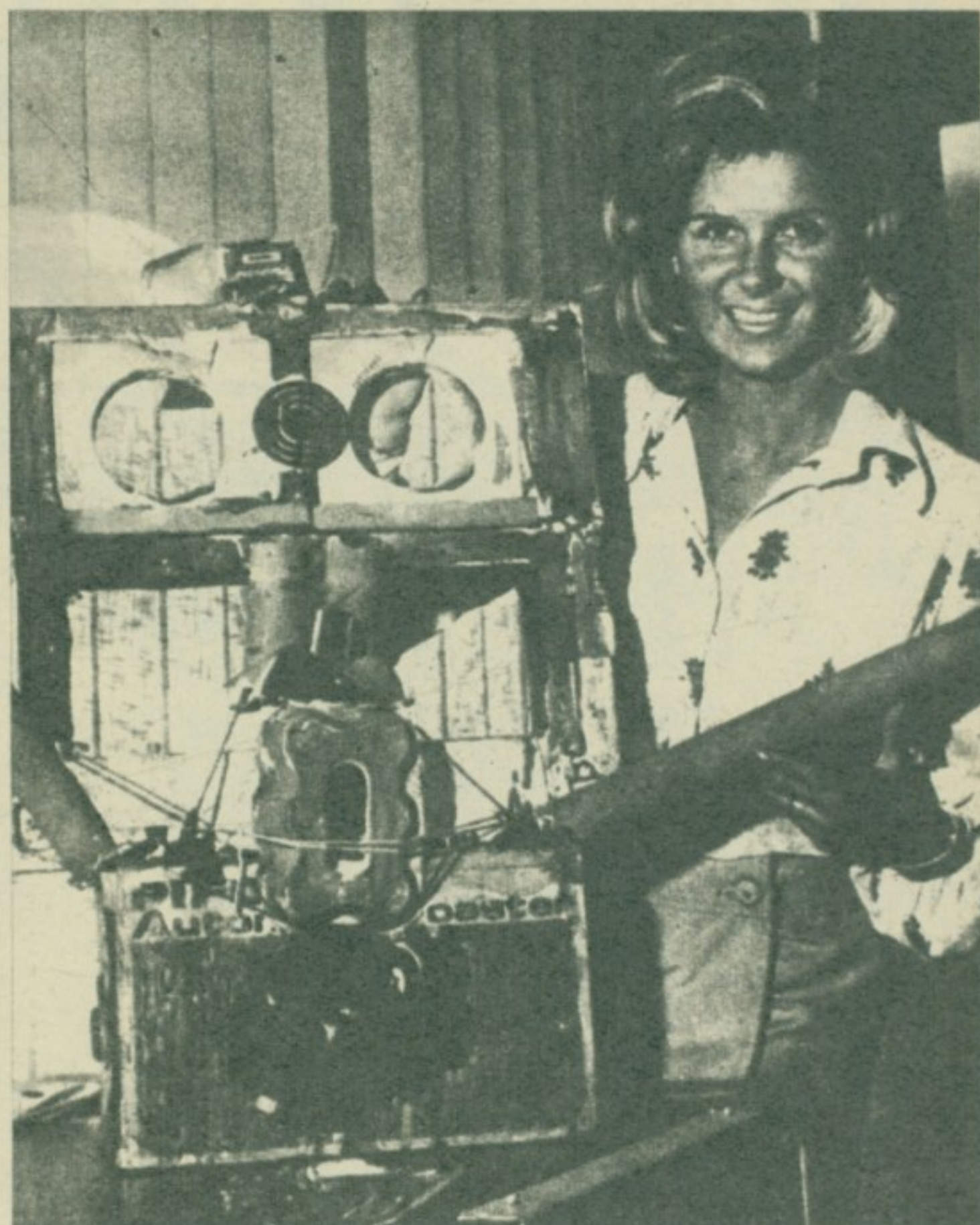
ВОДИМО ВАС У МОСКВУ стр.54.

ДОГОДИЛО СЕ...

СРЕБРНИ ЦИН. — У канадском месту Едмонтону изложен је највећи комад висококвалитетне руде сребра ископан досад у овој рудом богатој земљи. Комад руде дугачак је 122 сантиметра а тежак 810 килограма од чега је 570 килограма чистог сребра. „Сребрни рекордер“ ископан је у рудницима Ехо Беј и бродом допремљен у Едмонтон да би био изложен. Стручњаци сматрају да јединствени комад руде вреди 375000 нових динара и мисле да он треба да заврши у музеју рударства.

РАЧУНАРЕВО ЛИЦЕ. — Очи, нос, уста, руке: ова скулптура која подсећа на људско лице представља електронски мозак. Њен творац, петогодишњи Ендрју Ротгајсер, израдио ју је за изложбу одржану недавно у Лондону под именом „Дете и електроника“. За децу ни електроника није лишена — људског.

УСПАВАНКА ИНСПИРИСАНА НЕСРЕКОМ

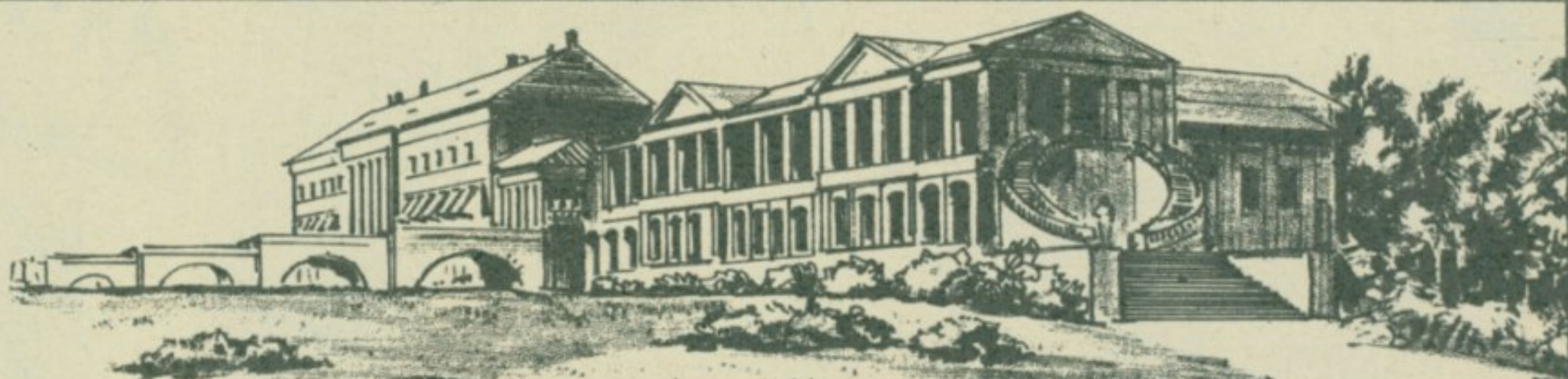
После катастрофе која је у близини Бона (Немачка) задесила један ваздушни балон и у којој је погинула нека жена, један млади музичар повео је својој кући њеног трогодишњег сина да се о њему стара док се не обави погреб. Да би умирио расплакано дете сео је за клавир и почео да компоњује успаванку. Музичар је био Јоханес Брамс а дело које је тог дана компоновао постало је најчувенија успаванка на свету. (1865)

Трипшикомљена Корњача

ДАНИЈЕЛА ФОРТУНАТА
ИЗ ЊУЈОРКА
ЈЕДЕ САМО
ШПАГЕТЕ СА СИРОМ.

Веровати или не!

СПОМЕНИК КУДЉИВОСТИ ЈЕДНЕ ЖЕНЕ

ДВОРАЦ ЦАРСКОЈЕ СЕЛО, ЛЕТЊА РЕЗИДЕНЦИЈА РУСКИХ ЦАРЕВА, ГРАЂЕН ЗА ЈЕЛИСАВЕТУ I, ЗИДАН ЈЕ У СТВАРИ 6 ПУТА ЈЕР ЈЕ 5 ПУТА ПО ЊЕНОМ НАРЕЂЕЊУ РУШЕН ДО ТЕМЕЛА И ПОНОВО ПОДИЗАН НА САСВИМ ДРУГИ НАЧИН!

УБИЧАЈЕН- ВЕРЕНИЧКИ ПОКЛОП

КОЈИ СУ У 19. ВЕКУ ДОБИЈАЛЕ ФРАНЦУСКЕ ДЕВОЈКЕ БИЛА ЈЕ ЗЛАТНА НАРУКВИЦА УОБЛИЧЕНА КАО КОМАД ТРУЛОГ ДРВЕТА КОЈА ЈЕ СМАТРАНА СИМБОЛОМ ДЕВИЧАНСКИХ ШУМА.

ЦАРСКИ ИЗДАЈНИК

ФРАЊА I МУЖ АУСТРИЈСКЕ ЦАРИЦЕ МАРИЈЕ ТЕРЕЗИЈЕ, ТАЈНО ЈЕ ПРОДАВАО ОРУЖЈЕ, ХРАНУ И МУНИЦИЈУ ПРУСКОЈ ОМОГУЋИВШИ ЈОЈ ТАКО ДА ПОТУЧЕ АУСТРИЈСКУ ВОЈСКУ (1741-1745).

СМУЧКЕ

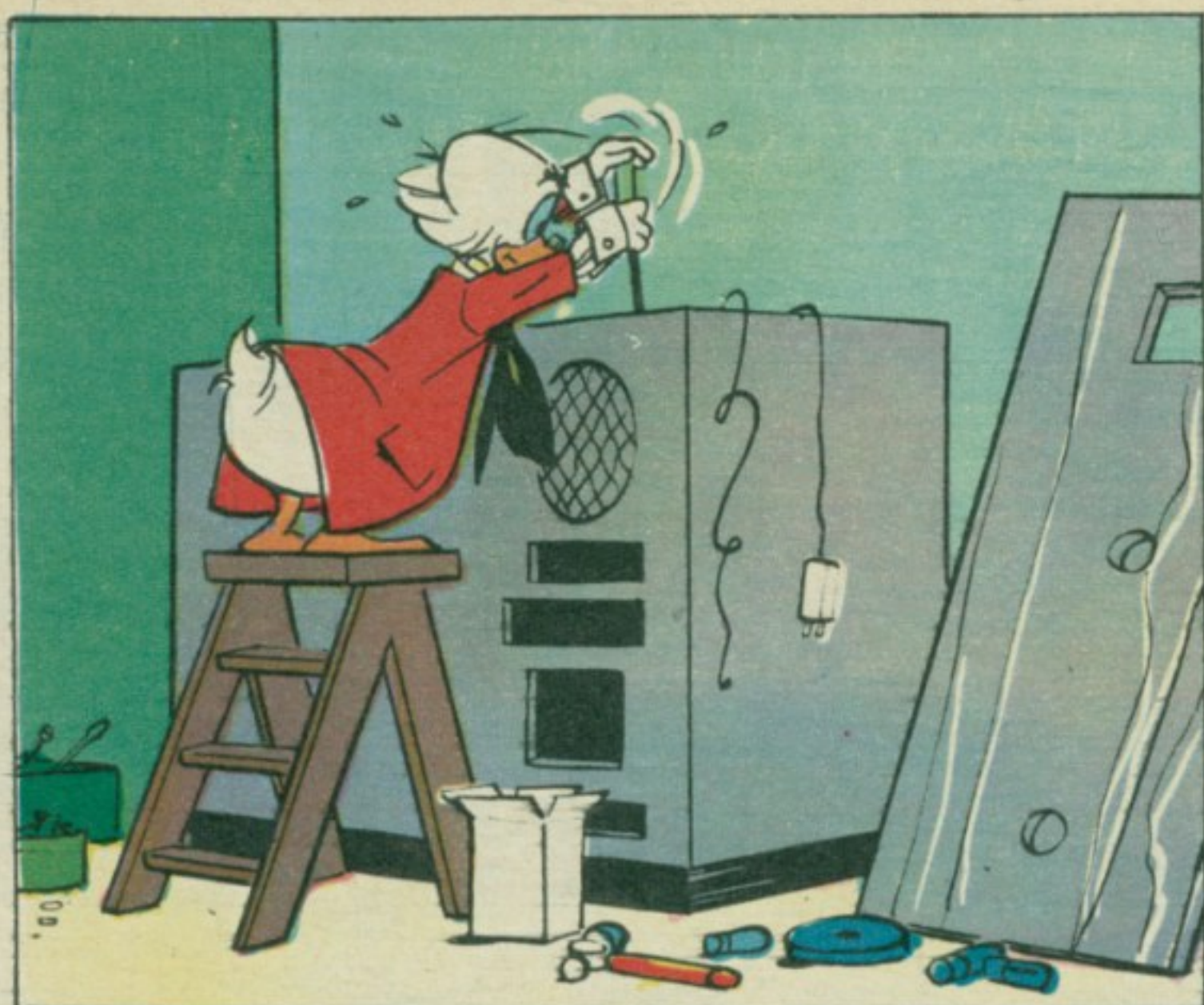
ДУГАЧКЕ 1 МЕТАР И ШИРОКЕ 9 САНТИМЕТАРА, НАЂЕНЕ У ЈЕДНОЈ МОЧВАРИ У ШВЕДСКОЈ, СТАРЕ СУ 4500 ГОДИНА. ЧУВАЈУ СЕ У СМУЧАРСКОМ МУЗЕЈУ У СТОКХОЛМУ.

WALT
DISNEY

ПАЈА

ПАТАК

ХРАБРИ ПОРУЧНИК

ЏОН

Априла 1943. године, усред II светског рата, амерички извиђачки торпедни брод РТ-109 у Пацифику доbio је новог заповедника. Посада састављена од 12 младих људи угледала је високог, препланулог младића кратко подшишане косе, прилично мршавог али снажног. Носио је чин морнаричког поручника I класе. Рекао је да се зове Џон Фиццералд Кенеди.

Милионерски син

Још истог дана нови заповедник појавио се на палуби го до појаса а сутрадан је сваког члана посаде ословљавао по имену. Момцима се то допало али су помислили да такав командант неће умети да одржи чврсту дисциплину. Кенедијева другарска али одсечна наређења која нису трпела поговора одмах су их разуберила.

Њихово поштовање само је порасло када су сазнали, не од Кенедија који је ретко говорио о себи, да је нови командант син једног од најбогатијих људи Америке, милијардера и дипломате Џозефа Кенедија и да се, према томе, лако могао извући од ратовања. Да се и не говори како је као од шале могао добити, ако је већ запео да ратује, место на неком угледнијем броду а не на торпиљерцу где нико није волео да служи.

Посада, наравно, није могла ни да сања — то је Џон Кенеди строго крио од сваког — да је он некада, док је био студент, на једној фудбалској утакмици тешко повредио кичму због чега је 5 месеци лежао у гипсном кориту и био оглашен неспособним за војску. Али он је, нешто пре америчке катастрофе код Перл Харбура, поднео молбу Врховној поморској команди да га приме у центар за торпедне бродове у Мелвину. Помогло му је што је своје време био добар фак у школи за резервне официре и одличан спортиста и пливач на универзитету у Харварду. Његовој молби је удовољено и после 5 месеци напорне обуке упућен је на поприште ратних операција у јужном Пацифику. Имао је 24 године.

**Да би сјасао посаду пре
уловљеној торпедној
брода, двадесет четири
годишњи Џон Кенеди
уређивао је чинарних
25 километара с повре-
ђеном кичмом**

РТ-109 био је стационаран у Тулаги, острвцу у западном делу Соломонског архипелага које су Американци, после тешких борби у Гвадалканалу, заузели од Јапанаца. Рат се већ померио према западу и у Тулаги се налазила база за снабдевање и припреме за даље операције. Новом команданту добро је дошао предах од месец дана да упозна посаду и брод.

Сигнал није дао

Тада је стигло наређење да се торпедни бродови упути у Нову Џорџију, архипелаг у првој борбеној линији. Нека од њених острва Американци су успели да заузму, око осталих се ратовало. Најжешће борбе водиле су се око аеродрома Мунда у Новој Џорџији и поморске базе Вила на суседном острву Коломбангари.

Чим је РТ-109 стигао у базу Рендова, одмах је добио први ратни задатак. У

наредби је стајало да се у току ноћи очекује „Експрес из Токија“ и да га треба достојно дочекати. „Експресом из Токија“ називали су Американци велике конвоје хране и муниције које су Јапанци, под заштитом разарача, пребацивали на фронт. Сваки долазак таквог конвоја пратиле су жестоке борбе. У ноћи 1. августа 1943. сви амерички бродови испловили су да изврше наређење. Међу њима био је и РТ-109.

Ноћ је била хладна, вода црна и претећа. Брод се у тишини кретао кроз теснац Фергусон између низа острва на чијим су се висовима понекад могле нагледати сенке јапанских патрола. РТ-109 пловио је према теснацу Блекит и у пола 10 стигао у одређену зону, у близини острва Гизо које су држали Јапанци. Кенеди је наредио да се зауставе 2 мотора како их непријатељ не би пре времена открио. Затим је распоредио стражу и чекао.

У исто време, неколико километара северније јапански конвој с разарачем АМАГИРИ на челу тихо је, угашених светлости, улазио

у теснац Блекит. Кенеди је изненада зачуо паљбу. Пошто је знао да су остали торпедни бродови распоређени свуда околу у мраку, помислио је да је неки од њих ступио у борбу, наредио људима да заузму места и чекао радио-сигнал за напад. Али, радио је упорно ћутао.

За то време на улазу у Блекит одигравала се права драма. Заповедник америчког торпедног брода који је први наишао на Јапанце помислио је да пред собом има обичан теретњак и ступио је у борбу не обавештавајући остале. Други торпедни чамац који је видео како се из мрака појављује јапански разарач избацио је торпеда и побегао. Али, ни он није дао никакав алармни сигнал и јапански конвој је, тако рећи наочи-

глед 30 торпедних бродова америчке морнарице, успео несметано да продре до Виле, брзо искрца људе, храну и муницију и одмах кренуо на траг, пут Јапана.

Страшни Амагири

Кенедијев брод дуго је остао на положају. Било је око 2 часа ујутро кад је неко изненада узвикнуо: — Брод на видику! Кенеди је покушао да у мраку назре прамец брода и учинило му се да је то неки торпиљер из његове секције. Али, црна сенка нагло се повећавала и пред очима запрепаштене посаде указао се огроман јапански разарач АМАГИРИ.

— На борбене положаје!

— узвикнуо је Кенеди и одмах наредио брзо маневрисање да би се брод поставио у положај за избацивање торпеда. Али, прекасно. И јапански командант видео је да је доцкан за било какву борбу па је одлучио да искористи величину и снагу свог брода и — кљуном прободе торпедни чамца! Кенеди је осетио на меру непријатеља и почео махнито да окреће крму не би ли избегао судар. Касно! Прамац јапанског разарача зарно се као оштрица мача у танак оклоп торпедног бродођа и једноставно га преполовио. Затим је мирно наставио пут.

Од снажног удара Кенеди

— Не знам, команданте. Лева нога ме јако боли. Али МекМахону није добро! — Кенеди је отпливао до несрећног морнара. Овај је једва чујно мрмљао: — Са мном је свршено.... — Кенеди га је без речи ухватио за прслук за спасавање и снажно запливао према олупини брода. — Пливај за мном! — заповедио је Херису.

Пливао је за двојицу

Само што су извукли тешко рањеног МекМахона, Кенеди је приметио да нема

вају до неког од оближњих острва. Изабрао је једно, мало и округло као колач, али до њега је требало пливати око 5 километара. Било је сасвим неизвесно да ли на њему има или нема Јапанаца а још неизвесније како ће рањени и уморни људи допливати до њега. Тада је приметио како недалеко од њих плови повећа даска.

— Придржаваћемо се за даску и пливати у групи! — наредио је. Проблем је био како вући тешко рањеног МекМахона. Кенеди је пресекао један каиш на његовом прслуку за спасавање, узео га у зубе и тако вукао, док је он пливао на

Џон Кенеди је остао уопран.

Пошао је чим је пао мрак носећи о врату револвер а у прслуку за спасавање батијерску лампу. После 3 часа наизменичног пливања и ходања по коралним гренима, стигао је у теснац Фергусон. Ту је палио лампу лагано пливајући и покушавајући да избегне јаке водене струје. Али, Фергусон је био мрачан и пуст — те ноћи теснацом није прошао ни један једини брод!

Сунце се рађало када се вратио. Једва се извукао на обалу и истог трену заспао мртвим сном. Од последњих 36 часова 30 је провео у води препливавши 25 ки-

вортност за своју посаду. Док је погледом тражио ново острво где би се пребацили, изненада се, као у сну указао пирог с двојицом домородаца који су очигледно, бродоломницима хтели нешто да кажу али нису говорили њихов језик. Ипак су се некако споразумели. Касније су сазнали да су тамнопути пријатељи припадници извидничке чете коју су после доласка Јапанаца на ова острва оставили Британци под командом поручника Еванса.

Од тог тренутка све се одвијало веома брзо. Кенеди, камуфлиран палминим лишћем, прешао је у пироги домородаца теснац Бле-

Амерички торпедни бродови дочекали су у теснацу Блекит на јужном Пацифику јапански конвој „Експрес из Токија“.

се онесвестио. Падајући лукао је леђима о оштру металну ивицу и повредио стару рану на кичми. Од бола се и освестио. Стежући зубе погледао је око себе. Двојица морнара, Марни и Кирк-си, погинули су на лицу места. Остали су се борили с таласима, ватром и гасовима. Рос, Том МекМахон, Џонстон, Херис, Зинзер и Старки били су избачени у море док су се Мауер, Мегир, Алберт и Кенеди задржали на половини брода која се љуљала на води.

— Сви у море! — командовао је Кенеди плашећи се да ће доћи до експлозије. Наједном је зачуо нечије запомагање. Херис! Препознао је његов глас.

— Херис, јеси ли рањен? — довикнуо му је.

Хериса. Поново је скочио у воду и запливао кроз мрак. Нашао га је изнемоглог и оломљеног.

— Готов сам, команданте! Рећи ћете мојој жени...

— Рећи ћеш јој ти сам а сад се држи за мене и пливај!

Ноћ су провели на олупини очекујући да ће неко наићи и покупити их. Али, нигде нико. Већ је свитало а они су се налазили на неколико километара од острва Гизо и Коломбангаре која су држали Јапанци.

У зору је Кенеди наредио покрет. Сви су пливали држећи се за олупину која их је сакривала од очију Јапанаца док су на самој олупини лежала двојица тешко рањених. Око 2 часа по подне олупина се преврнула и Кенеди је одлучио да пли-

вају до неког од оближњих острва — све до острва.

У нормалним околностима ово острвце са палмама, дивним плажама, птицама разних боја, било би прави рај на земљи. За исцрпљену и израњављену посаду представљао је само привремен и несигуран заклон. Могла их је открити свака јапанска патрола, осим тога није било воде за пиће. Кенеди је сматрао да је једини излаз из ове клопке да још те ноћи покуша да застави неки амерички брод у пролазу за Фергусон.

— Нећете успети, команданте! — рекли су му сви утис.

— Усамљен пливач у мрачној ноћи неће моћи да привуче пажњу ниједног брода! — рекао му је Рос.

лометара! Руке и ноге биле су му изгребане, образи упали, лице изгризено од соли. Сутрадан је одлучио да сви препливају на острво Оласану одакле ће бити ближе Фергусону. Надао се, такође, да ће наћи и воду за пиће а хтео је и да размрда мошке који су почели да губе наду и очајавају.

Од острва до острва

Поново су пливали и Кенеди је у зубима вукао МекМахона. Али, ни на Оласани нису били боље среће — исто пусто острво као и оно раније, исте палме, песак и ни капи воде за пиће. Нешто је морало да се предузме, Кенеди је осећао одго-

кит, помогао се острва Голш и ступио у везу с поручником Евансом. Одмах је обавештена америчка база на Рендови одакле су послали 3 торпедна брода која је Кенеди сачекао у теснацу Фергусон. Затим је он сео за кормило и одвео бродове на Оласану где су се укrcали остали чланови посаде. Неколико сати касније стигли су у Рендову.

***

Када је 20. јануара 1961. новоизабрани најмлађи председник САД Џон Фицџералд Кенеди полагао заклетву у Вашингтону, на паради приређеној у његову част учествовао је и један торпедни брод с бројем РТ-109. Десеторица преживелих морнара са Оласане поздрављали су из њега свог старог ратног друга.

ДИКАН

и последње ФРРРУКЕ

УКРАДЕНА ЧАКИЈА

Отац шкрипну зубима, узео будак и позва ме. Знао сам да ме не чека ништа добро

Село Репиште у коме сам рођен налази се на узвишци планине Кукавице. То је крај око Грделичке клисуре који је одвајкада познат по кликтању орлова, доброј стоци и строгости родитеља према деци. Вероватно због тога млади напуштају тај крај. И ја сам један од њих. Сећам се завичаја по шумарцима, окомитим стенама и пропланцима, а и по батинама које сам од оца добио а за које нисам био крив.

НИСАМ ПРИМЕТИО

Априла 1934. године са оцем, старијим братом Миодрагом и рођаком Јованом пошао сам на орање. Истога дана и наш сусед Крста Коцић орао је своју њиву. Око подне сусед Крста сео је са својим радницима да руча. Позвао је и мене. Радо сам пристао јер сам био гладан. Ручак је завршен медом који сам халапљиво гутао. Но, тај мед ми је све и загорчао. Очева чакија — велики перорез — била ми је обешена о врату. Сусед Крста искористио је моју неопрезност — ја сам само буљио у мед — и скинуо ми чакију а да ја нисам ни приметио.

После ручка, око три сата, прешли смо на другу њиву. Али, усред посла наш во Сивоња изненада изиђе из бразде и крену својим путем. Отац се наљутио и почео тако силно да га удара све док није изломио прут. Онда је наредио мени да му донесем други. Одох у шипражје да одсечем штап и тада приметих да очеве чакије нема. Сетих се да сам је за време ручка код суседа имао о врату па заобилазним путем, да ме отац не примети, пођох на место где смо ручали надајући се да ћу чакију тамо наћи. Стигао сам на њиву, све добро прегледао, али ње нема па нема. Плачући упитах чика-Крсту да ли је можда он нашао чакију. Он ми одговори да је није ни видео.

ОНЕСВЕСТИО САМ СЕ

Вратих се оцу и погнуте главе изустих да сам његову чакију изгубио. Рекао сам и да сам је имао за време ручка код чика-Крсте. Отац није ни саслушао моје последње речи. Одмах је почео да псује а од љутине му задрхташе велики густо брци. Помислих да бежим али су ми ноге биле некако

тешке. Тако сам, дрхтећи од страха, стајао као кип предосећајући најгоре.

Отац ишчупа палицу из јарма и пође према мени. У том тренутку пред њега стаде мој брат Миодраг и рече:

— Немој да га бијеш, тата! Ја имам пет динара које

братовом капуту на ледини. Устадох и да бих мало смилостивио оца узех будак и почех да прекопавам тамо где плуг није могао да оре. Али, отац ме опет позва и ја оставих будак, приђох и стадох као укопан. Поново ме је питао где ми је чаки-

ста. Отац га припита да ли је видео његову чакију а он нешто, као за себе, промрља. Разумео сам само да отац њему дугује неки нож. Одједном отац шкрипну зубима и ја чух како се проломи оштар глас: „Оооп!“ Волови стадоше, отац приђе

— Стави овде главу да те живог закопам! — викнуо је отац и ударио ме.

ми је дала сестра па ћу ти купити нову чакију.

Отац га млатну неколико пута али га је одбранио рођак Јован. Онда отац приђе мени и поче из све снаге да ме туче палицом. Молио сам га и преклињао, кукао и плакао али ми није помогло. Што сам га више молио, све ме је бешње тукао. Од батина сам се онесвестио и пао на земљу. Кад сам дошао себи, видех да лежим на

ја и наставио да ме туче. Најзад поче да ме баца по узораној њиви. Мислио сам да нећу остати жив. Докле би ме све тако тукао да га није спречио Јован не знам.

НЕК ТЕ ЦРВИ ЈЕДУ!

Око 6 сати пођосмо кући. Уз пут нас стиже и чика-Кр-

колима, узео будак, сврати с пута и позва и мене. Сиђох и стадох крај њега. Одједном осетих ударац у затиљак и падох. Поред саме моје главе отац удари неколико пута будаком у ледину, извади бусен и рече ми:

— Стави овде главу да те живог закопам па нека ти црви једу главу а врне стражњицу!

Морао сам да послушам. Запамећући ставих главу у ископану рупу. У том тренутку, на моју срећу, случајно је наишла „мајка“ Ленка, жена која ме је, по селским обичајима, прва задодјила кад сам се родио, одгурнула оца и викнула:

— Милутине, срам те било! Шта радиш с тим дететом!? Ти си, изгледа, полу-део! Дете ти никада од силног страха неће постати човек!

СТАРИ РАЧУНИ

Учинио ми се да се отац мало постидео. Окренуо се, бацио будак натраг на кола и рекао ми да се и ја попнем. Уз пут ми је наредио да о овоме што се догодило ништа не говорим мајци. Тада ми је испричао да ме није тукао што сам изгубио чакију већ што сам омогућио чика-Крсти да је узме. Јер, док су њих двојица били момци, још 1921. године, отац је нашао чакију коју је Крста изгубио па ју је присвојио. Крста је код њега видео своју чакију али отац није хтео да је врати. Овај је то упамтио и сада се светио а отац то није могао да поднесе. Нисам смео ништа да му кажем али сам у себи мислио да није праведно што је он украо туђ нож а мене туче што сам његов изгубио.

Признајем да ми је отац улио толико страха да и данас, кад видим човека с великим густим брцима, струја ми прође кроз тело. Вероватно због тога што ме је отац тако свирепео тукао у детињству скоро никада се не усуђујем да своју децу кажњавам батинама.

Хонорар: 20 000 ст. дин.
ТИХОМИР МИЛЕНКОВИЋ
службеник
Крушевац

НЕПРИЈАТНЕ УСПОМЕНЕ

Умољавају се старији читаоци Политикиног забавника да нам опишу батине које су неправедно или заслужено добили у детињству, које су до данас због нечег запамтиле. Успомене треба написати на 3 до 5 куцаних страна на машини. Најзанимљивије ћемо објавити и хонорисати.

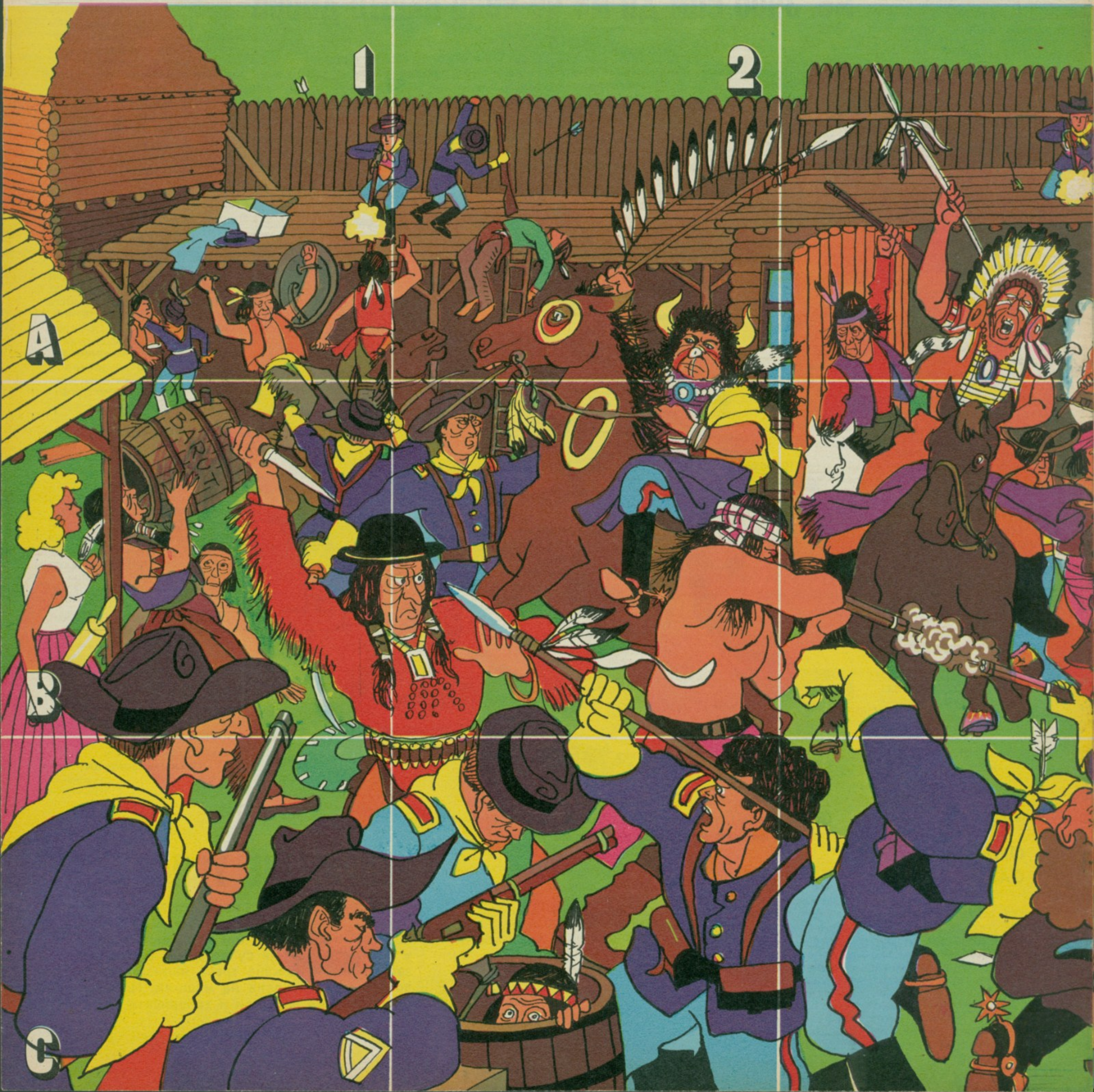
КО ЈЕ ИЗДАЈНИК?

У утврђењу Форт Ловел свима је лакнуло кад је влада склопила примирје с Индијанцима. На жалост, мир није дуго трајао. Већ после месец дана почеле су да избијају чарке између патрола и ратника племена Сијукса. Нико више није смео ни нос да помоли из утврђења без јаке пратње, а капије су дан и ноћ

брижљиво чуване. Заповедник гарнизона капетан Роџерс који је цео живот провео на Дивљем западу никако није могао да схвати зашто Сијукси овог пута не поштују договор.

Једног дана у тврђаву је дојахао Литл Џо који је редовно снабдевао гарнизон месом са Пондеросе. Он је испричао капетану да је тог јутра јашући према Форт Ловелу у близини индијанског логора приметио једну прилику у одећи америчког официра. Ускоро су се појавили Индијанци и човек им је разделио неколико боца вискија а они су му у замену дали товар крзна. Даље Литл Џо није смео да се задржава већ се неопажено искрао иза стене и наставио према тврђави. Па ипак и то што је видео било је довољно да примети како официр има — риђу косу.

— У овом гарнизону, колико ја знам, црвену косу има само Дик Вотер, мој заменик — одговорио му је на то капетан Роџерс. — Немој се љутити, Џо, али ја у то не верујем...

— Ипак не би било лоше да мало обратите пажњу на њега. То с црвеном косом нисам сањао — рекао је Литл Џо пре но што се повукао на починак.

Капетан Роџерс одмах је започео тајну истрагу и сазнао да је пре десетак дана Вотер продао крзна трговцу О'Конелу и да је већи део новца изгубио на картама. Капетанове сумње су порасле и он је одлучио да Вотеру постави замку. Међутим, Вотер као да је предосетио да му се нешто спрема и једноставно је нестао из утврђења.

Узалуд га је капетан тражио по целом погору. Уто су се зачули ратнички поклици Индијанаца — Сијукси су напали тврђаву! Настала је неописива гужва, било је много рањених с обе стране.

Литл Џо је излетео из собе коју му је капетан доделио за време његовог боравка у тврђави и скривен иза једног стуба одмах је уочио издајника Дика Вотера иако је овај имао одећу

Индијанца а на глави маску која му је покривала и лице и косу.

Знате ли како је Литл Џо препознао издајника? Видите ли га и ви?

УРАДИТЕ ОВАКО:

Пажљиво посматрајте цртеж да бисте открили издајника. Цртеж је подељен на поља која су водоравно означена бројкама а усправно словима. Ознаке квадрата у коме сте открили маскираног издајника убележите у ромбоидни купон (на пример: А5) и заједно с претходна три купона одмах пошаљите ПОЛИТИКИНОМ ЗАБАВНИКУ, 11001 Београд, Македонска 29, са знаком „За вестерн конкурс“, најдаље до 1. фебруара 1972. године!

Међу свима који тачно реше сва четири задатка извући ће се победници.

НЕВИЂЕНЕ НАГРАДЕ!

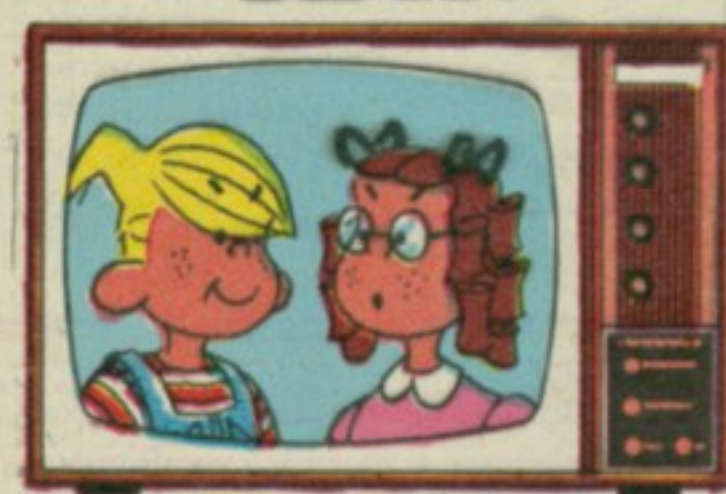
1. НАГРАДА:

Расни јахаћи коњ са седлом, узенгијом и уздом плус комплетно каубојско одело по твојој мери и још шешир, чизме и опасач за два револвера!

ИЛИ

ИЛИ

ЈОШ 99 ЛУДИХ НАГРАДА ЗА 99 БИСТРИХ ГЛАВА!

У СЛЕДЕЋЕМ БРОЈУ НА 55. СТРАНИ ИЗНЕНАЂЕЊЕ И ПОМОЋ ЗА ОНЕ КОЈИ НЕМАЈУ СВА 4 НАГРАДНА КУПОНА!

ГУСАРСКА КРАЉИЦА

У пролеће 1805. године на једној цунки у Јужнокинеском мору гусари су заробили младу Кинескињу, везали јој руке на леђа и повели пред свог моћног вођу Чинг Јиа. Он је био стар али је одмах запазио да је његова заробљеница веома лепа.

— Како се зовеш? — упитао је неуобичајено меким гласом.

Она му је одговорила само дивљим и презривим погледом. Чинг Ји на то ништа није рекао, само се подигао са своје златне столице и лаганим жорацама пошао према девојци посматрајући је радознано.

— На колена! — викнуо је један гусарски официр. — И одговарај великом Чингу ако ти је живот мио.

Али, девојка се није ни померила. Стајала је уздигнуте главе, поносна и љута, као да није ни примећивала моћног старог гусара пред којим су се сви клањали.

— Одвежите је! — наредио је Чинг одједном а онда, више за себе, додао: — Оваква жена ретко се среће...

Чим су јој ослободили руке, девојка је као дивља мачка скочила на Чинга. Притрчали су његови људи с исуканим мачевима али их је њихов вођа зауставио. Наредио је да је одведу у најлепшу просторију на његовом броду и оставе је тамо саму.

ПОСЛЕДЊА ОПОМЕНА

Најмоћнији гусар јужнокинеске обале Чинг Ји почео је да обасипа девојку која се звала Хси Кај прекрасним поклонима. Наредио је да јој се испуни свака па и најмања жеља. То, међутим, није могло да омешка срце Хси Кај која се данима и месецима држала достојанствено. Најзад се Чинг Ји одлучио на један необичан корак — запретио је девојку и она је, зачудо, пристала.

Хси Кај није била само лепа и храбра. После свега што је претрпела од трнутка кад су гусари напали цунку њеног оца, желела је да је више никад нико не понизи. Хтела је да она влада другима и мада је знала да старог гусара неће много вољети, удала се за њега.

Од првог дана госпођа Чинг почела је да се интересује за посао свог мужа и постала његов саветник. Заједно су планирали нападе

и пљачке бродова и нападе на луке. Њихово богатство из дана у дан је расло а Чинг је постајао све моћнији. Али, једне олујне ноћи док се враћао из похода, Чингове цунке захватио је страشان тајфун и то је био његов крај. Хси Кај овог пута није била са њим.

Кад је примила вест о смрти свога мужа, није се збунила. Одмах је преузела команду над великом гусарском флотом. Нико се међу гусарима није усудио да се побуни јер је поступала с њима сурово као и стари Чинг. Почела је да органи-

— Никога не молим за милост, поготову не једну жену! — изјавио је млади заробљеник а Хси Кај, господарица 70.000 пирата, устала је са златне столице. И против њене воље на лицу јој се појавио осмех...

зује смеле нападе у Јужнокинеском мору где је долазила до великог плена. Затим се усудила да уђе и у кинеско копно пловећи уз реке до насеља у којима је отимала угледне и богате људе. Тражила је за њих велики откуп а исплату от-

купнине убрзавала тако што би заробљенику одсецала уво и слала га његовој породици као последњу опомену!

Тако је Хси Кај постала

Мада је господарила војском од 70.000 људи и била најбољашња жена Кине, Хси Кај се осећала усамљена и несрећна све док није срела младог рибара Пауа

бале, пред њену цунку испречио мали рибарски чамац. Отац и син који су у њему били нису стигли да се склоне, па су их гусари госпође Чинг шчепали и извели пред своју господарицу.

ПРИЧУВАЈ СВОЈ ЈЕЗИК!

Угледавши чувену гусарку са строгим изразом на лицу, стари рибар је пао на колена и почео да моли за милост али је његов син, снажан младић, остао да стоји поносно, готово изазивачки. Хси Кај је ћутала загледала у младића који није скидао поглед са ње.

— Зар не знаш, дрски човече, да кажњавам смрћу сваког ко ми се не покори! — викнула је.

— Знам, госпођо Чинг! — одговорио је он. — Ви можете уништити моје тело, али мој дух никад.

— Причувај свој језик да ти га не одсечем! — рекла је Хси Кај.

Храбри младић који се звао Пау, смело је узвратио:

— Никог не молим за милост, поготову не једну жену!

Хси Кај је устала са златне столице. Њени образи били су румени од узбуђења а бадемасте очи ватрено зашветле. Ситуација је била иста као онда пре неколико година кад је она овако стајала пред страшним Чинг Јием. На њеном лицу појавио се осмах, скоро против њене воље.

— Одведите их! — наредила је. — И поступајте лепо с њима.

ЦАР СЕ ПРЕДАО

Цункама се пронео глас Хси Кај се заљубила! Краљица гусара није ни крила своја осећања. Између ње и рибара разбуктала се вели-

ка љубав. Најзад је Хси Кај била срећна. Није била сама, уз њу се налазио човек кога је могла да поштује, који је се није плашио.

Она и Пау ускоро су постали прави господари јужнокинеских вода а били су толико моћни да их се бојао и сам кинески цар. Да би уништио госпођу Чинг једном и заувек, он је одлучио да организује напад са читавом својом ратном морнарицом!

Цунке царске морнарице биле су веће од гусарских али малобројније. Гусарском флотом, састављеном од лаких и покретљивих бродића, управљао је храбри Пау. Гусари су улетали међу тешке бродове морнарице засипајући их стрелама и ватреним куглама. Затим је Пау одлучио да се пробије до средишта царске флоте и нападне брод адмирала Куо линг Лина. После оштре борбе прса у прса у којој је адмиралова посада потучена, Пау се нашао пред непријатељским командантом.

— Храбро сте се борили, адмирале! — рекао му је. — Сад је најбоље да се предајте и ми ћемо вам указати по част какву заслужујете.

— У поразу нема никакве части! — одговорио је адмирал и насрнуо мачем на Пауа који се у истом тренутку вешто измакао и пробо Куолинга. Адмирал је пао мртав.

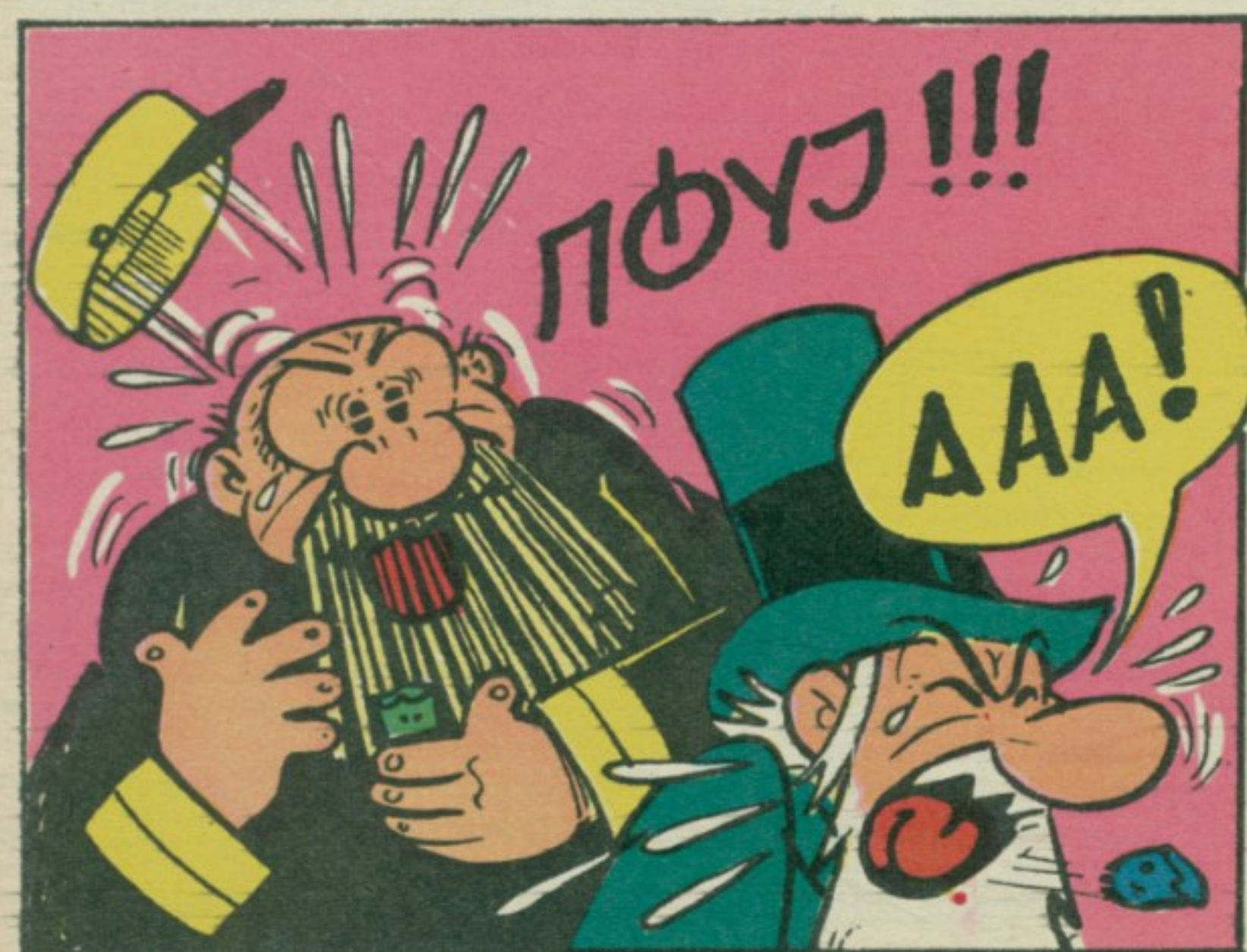
★★★

Царска морнарица била је потпуно уништена и цар је, иако тешка срца, одлучио да преговара са Хси Кај. Њој и њеном мужу понудио је као дар лепу велику палату и место на свом двору а њиховим присталицама потпуну слободу. То је била великодушна понуда и Хси Кај ју је прихватила јер је била већ уморна од гусарења. Повукла се у миран живот у раскошно опремљеној кући где је адмирала Пау родила четворо деце.

Иако је од тада у Кини било још много гусара, ниједан није достигао моћ и славу прве гусарске краљице Хси Кај.

П. С.

ШТА ЗНАЧИ ТВО

Данас је немогуће замислити да неки човек нема презиме. Каква би тужба настала у школским дневницима, телефонским именицима, како би се разносила пошта кад би људи имали само имена? Модерна држава заиста не би могла да макне без презимена. (Једино у неким најзабаченијим аустралијским племенима поглавице немају ни име ни презиме јер верују да ће тако остати непознати — злим духовима.)

Било да се зове Едсон Арантес дос Насименто Пеле, као славни Бразилац, краљ фудбала, или Ив О, аутомеџаничар из Марсеља, Кичи-зо Накамура, Џон Смит, Абдалах Ибн Хасан или Дејан Петровић, свако жели да

Теофилакт из Симокате. Међутим, обичан Талес називан је са много мање церемонијом: Талес Кривоноги, Талес свећаров син, Талес син Кононов или унук Филипов. Ови надимци били су саставни део имена али се нису наслеђивали.

Римљанин тог времена имао је просечно по три имена: Марко Тулије Цицерон, Публије Овидије Назон, Титус Лукреције Кар. Прво име било је лично, друго очево а треће дедино или неког другог претка. Кад данас напишемо оно средње слово између имена и презимена — то је остатак обичаја још из доба Римљана!

челе да додају уз име главе породице назив посела који је држао и у почетку је то презиме наслеђивао само најстарији син заједно са имањем. Касније су га примали и млађи синови и тако је презиме постало наследно. Кад је трговина почела да цвета, постало је веома важно знати ко се како зове да се не би лутало и грешило, па и грађани по угледу на племиће добијају презиме. Обичан прост народ последњи је добио презиме.

Мушкарци, очеви, вековима су имали водећу улогу у породици и друштву па је разумљиво што се сродство рачунало по мушкој линији

је и код ашкенази Јевреја, оних са севера и из средње Европе. Морисон је Син црнокосог човека, Абрамсон — Син оца многих, Виљемсон — Син господара воље.

СИН БУДНОГ ЧОВЕКА

Код Англо-Саксонаца (Енглези и Американци) презиме се често прави од очевог имена додавањем наставка инг: Браунинг — Син смећег човека, Денинг — Данчев син, Хардинг — Син чврстог пријатеља.

Код Ираца и Шкотланђа-

ће срећу у Енглеској и Америци: Фицрој — Краљев син (ово име најчешће су добијала краљевска деца рођена ван званичног брака), затим Фиццемс — Син човека коме је бог саветодавац, Фиццералд, Фицморис итд.

У Шведској су најчешћа презимена на — сон. Тако у овој земљи има око 380 хиљада Андерсона, 364 хиљаде Карлсона и 330 хиљада оних који носе презиме Јохансон! Да би се смањила забуна око толиког броја истих презимена, шведска влада је недавно издала регистар са 50 хиљада не-свакидашњих шведских презимена и позвала грађане да ако желе изаберу ново.

Код Данаца је овај додат, помоћу кога се од имена оца прави презиме, искључиво — сен: Андерсен, Фредриксен, Јакобсен, док Норвежани користе оба, па има и Олафсена и Олафсона.

Шпанци граде презиме од очевог имена додајући —ез, и таква презимена су веома бројна: Домингез, Алварез, Гомез, а Португалци — еш Алвареш, Гомеш, Кампнеш.

НАША ПРЕЗИМЕНА

У Југославији има презимена са готово свим могућим наставцима који се употребљавају у словенским језицима (Петров, Седмак, Бобек, Апостолски), али се ипак највећи број завршава на „ић“. Овај наставак најчешће се везује за присвојним придевом на — ов или — ев и тако постају именице које значе чији је који син: Јовановић, Милошевић, Павловић, управо: Јованов син, Милошев син итд. (У већини случајева данас име у основици презимена није име оца већ неког даљег претка по коме се цела породица тако презива). Многа презимена немају — ов и — зв испред — ић: Јованић, Лазарић, Ивић, Николић. Таква су особита презимена изведена од женских имена на а: Анђелић, Јелић, Јагодић, а она су постала у случајевима кад је глава породице била жена, због тога што је остала удовица или — ако је муж дошао у њену кућу, на њено имање!

Неки научници сва наша презимена на — ић тумаче као деминутиве јер уопште именице са овим наставком (царић, братић, орлић) значе нешто младо, рођено од онога што основна реч значи, нешто умањено.

Грчка презимена су обично дугачка јер се граде

зна како је настало његово презиме и шта значи.

КРИВОНОГИ ТАЛЕС

Стари Грци нису знали за презиме. Да би се људи с истим именом ипак разликовали између себе, додаван им је неки надимак. Уз славна имена филозофа, књижевника, научника обично је стајало име места из кога потиче: Талес из Милета, Аристарх са Самоса,

Пре отприлике 2400 година римски начин обележавања са 3 имена скратио се у помен — име и cognomen — презиме. Тако се поуздано зна када је на тлу Европе употребљено прво право презиме — породично име које се наслеђује. Међутим, кад је пропало Римско царство, доласком хришћанства презимена су нестала јер је нова религија признавала — само крштено име!

Модерна презимена настала су практично у средњем веку. Најпре су краљевске и племићке породице по-

а и презиме настајало од очевог имена. То се задржало све до данас у највећем броју земаља света: синови целог живота а кћери до удаје носе презиме створено од очевог имена или породично презиме. У Шпанији чак и данас жена после удаје не узима мужевљево презиме већ задржава очево!

Од очевог имена презиме се прави на више начина. Најједноставнији је код германских народа где се на очево име дода само — зон или сон што значи син. Тако

на Мек означава сина а оно чувено О' — унука или потомка нечијег: Мек Брајд — Син слуге Свете Бригите Мек Грегори — Син будног човека.

Презимена са О' врло су бројна у Ирској и Шкотској: О'Рурке — потомак Руриков, О'Донегал — потомак човека из Донегала!

Норманска ознака за сина је фиц. Таквих презимена је некад највише било у Француској, нарочито у северним деловима које су Нормани освојили и годинама држали, али се данас много чеш-

ЈЕ ПРЕЗИМЕ

Кинез Ли је у сџвари Шљивић, Бах значи ђошок, а сви Тејлори имали су некој ђреџка—кројача, баш као шљо Ђелићи моју биџи сиџурни да им се неки ђрагеда није дичио косом

тако што се на очево име додаје — пулос: Теодоропулос — Божидарев син, Ставропулос — Крстин син, Крастопулос — Владин син. Код Арабљана презимена по очинству праве се додавањем речце **абд** и **ибн** које значе син, само што обично Абд иде напред а ибн служи као нека веза између имена: Абдалах ибн Хасан.

ХЕРЕРА ЈЕ КОВАЧ

Најчешће презиме у САД и Енглеској је Смит — ковач. То је и разумљиво кад се зна да је ковачки занат одувек био цењен и тражен. Код нас је ово презиме често: Ковачевић и Ковачић, код Француза оно гласи Лафорж, у Италији Фабри, за Шпанце то је Херера а код њихових суседа Португалаца Фереира. Шмит је веома често презиме код Немаца, Кузњецов код Руса, Ковалевоки код Пољака.

Презимена добивена према занимању настала су врло рано јер су се људи по њима разликовали: један Џон био је ковач, други млинар и временом се уз њи

хово име редовно употребљавало занимање које је прерасло у право презиме кад су почели да га наслеђују и синови. И данас је лако утврдити шта је био нечији предак ако се он презива Тејлор — кројач (Шнајдер), Кларк — Писаревић, затим код нас: Дунђерски, Пандуровић, Поповић, Рибар, Терзић.

Енглеска и немачка презимена кад се завршавају на — **ер** или **ман** означавају човека који ради одређен посао: Купер — Бачвански, Пинтеровић (онај који прави бурад), код Немаца Бендер. Уопште код Немаца од сваког заната има по неколико изведених презимена. Тако би Дрвотелић код нас, код њих било: Цимерман, Тимерман, Шрајнер, Шринер, а код Енглеза су сва ова презимена постала од појма шумар — Форстер, Форестер, Фостер, Вудвард, Вудруф, Вудмен!

Презимена по занимању заједничка су за све народе света и лако се преводје с једног језика на други. Код нас Млинарић, на енглеском Милер, Молинари у Италији, Де Муинху — португалски, Молина — шпански, Молнар на мађарском, Ме-

лер или Милер код Немаца, Демулел, Молине, Меније — на француском, Мељников на руском, Млинарж — пољски, Млинек, Мелник чешки и тако редом.

БРАДАТА ПРЕЗИМЕНА

Доста су честа презимена настала од каквог надимка који је неки предак добио по некој својој особини, по најчешће рђавој. Људи су одувек волели да надевају другима надимке из жеље да се мало насмеју, па су зато ови надимци често смешни а неки и незгодни. Тако у нашој земљи имамо презимена: Торбица, Врабац, Кртолица, али и нека чији би власници били врло срећни да их се ратосиљају.

Презиме Браун, четврто по раширености у САД, настало је од надимка, браун значи смеђи. Код Француза то је Лебрел. Кад је у питању појам црн таква презимена срећу се у целом свету: Блек, Блеки, Блекмен — у Енглеској, Фоско или Нери у Италији, Прето у Португалији, Фекете у Мађарској, Маврос у Грчкој. Код

Немаца то су Шварц, Сварт, Мор, у Финској Мустанен код Јевреја Пинкус а код Чеха Черни, код Руса Чернов, Чернишевски, у Пољака Черњак и Чарњецки итд.

Брада је такође од важности за образовање надимка, а касније презимена. Барт — често немачко презиме — означава брадоњу. Код Енглеза то чине презимена Бирд и Скагс, а код романских народа постоји читава прегршт таквих презимена: Барберини, Барбера, Барбариго, Барбоза, Барбнери итд. Доста је често и хелавост мета за надимак, код нас, на пример, Ђелићи могу бити сигурни да им се неки предак није баш дичио бујном косом.

Немогуће је набројати сва презимена настала од надимка. Ово су била само „космата“ презимена а шта би се тек могло испричати за уши, носеве, очи, уста, стас, висину, дебљину, криве ноге, начин говора, смејање!

У надимачким презименима често срећемо имена животиња али је тешко одлучити како су она настала. Да ли је, на пример, Козарац лично на козу или је чувао козе. Коњовић је можда био налик на коња али је можда био власник какве ергеле. Да ли је Мушницки био неки нервозан, мушничав човек или је његова кућа била пуна мушица, да ли је Зечевић био налик на зеца, хитрих ногу или кукавица — то не можемо да знамо. Исто тако не зна се шта су творци надимка некада давно мислили кад су некога назвали Кошутин или Хог — свиња на енглеском, Пауновић или Мутон (на француском — овца), Орловић или Олифант (слон на енглеском).

Постоји још једна велика група презимена која је постала од географских појмова, према томе где је човек живео или радио, одакле се доселио или од назива имања које је поседовао неки предак. Тако је веома популаран географски појам брег или планина. Ево само неколико таквих презимена: у Енглеској — Хил, Пик, Нол, Пен. Код Немаца Беслер, Кнор, Шпицер, код Француза Димон, мађарски Хеби, у Италији Зола, Коле-

ти. Мало се ко сетио да презиме Бах, веома раширено у Немачкој, значи — поток!

Често презиме код Јапанаца Накамура значи Средње село. Најпопуларнија презимена у Кини су Чанг (планина) и Ванг (море или океан) — и ма колико да звучи невероватно али 100 милиона Кинеза презива се Ванг а других 100 милиона Чанг!

ЗАБАВНИК БЕСПЛАТНО ОДГОВАРА

Постоје и презимена изведена од биљака, плодова, цвећа и дрвећа. Ова ботаничка презимена су врло бројна нарочито на Далеком истоку, али и у већини европских језика. Код Кинеза презиме Ли значи Шљивић, код Јапанаца Сато — помоћ и цвет. Код нас Цветковић, Цветић или Цветинчанин добијају код Француза облик Лефлер, на енглеском Флауер, Фјори италијански, мађарско цветно презиме је Вириг, Блум на немачком и Флорес односно Флор на шпанском и португалском. Како је на грчком онто — цвет ми имамо још једног Цветковића а то је Антонић.

Постоји и велика подгрупа презимена по стварима, алатима и оружју. Тако Сузукни значи звона и дрвеће у ствари то је име (неког ко је волео звона и дрвеће). У Југославији ових презимена има више но у другим земљама и она су занимљива: Иконић, Мамузић, Врчевић, Чутурило, Брэдваревић, Буда, Шкарица, Удицки, Кубуровић, Сабљић, Топузовић.

Верујемо да ће на основу овог чланка сваки читалац моћи да отприлике одреди како је настало његово презиме и шта значи. Они који не успевају да растумаче своје презиме, могу се обратити „Политикином забавнику“, 11001, Београд, Македонска 29, поштански факс 124. Поред свог пуног имена и презимена, читко исписаног не заборавите да ставите назнаку „за презимена“. Наш стручњак ће вам одговорити! Д. Е.

У ИДУЋЕМ БРОЈУ
КОМПЛЕТАН
СТРИП:

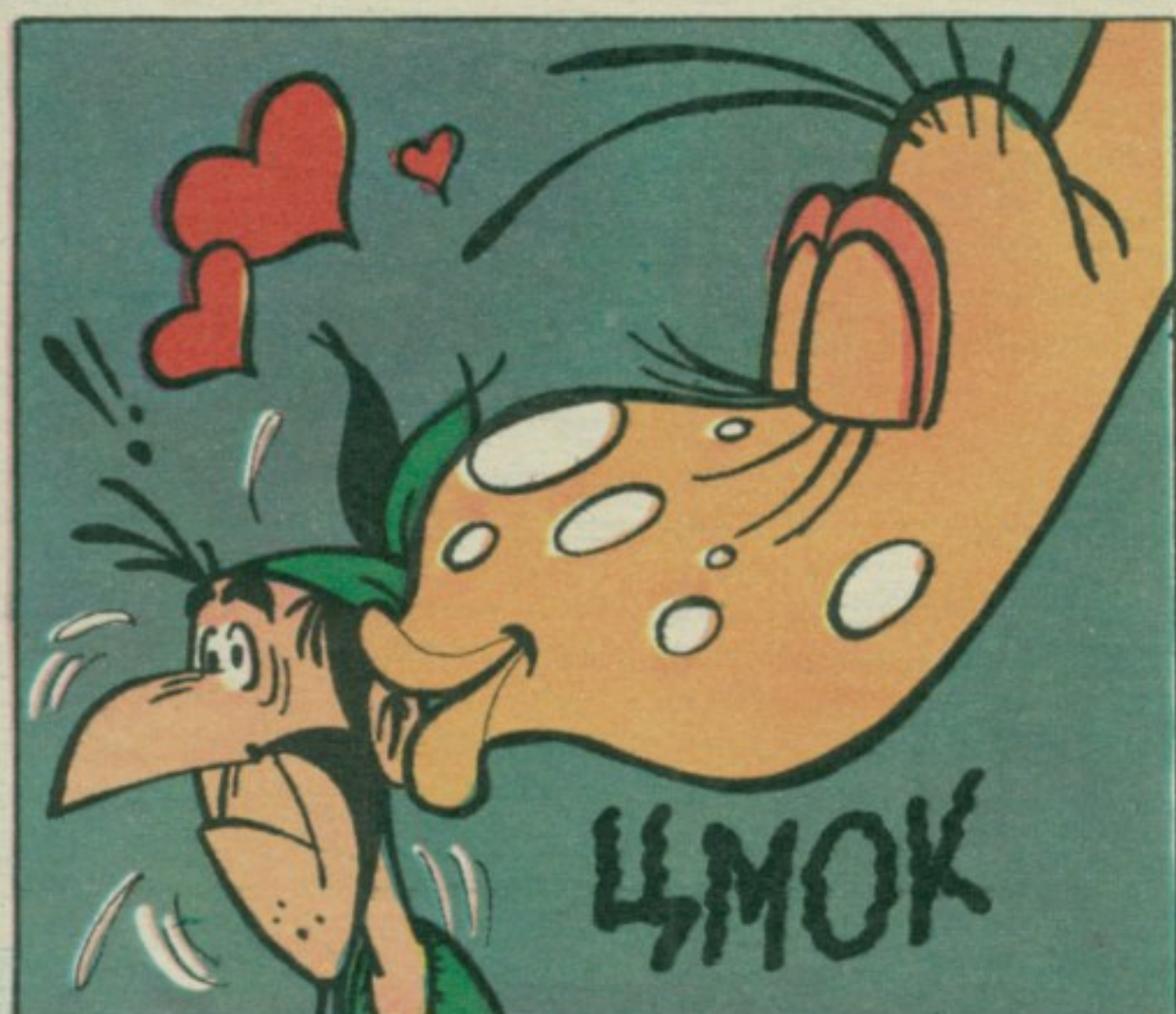
РИП
КИРБИ

КРАЂА У БАРУ

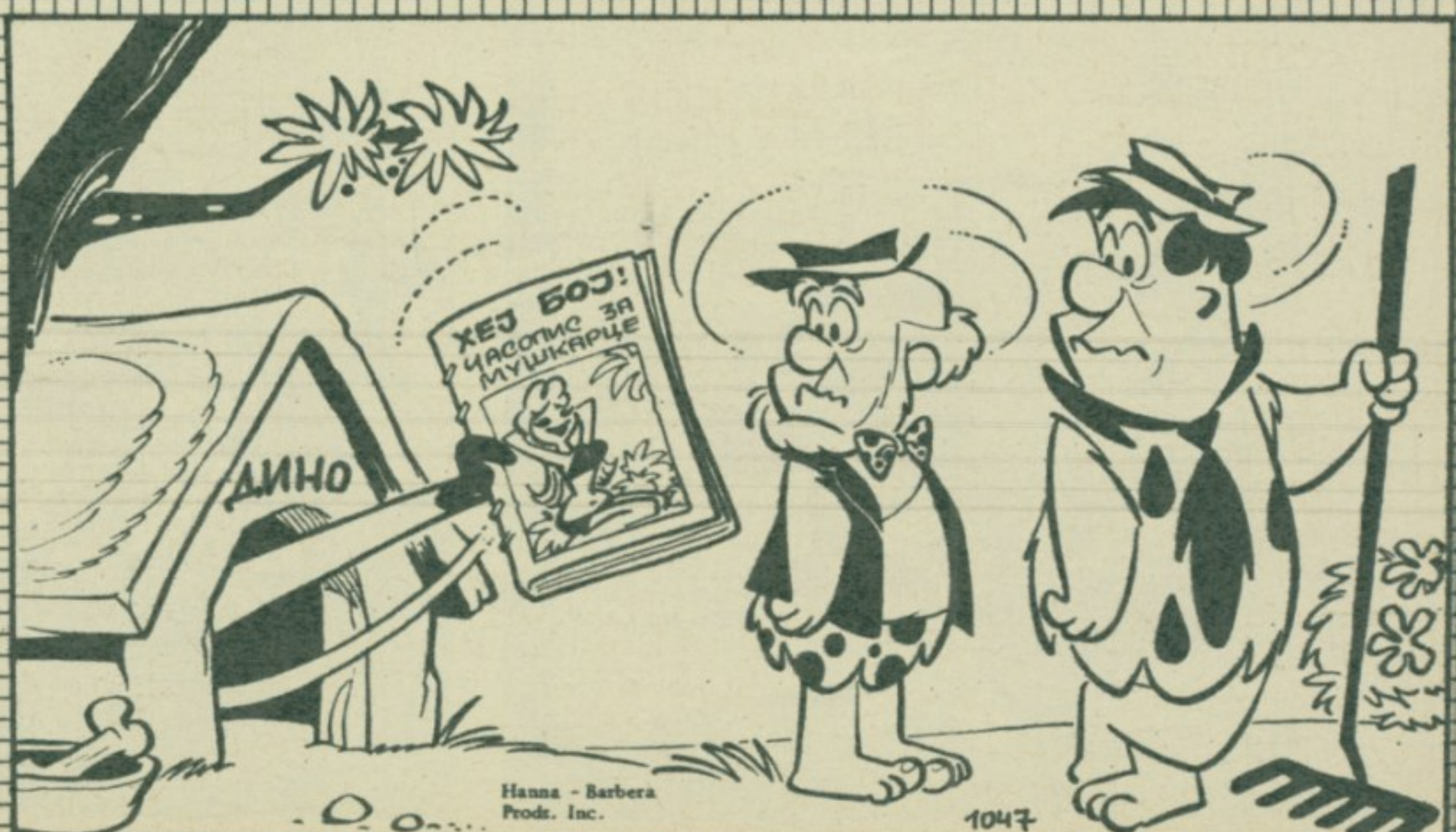
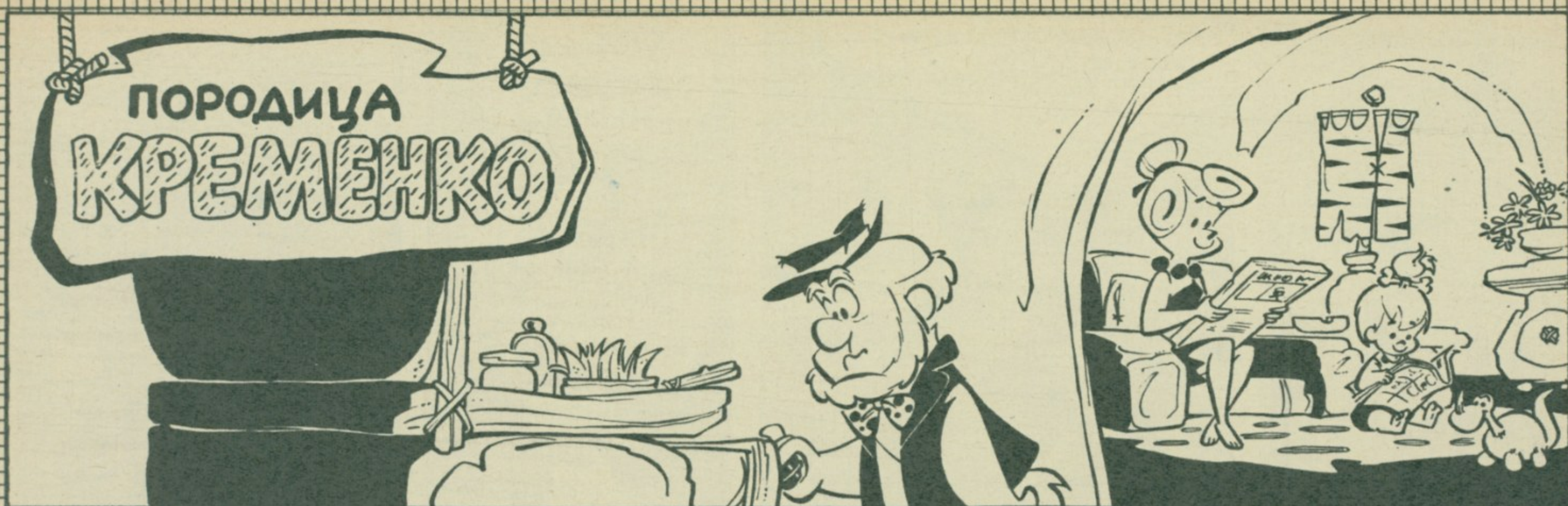

У ЧЕЉУСТИМА ЗМАЈА

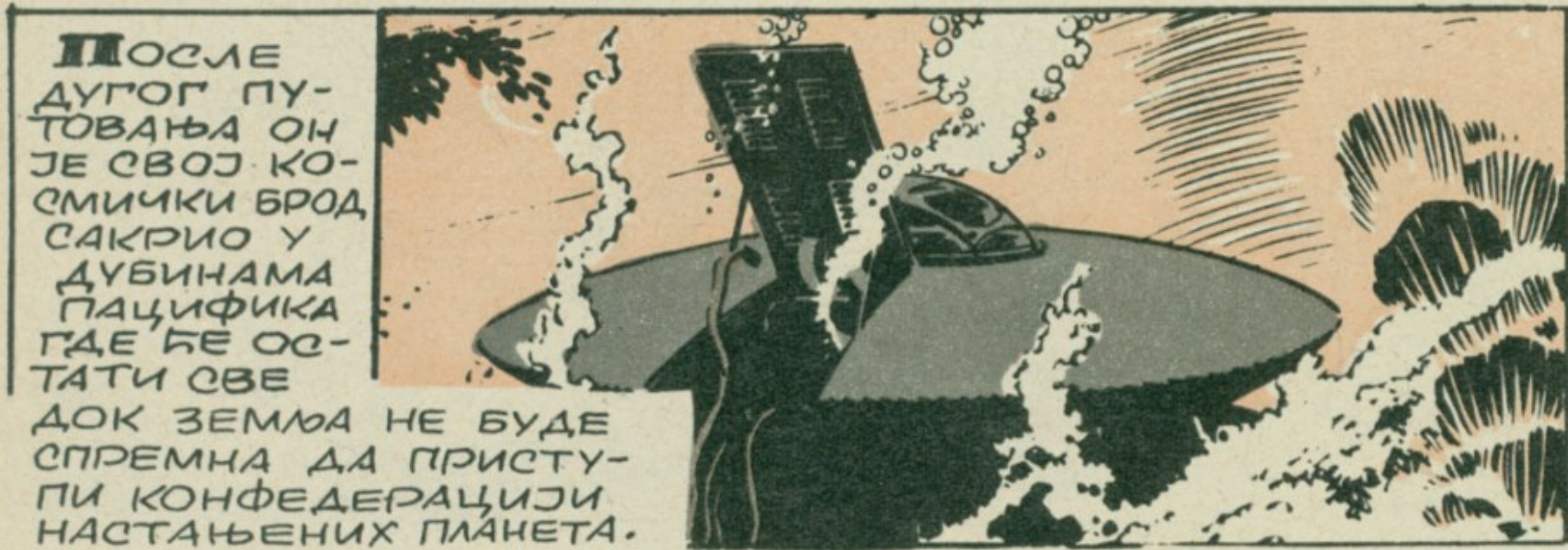

ДОШАО ЈЕ ИЗ ДА-
ЛЕКОГ СВЕМИРА.
МУДРАЦ МУ ЈЕ НА-
РЕДИО ДА ОСТАНЕ
НА ЗЕМЉИ И ДА СЕ
БОРИ ПРОТИВ СВИХ
КОЈИ МОГУ ДА УГ-
РОЗЕ МИР НА ЊОЈ
И ДРУГИМ ПЛА-
НЕТАМА...

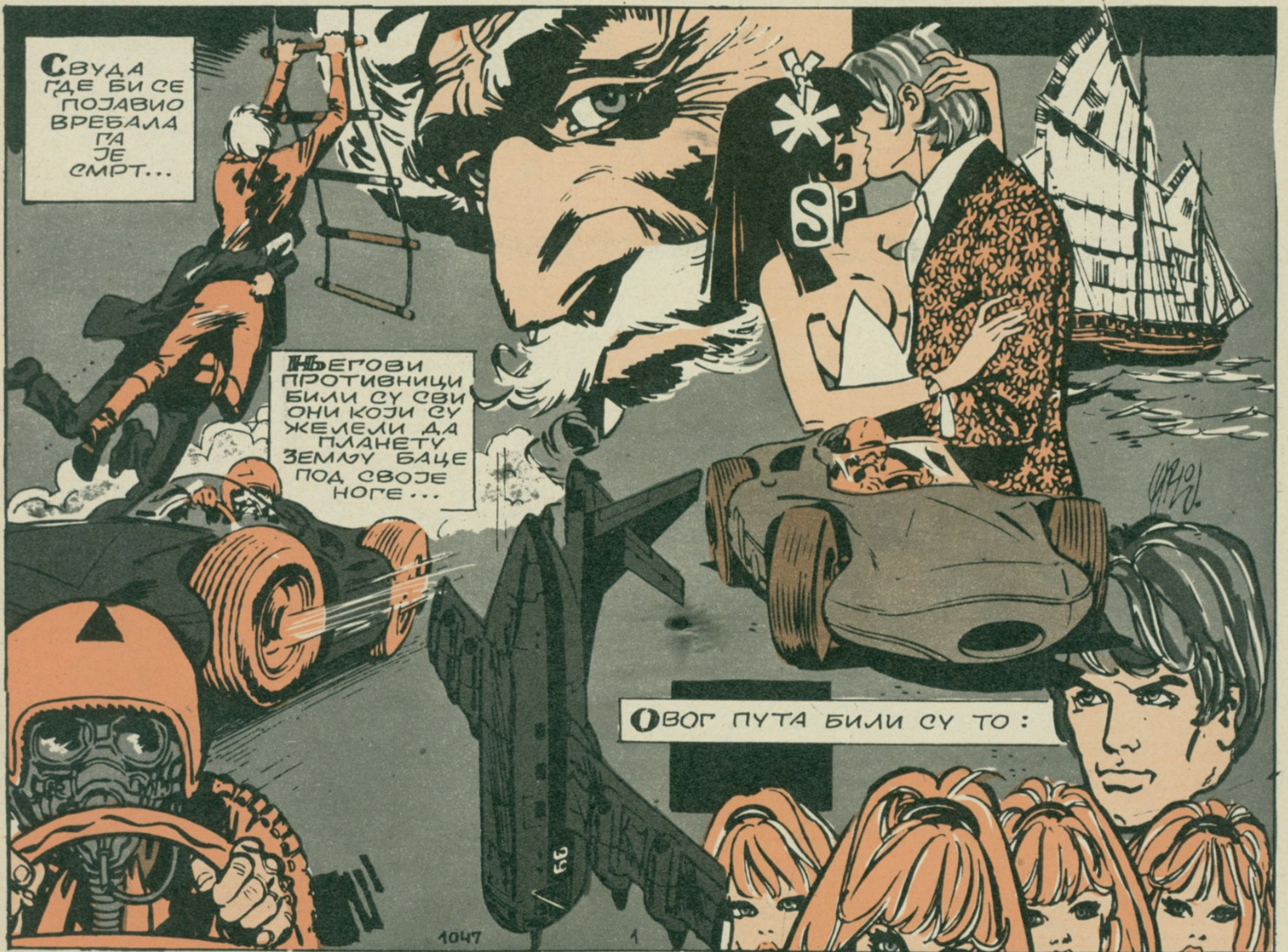
ЊЕГОВО ПОРЕКЛО
МОРАЛО ЈЕ ДА
ОСТАНЕ ТАЈНА.
ЊЕГОВО ИМЕ ЈЕ:

ДЕЛТА

99

ПОСЛЕ
ДУГОГ ПУ-
ТОВАЊА ОН
ЈЕ СВОЈ КО-
СМИЧКИ БРОД
САКРИО У
ДУБИНАМА
ПАЦИФИКА
ГДЕ ЋЕ ОС-
ТАТИ СВЕ
ДОК ЗЕМЉА НЕ БУДЕ
СПРЕМНА ДА ПРИСТУ-
ПИ КОНФЕДЕРАЦИЈИ
НАСТАЊЕНИХ ПЛАНЕТА.

СВУДА
ГДЕ БИ СЕ
ПОЈАВИО
ВРЕБАЛА
ГА
ЈЕ
СМРТ...

ЊЕГОВИ
ПРОТИВНИЦИ
БИЛИ СУ СВИ
ОНИ КОЈИ СУ
ЖЕЛЕЛИ ДА
ПЛАНЕТУ
ЗЕМЉУ БАЦЕ
ПОД СВОЈЕ
НОГЕ...

ОВОГ ПУТА БИЛИ СУ ТО :

ПЛАКЕНИЦИ ИЗ ТВРЂАВЕ СМРТИ

БЕС-
КОРИ-
СНИ ИДИ-
ОТЕ!

ТИ... БУДАМО!
ДА ТЕ
ВИШЕ ОВДЕ
НИСАМ ВИДЕО!
ГУБИ СЕ ИЛИ
БУ ТЕ СМР-
ВИТИ!

ХА ХА ХА ХА ХА

ПРА-
ВИ ПАЦО-
ВЕ! ДА МО-
ГУ ДА ТИ СМР-
СИМ КОНЦЕ...
УМРО БИХ
СРЕЃАН!

РАДНИК НЕПРАВЕД-
НО ИЗБАЧЕН СА
ПОСЛА, САСВИМ
НЕОЧЕКИВАНО, ДО-
БИО ЈЕ ДРУШТВО...

ЗДРА-
ВО, ЛЕПО-
ТИЦЕ! ОТКУД
ЗНАШ ДА МИ ЈЕ
ПОТРЕБНА ПО-
МОЋ? И КАКО ТИ
МЕНИ ДА ПО-
МОГНЕШ?

ЗДРА-
ВО, ТИ
НАМРШТЕ-
НИ! ИЗГЛЕ-
ДА ДА ТИ
ЈЕ ПОТРЕБ-
НА ПО-
МОЋ
?!

GONZZ
FONTEC

АЛИ,
СУТРА-
ДАН...

ЗА ТО ВРЕМЕ, У ДРУГОМ
ГРАДУ...

ХВАЛА
НА ВЕ-
ЧЕРИ,
ЧАРЛИ!
ЗБОГОМ,
ДОРИС
!

ЛАКУ
НОК,
ТЕРЕН-
СЕ!

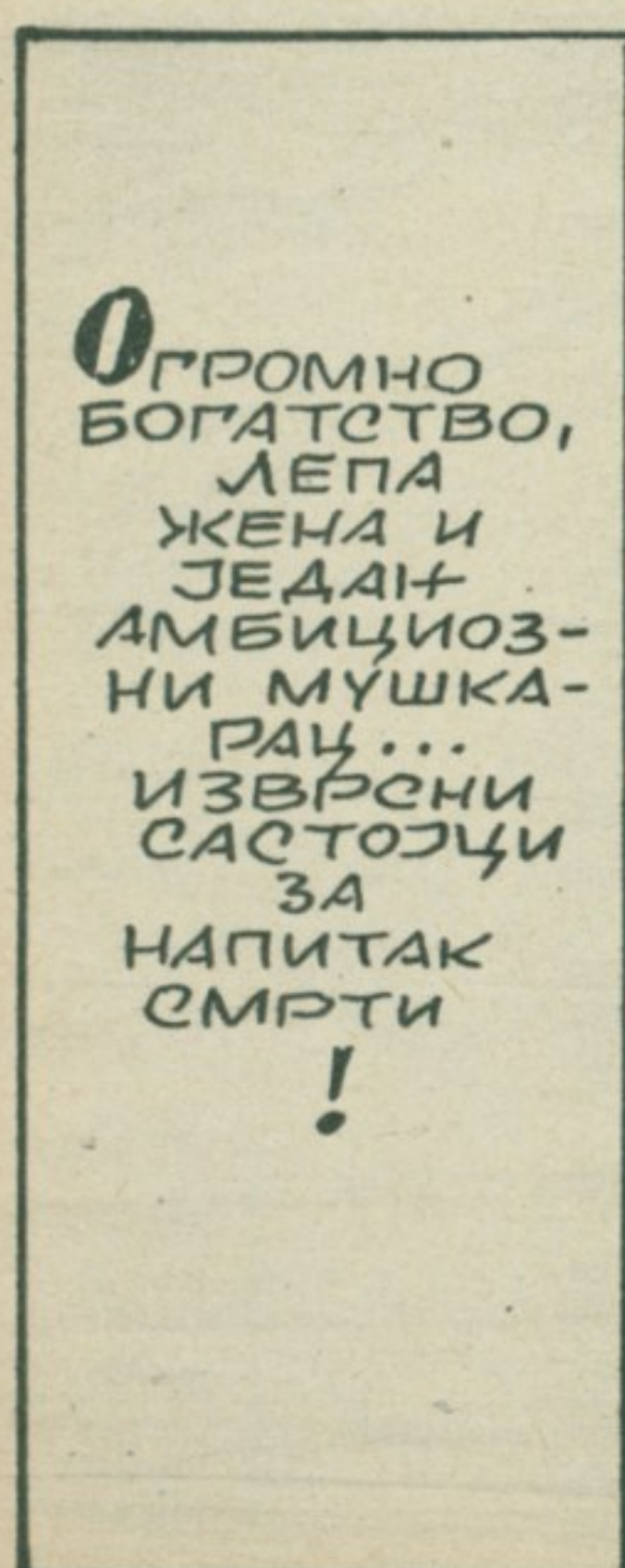
КИМ ЈЕ
ТЕРЕНС
БОЛТОН ЗАТВОРИО
ВРАТА, ОСМЕХ
ЈЕ НЕСТАО С
ЊЕГОВОГ
ЛИЦА...

ПРОКЛЕ-
ТИ ЧАРЛИ!
НА СВАКУ
ЊЕГОВУ
ГЛУПУ ШАЛУ
МОРАМ ДА СЕ
СМЕШИМ И
МАШЕМ РЕ-
ПОМ... САМО
ЗАТО ШТО ЈЕ
ОН МОЈ
ГАЗДА!

ТАЈ ГЛУПАК
ЗА КОГА РАДИМ
КАО ЦРВ ИМА И
БОГАТСТВО И
ЛЕПУ ЖЕНУ... ДА
НА ЗЕМЉИ ИМА
ПРАВДЕ И НОВАЦ
И ДОРИС БИ
БИЛИ МОЈИ!

ОГРОМНО
БОГАТСТВО,
ЛЕПА
ЖЕНА И
ЈЕДАН
АМБИЦИОЗ-
НИ МУШКА-
РАЦ...
ИЗВРСНИ
САСТОЈЦИ
ЗА
НАПИТАК
СМРТИ
!

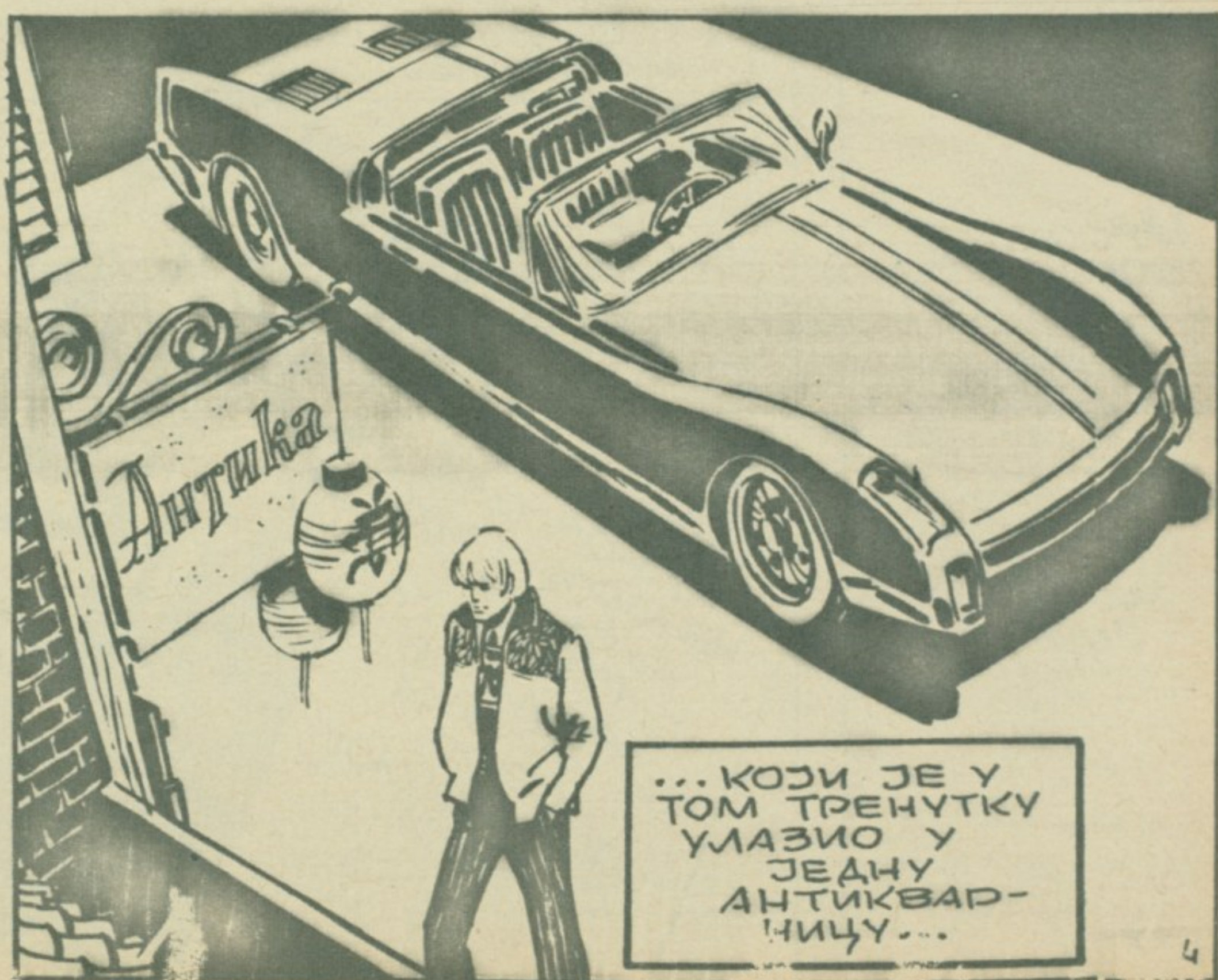

МЕСЕЦ ДАНА
КАСНИЈЕ...

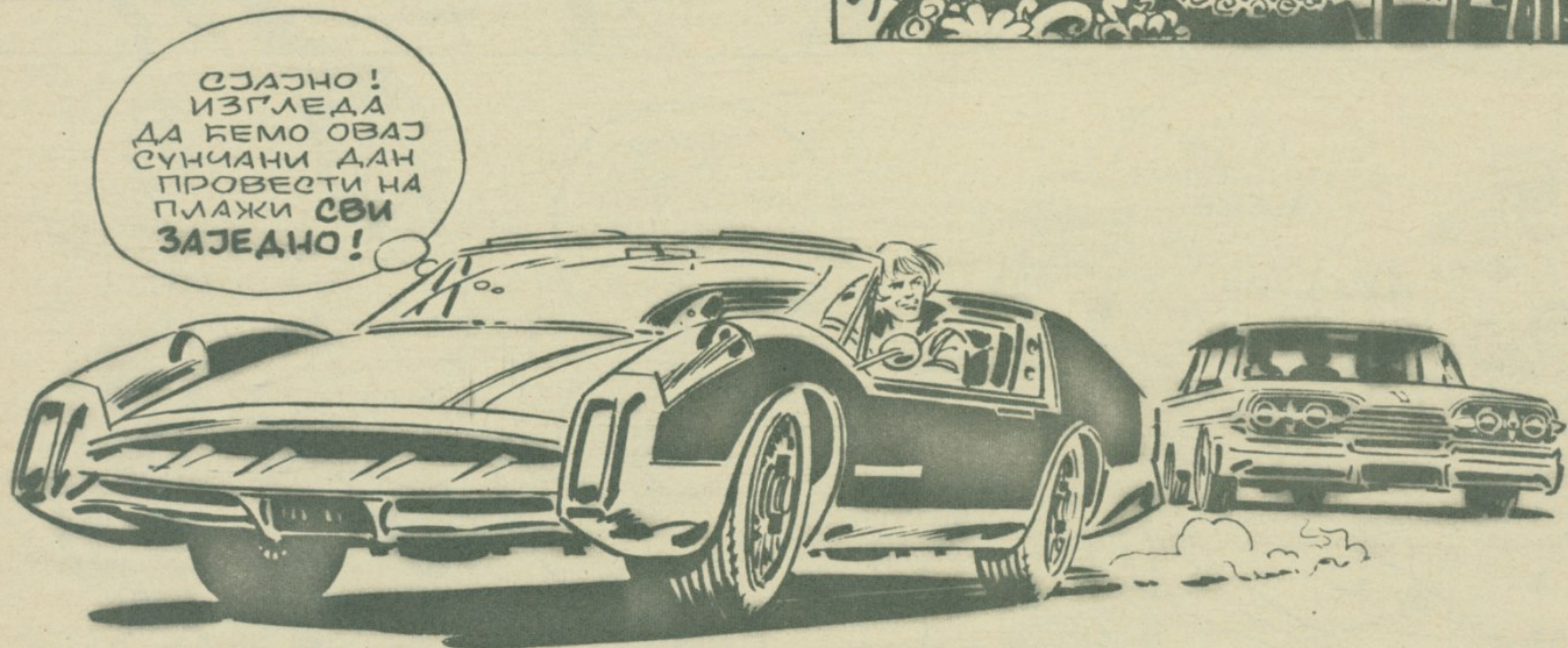
УДОВИЦА
ЧАРЛИЈА
ОСВОЈИЛА
ЈЕДНОГ ОД
НАЈБОГАТИЈИХ
ЈУДАИ У
ГРАДУ,
УДАЛА СЕ
ЗА ОРТАКА
СВОГ
ПРЕМИНУЛОГ
СУПРУГА...

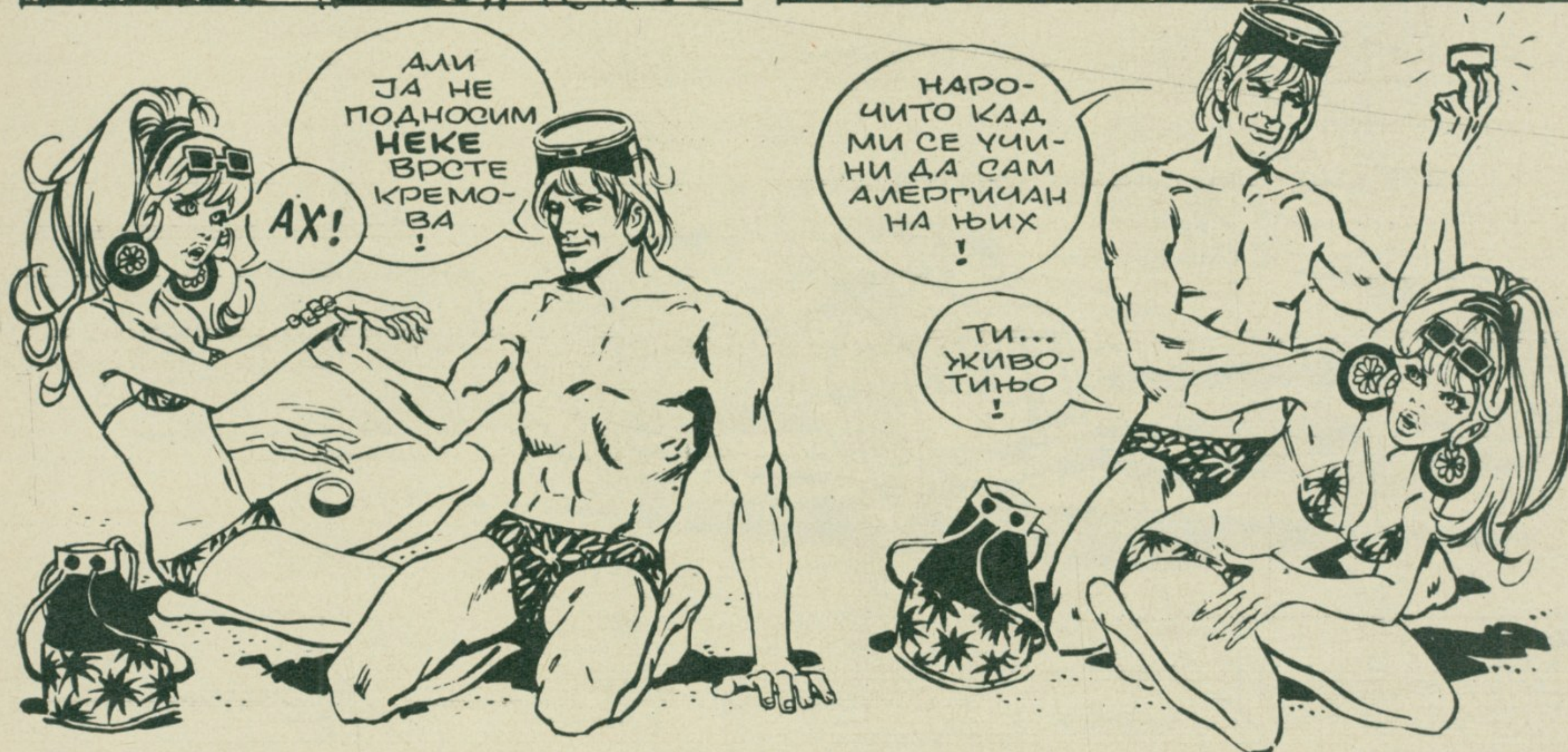
Али,
ова два
дога-
баја
збила
су се
тако
далеко
један
од
другог
да
нико
није ни
поми-
слио
да их
повеже
са две
црве-
нокосе
жене...

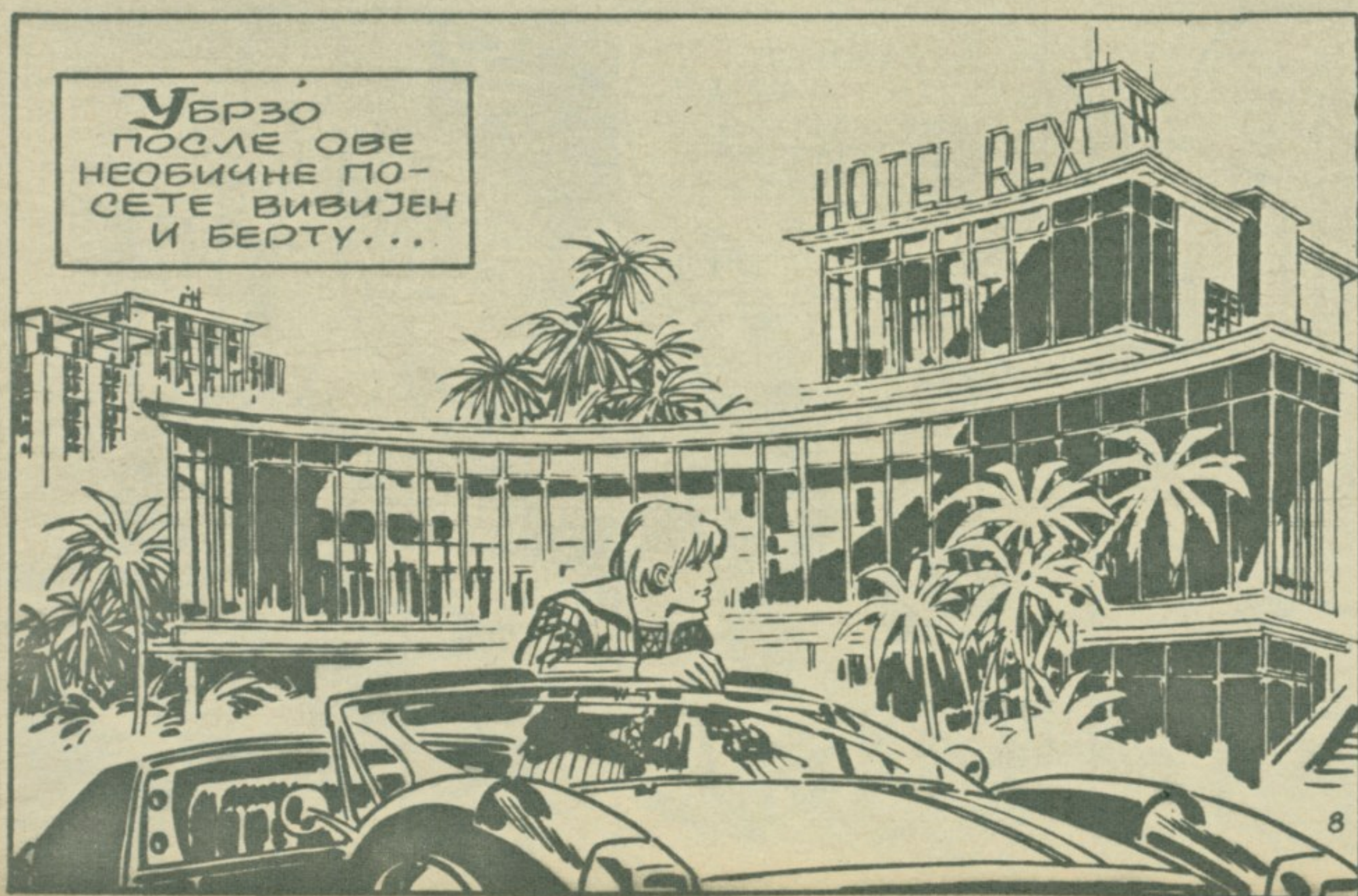

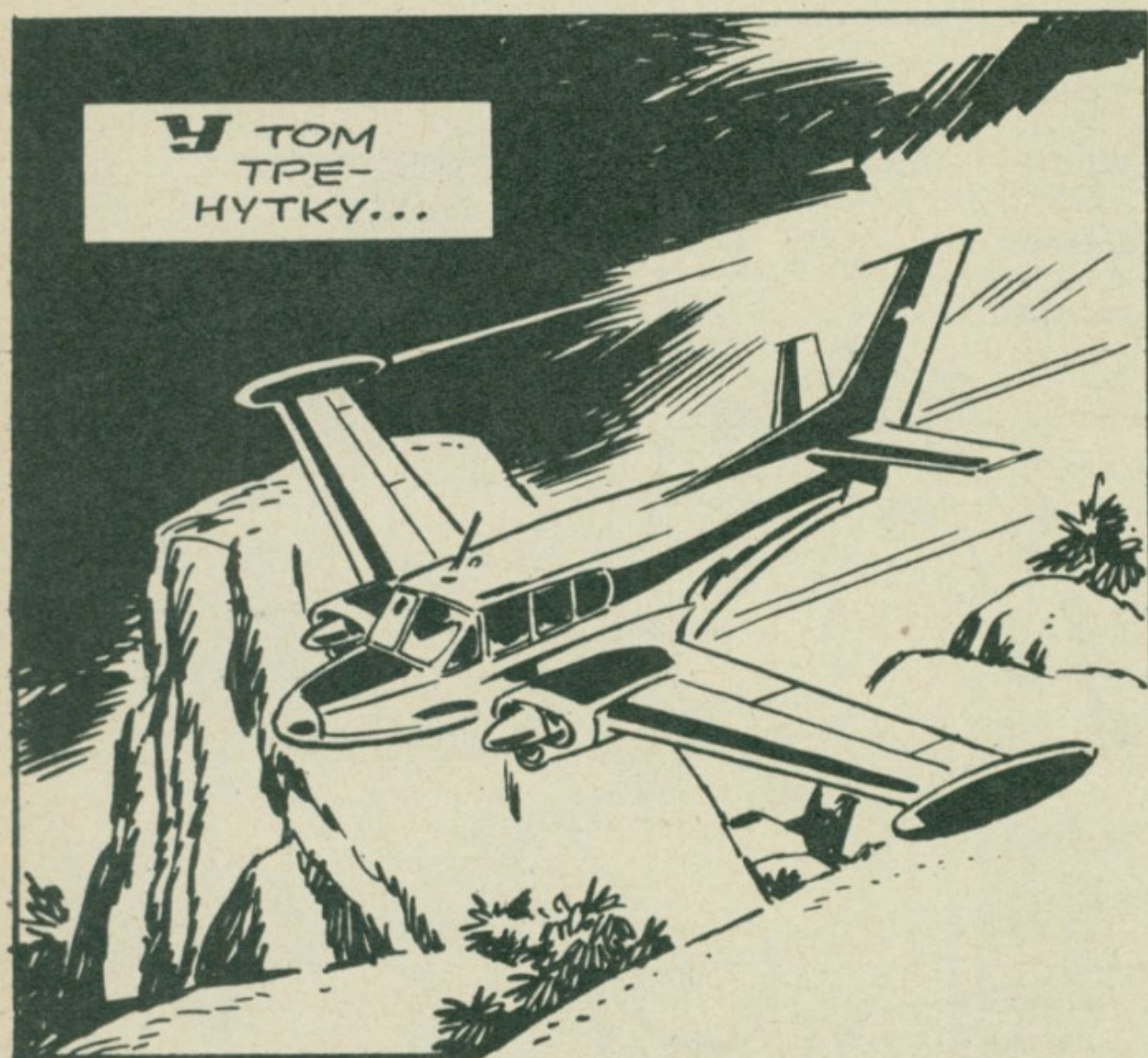

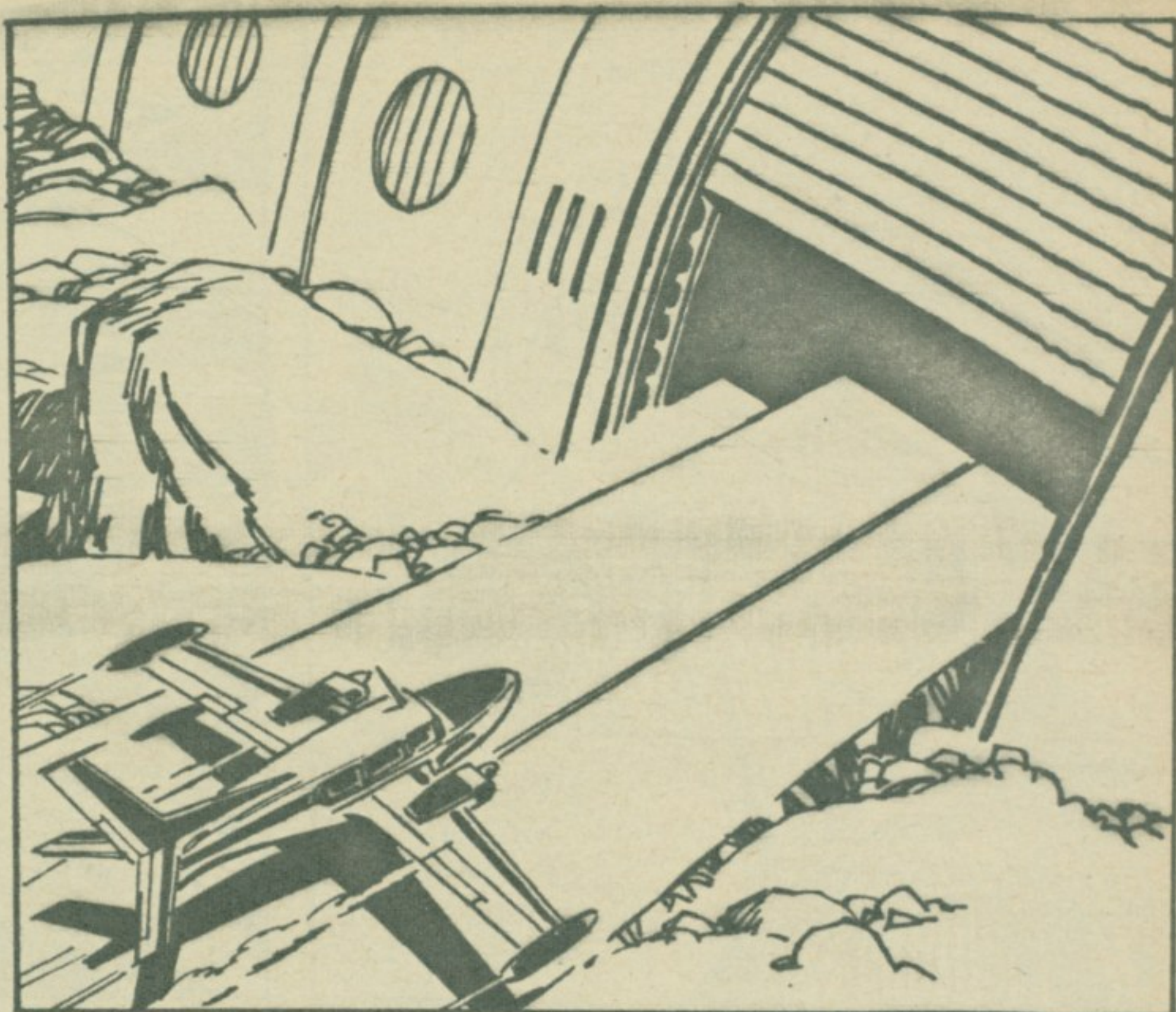

ПОСЛЕ НЕКОЛИКО
ЧАСОВА КИДНА-
ПОВАНИ СУ СА
ЗАПРЕПАШЋЕЊЕМ
ВИДЕЛИ КАКО СЕ
У ПУСТИЊИ ПОМА-
ЉА ОАЗА МОДЕР-
НЕ ЦИВИЛИЗА-
ЦИЈЕ...

КАДА ЈЕ АВИОН УШАО У
ХАНГАР И ЗА ЊИМ СЕ СПУ-
СТИЛА ТЕШКА ЧЕЛИЧНА
ВРАТА, У СУСРЕТ ИМ ЈЕ
КРЕНУЛА ДОСТО-
ЈАНСТВЕНА
ЛИЧНОСТ...

ЈА САМ
НИКО!
ДОБРО НАМ
ДОШЛИ У
ТВРЂАВУ
КУВА-
ИША!

ДОБРО
ЈЕ ШТО СМО
ЦРВЕНОКОСУ
ЗАДРЖАЛИ КАО
ЗАРОБЉЕНИЦУ!
САД ТАЧНО ЗНА-
МО ГДЕ ИМ ЈЕ
БАЗА ИЗ КОЈЕ
ОПЕРИШУ!

ХМ...
НИСАМ СИ-
ГУРНА ДА
НАМ ЈЕ РЕ-
КЛА ИСТИ-
НУ!

ЗА ТО ВРЕМЕ...

ТАЧНО! АЛИ
ВАШ СЛУЧАЈ ЈЕ
ДРУГАЧИЈИ ОД
ОСТАЛИХ! КАО
ПРВО, ВАША
ПОРУЏБИНА ЗА
УБИСТВО ДОСАД
ЈЕ ЈЕДИНА КОЈУ
НИСМО УСПЕ-
ЛИ ДА ИЗ-
ВРШИМО!

ДРУГО, ПОМИ-
СЛИО САМ ДА БИ-
СТЕ ВАС ДВОЈЕ
ВОЛЕЛИ ДА СЕ ПРИ-
ДРУЖИТЕ НАШОЈ
ОРГАНИЗАЦИЈИ! ЈА
О ВАМА
ЗНАМ
СВЕ...

...ЗНАМ ЧАК И ТО
ДА ЈЕ **ДЕЛТА 99**
УНИШТИО
МОЈНУ
ОРГАНИ-
ЗАЦИЈУ
КОЈУ СТЕ
ИМАЛИ У
САН
ФРАНЦИ-
СКУ!

КАКО
СТЕ ТО
ДОЗНА-
ЛИ?

ТО НИЈЕ
ВАЖНО! МИ
ИМАМО СВОЈЕ
ОГРАНКЕ ПО ЧИ-
ТАВОМ СВЕТУ И
ГАРАНТУЈЕМ ДА ЈЕ
МОЈЕ ЦАРСТВО СТО
ПУТА МОЈНИЈЕ ОД
ВАШЕГ... ОНОГ КО-
ЈЕ ЈЕ **ДЕЛТА 99**
УНИШТИО!

ПОБИ-
ТЕ ЗА
МНОМ...

...ПА БЕТЕ
ВИДЕТИ КАКО
СМО ДОБРО
ОРГАНИЗОВА-
НИ! ОВО СУ
НАМ КАН-
ЦЕЛАРИ-
ЈЕ...

...А
ОВО ЈЕ
НАША
ВАЗДУШНА
ФЛОТА
КОЈА СТИЖЕ
У СВЕ
КРАЈЕВЕ
СВЕ-
ТА!

ИМАМО И
МОДЕРНУ
ГИМНАСТИЧКУ
САЛУ ГДЕ СЕ
МОЈИ МОМЦИ
ОБУЧАВАЈУ
СВИМ ВЕШТИ-
НАМА!

СВАКИ
ЧОВЕК БАР ЈЕД-
НОМ У ЖИВОТУ
ЗАЖЕЛИ ДА НЕ-
КОГ УБИЈЕ... ИЗ
МРЖЊЕ, ИЗ ЗА-
ВИСТИ ИЛИ ПО-
ХЛЕПЕ! АЛИ,
РЕТКО СЕ ОД-
ЛУЧУЈЕ ДА ЛИЧНО
ИЗВРШИ УБИСТВО!
АКО ЈЕ ЖЕЛА
ДОВОЉНО ЈАКА,
ОНДА
ЈЕ ЊИХОВ
МОЗАК
ЗРАЧИ...

НАШИ ЉУДИ, НАРОЧИТО
ИЗ ГРУПЕ АЛФА,
ИМАЈУ ЗАДАТАК ДА
"ЛОВЕ" ТАКВЕ ЖЕЉЕ
И ДА ПОНУДЕ
НАШЕ УСЛУГЕ...
ДА МИ ЗА
НАГРАДУ
ИЗВРШИМО
УБИСТВО!

ЗАШТО
ТО ЧИНИ-
ТЕ? КАКВЕ
ВИ КОРИСТИ
ИМАТЕ
ОД ТО-
ГА?

НОВАЦ,
ДРАГА МОЖА
ЛЕПОШКО! МИ
НАШЕ УСЛУГЕ
СКУПО НАПЛА-
ЋУЈЕМО! ПОРЕД
ТОГА, БОГАТИ
ЉУДИ ПАДАЈУ
НА ТАЈ НАЧИН
ПОД МОЈУ ВЛАСТ
ЈЕР ЗНАМ
ЊИХОВЕ
СЛАБОСТИ
И ГРЕХОВЕ
!

МЗ-
НЕНА-
ДА...

ОХ! ТО
ЈЕ НЕ-
МОГУ-
ЋЕ!

ТА
ДЕВОЈКА
ЈЕ ПРЕТ-
КЕ... АЛИ,
ОНА ЈЕ
МРТ-
ВА!

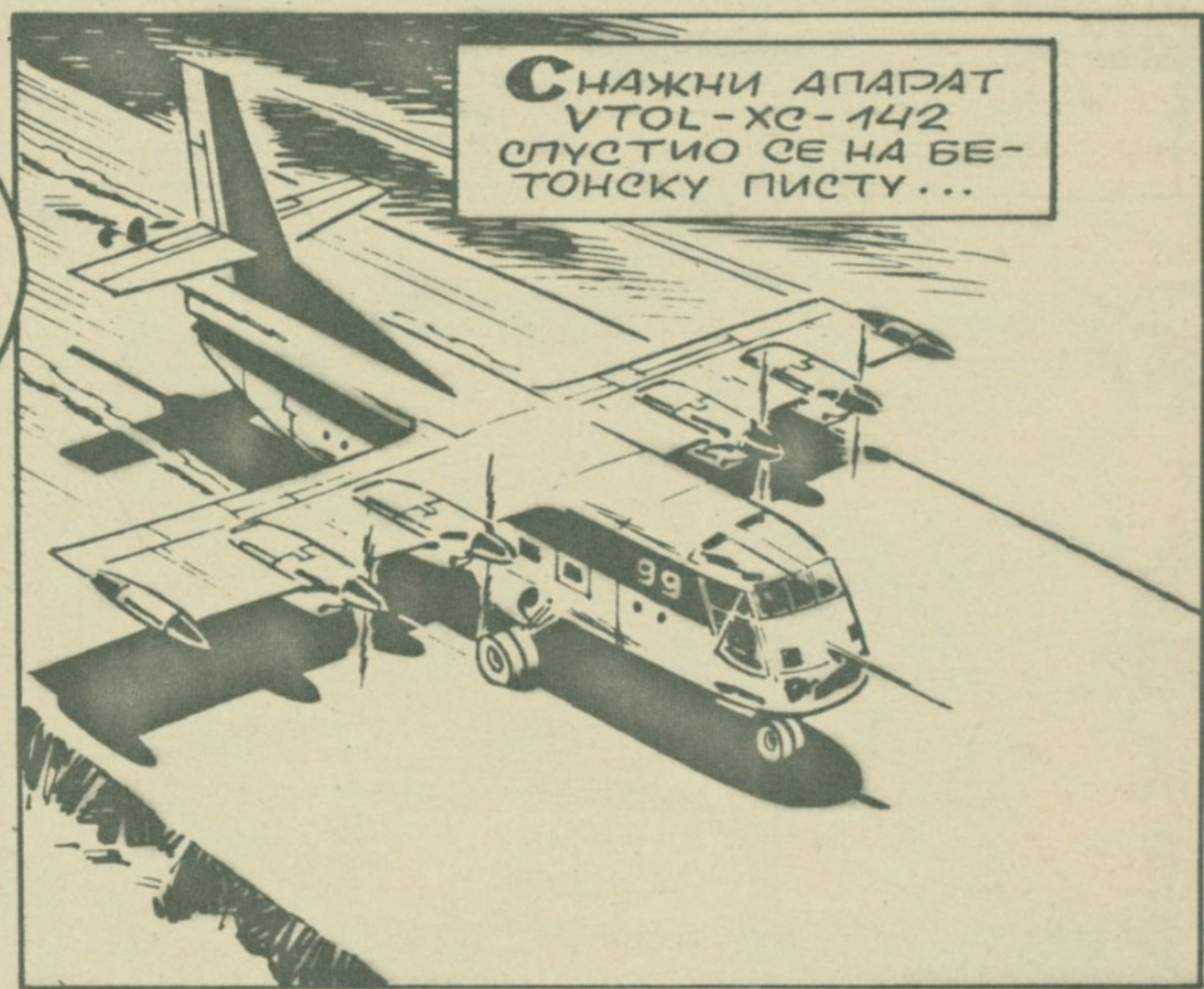
НЕ,
ПРИЈАТЕ-
ЉИ! ТО НИЈЕ
ПРЕТКЕ... ИЛИ
ТАЧНИЈЕ ТО
НИСУ
ПРЕТ-
КЕ!

ДОЗВОЛИТЕ ДА ВАС УПОЗНАМ:
ФЕРЦЕН, ХЕЛГА, КАРИН, МАЛИКА!
ПРЕТКЕ ЈЕ БИЛА ПОСЛЕДЊИ ЧЛАН
ПЕТОРКЕ АЛИ СЕ ОНА УБИЛА НА
ПЛАЖИ У БЕЈРУТУ ЈЕР НИЈЕ УС-
ПЕЛА У СВОЈОЈ МИ-
СИЈИ А НИЈЕ СМЕ-
ЛА ДА ПАД-
НЕ У ЗА-
РОБЉЕ-
НИШТВО!

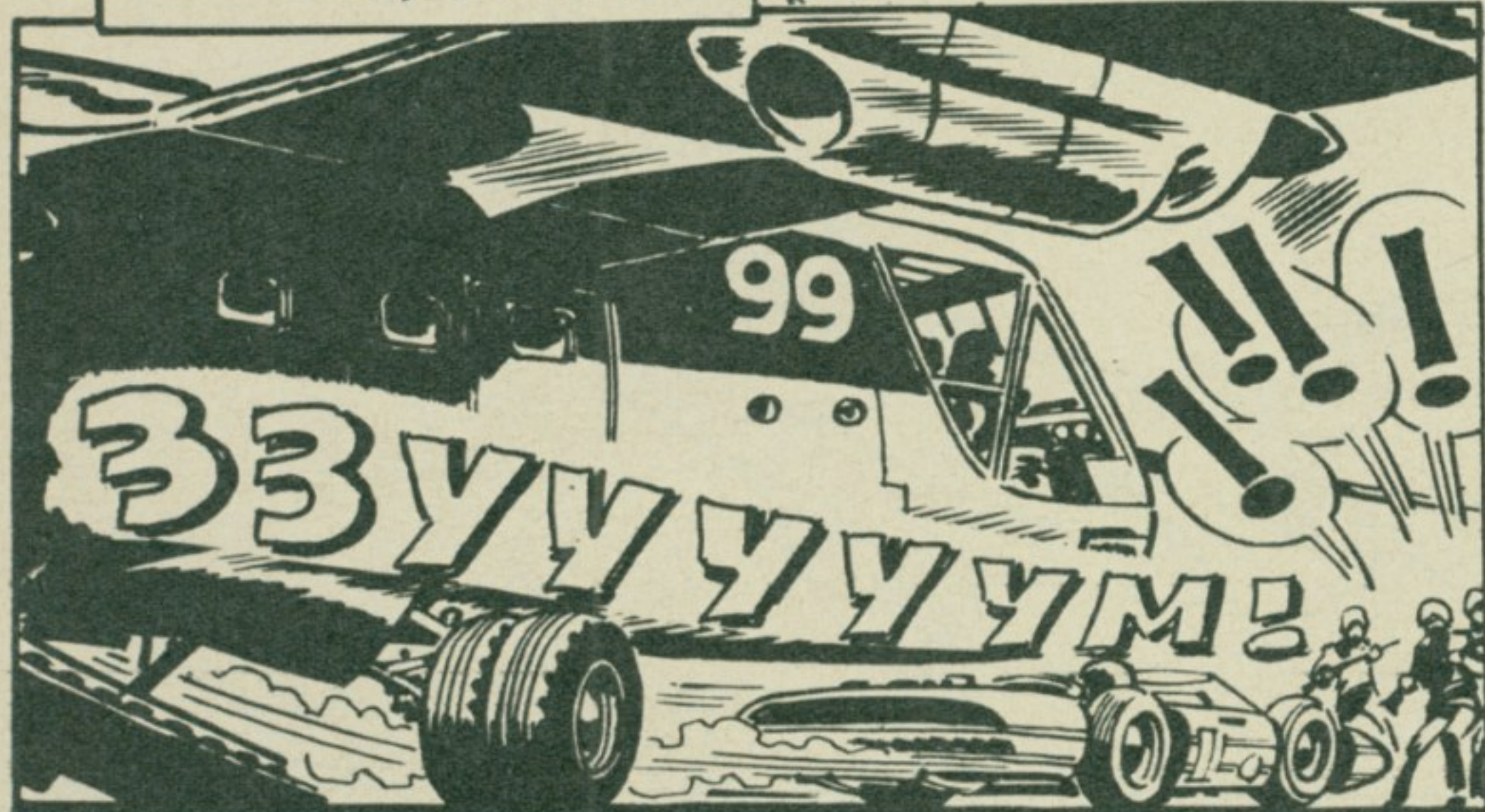

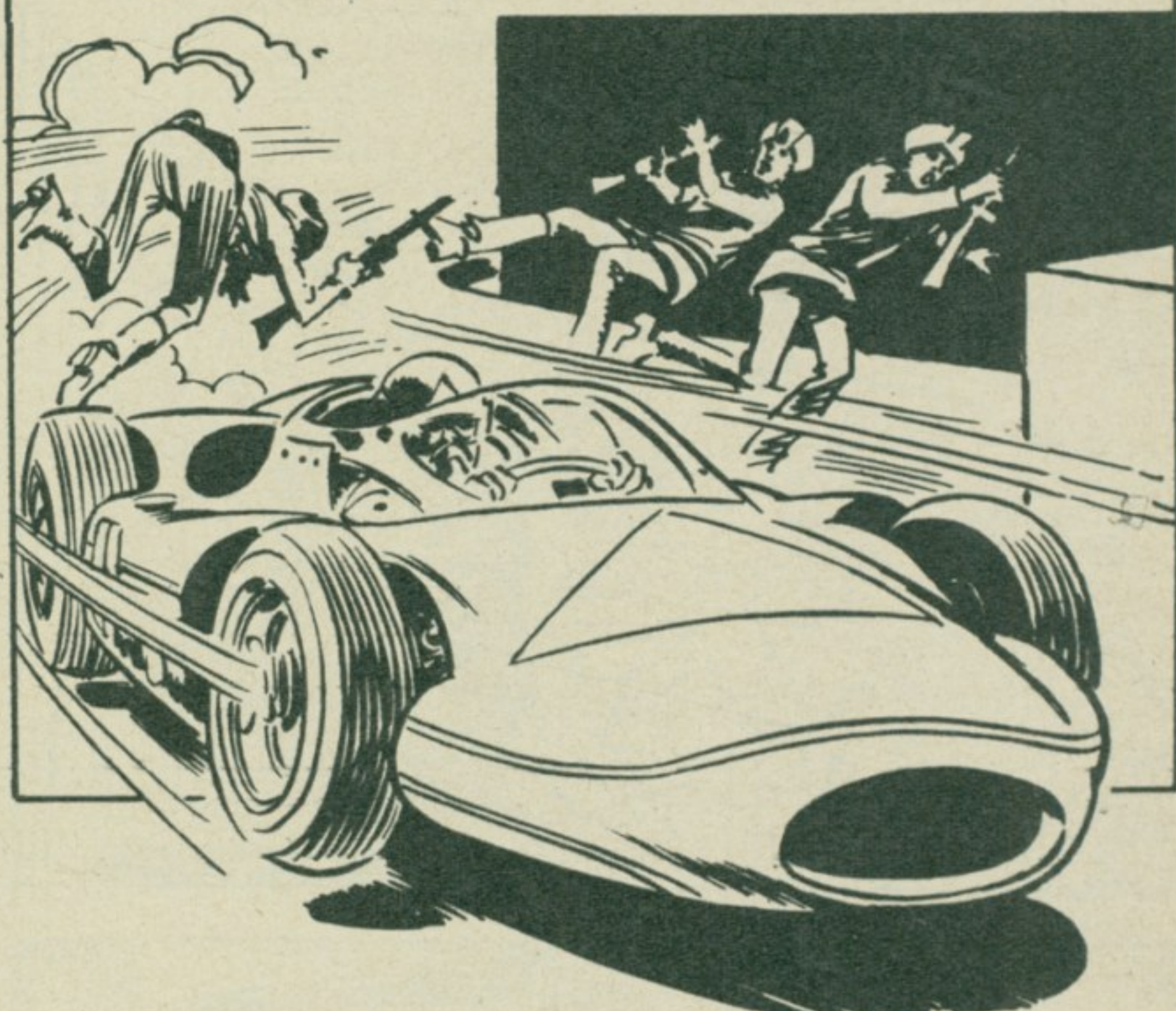

ИЗ АВИОНА СЕ
СПУСТИЛА РАМПА И
КАО ИЗБАЧЕН ИЗ
КАТАПУЛТА ДЕЛТА 99
ЈУРНУО ЈЕ У
АКЦИЈУ...

ДЕЛТА 99

НИКО ОД ПРИСУТНИХ НИЈЕ
НИ СХВАТИО ШТА СЕ
ДОГАЂА...

ТЕК ПОСЛЕ
НЕКОЛИКО
ТРЕНУТАКА...

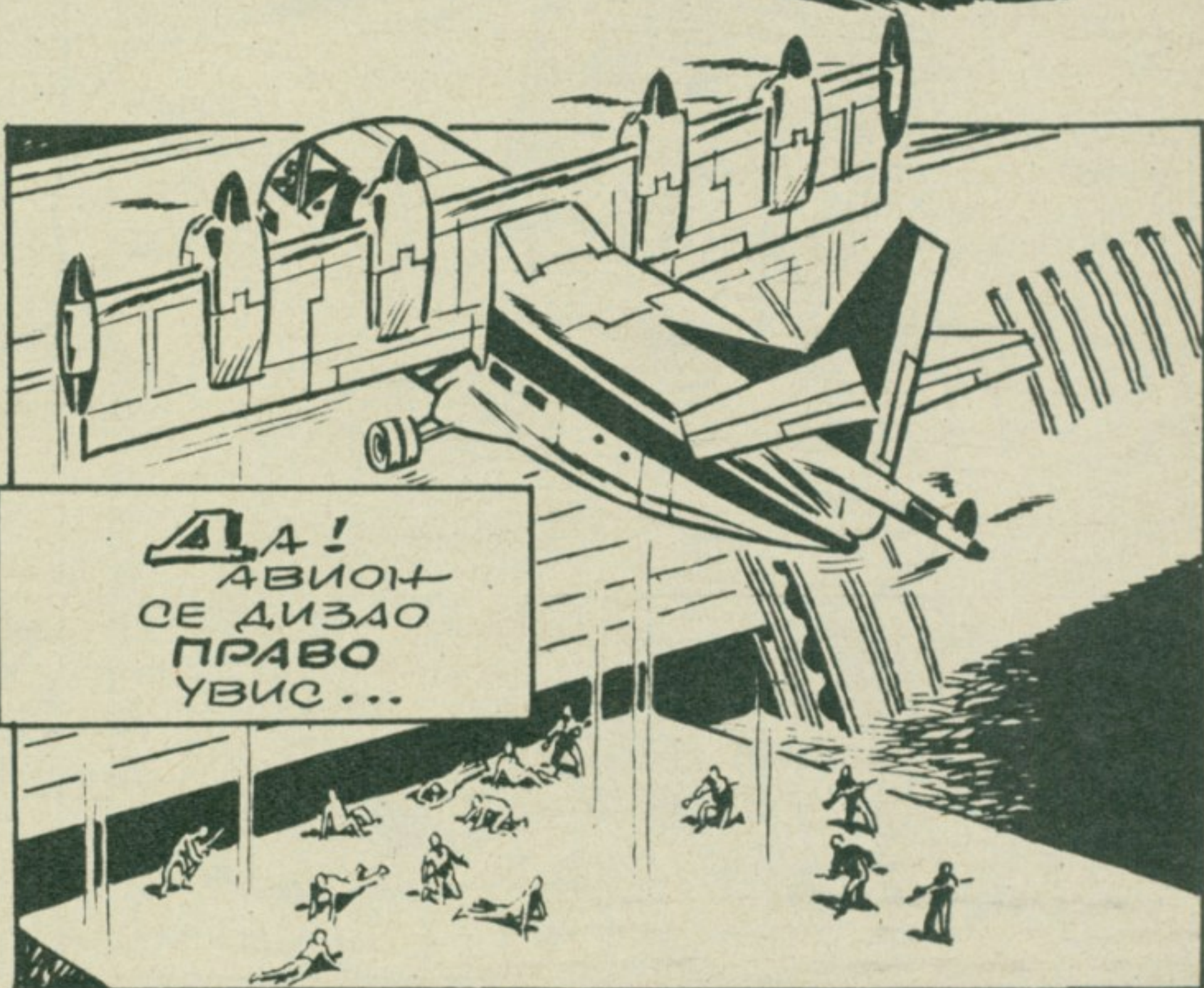
ДАЈ
ЗНАК
ЗА ОП-
ШТУ
УЗБУ-
НУ!

ЈАВИТЕ
КОНТРО-
ЛИ ЛЕ-
ТА!

ХЕЈ!
ПОГЛЕ-
ДАЈТЕ
АВИОН!

ДА!
АВИОН
СЕ ДИЗАО
ПРАВО
УВИС...

ПАЖЊА!
ОПШТА УЗБУНА!
УЉЕЗ У ТВРЂАВИ!
КРЕЋЕ У РАКЕТНОМ
ВОЗИЛУ ХОДНИКОМ
27 ПРЕМА ЦЕНТРАЛ-
НОЈ ЗОНИ! БЛО-
КИРАТИ СВЕ
ИЗЛАЗЕ!

АЛИ,
КО ДА ЗАДРЖИ
ПРОЈЕКТИЛ КОЈИ СЕ КРЕЋЕ
БРЗИНОМ ОД 200 КИЛОМЕТРА
НА ЧАС...

НАРЕЂЕЊЕ ЈЕ ПОСЛУ-
ШАНО И ОГРОМНА, ТЕ-
ШКА КАМИОНСКА ПРИКО-
ЛИЦА ИСПРЕЧИЛА СЕ
ДЕЛТИ 99 НА ПУТУ...

Three circular gauges, likely pressure or temperature indicators, are shown side-by-side. Each gauge has a dark face with a single needle and a small circular sub-dial at the bottom. The needles are positioned at different levels, indicating varying readings.

САМО СЕ ИЗУЗЕТНО
ВЕШТ И ХРАБАР
ВОЗАЧ МОГАО
ОДЛУЧИТИ НА
НЕШТО ОВАКО...

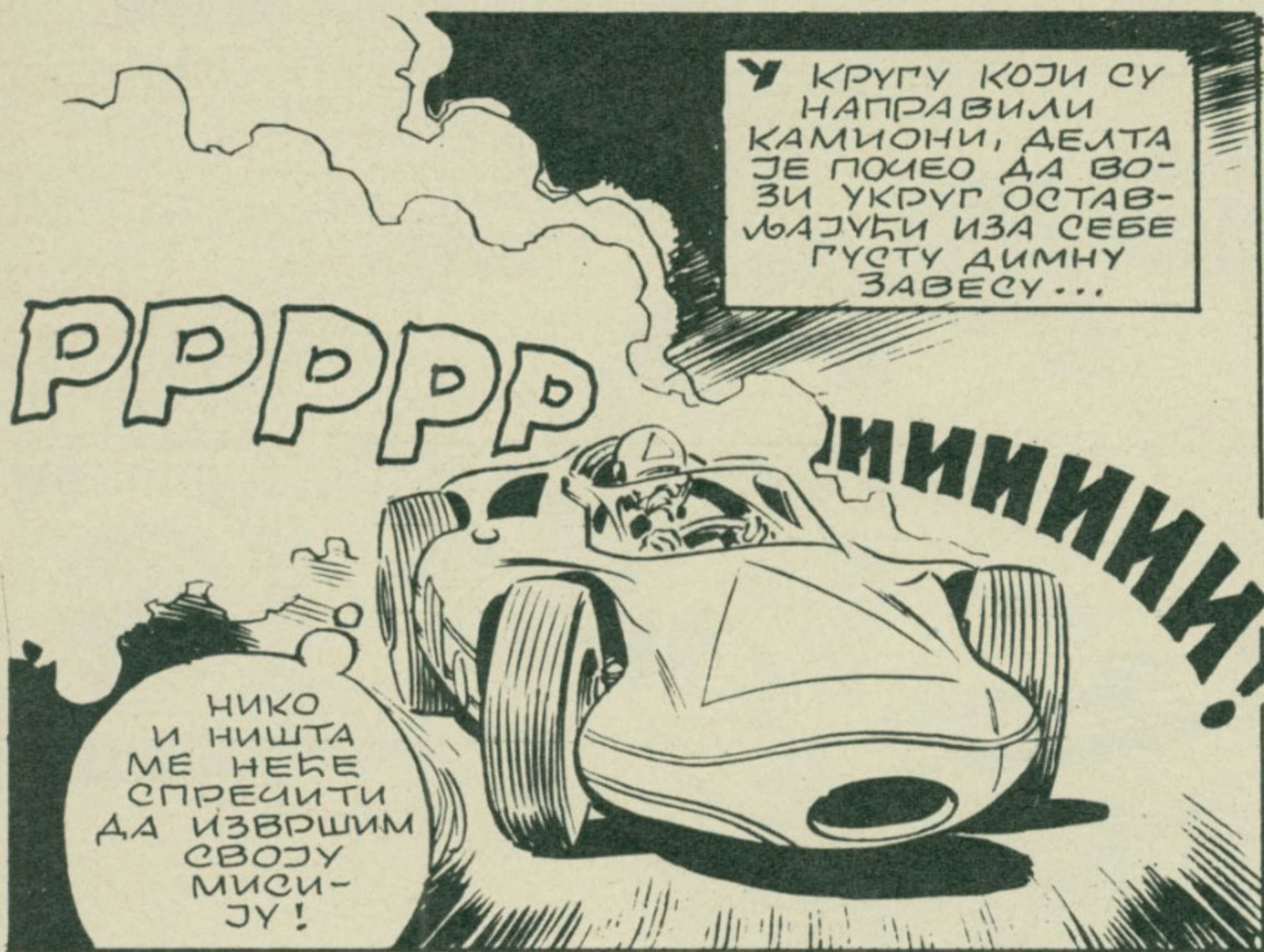
ДЕЛТА, ПАЗИ!
ИСПРЕД ТЕБЕ ЈЕ
ТЕШКИ КАМИОН!

Али, то није била једина
и најтежа препрека...

ВРУУМ!

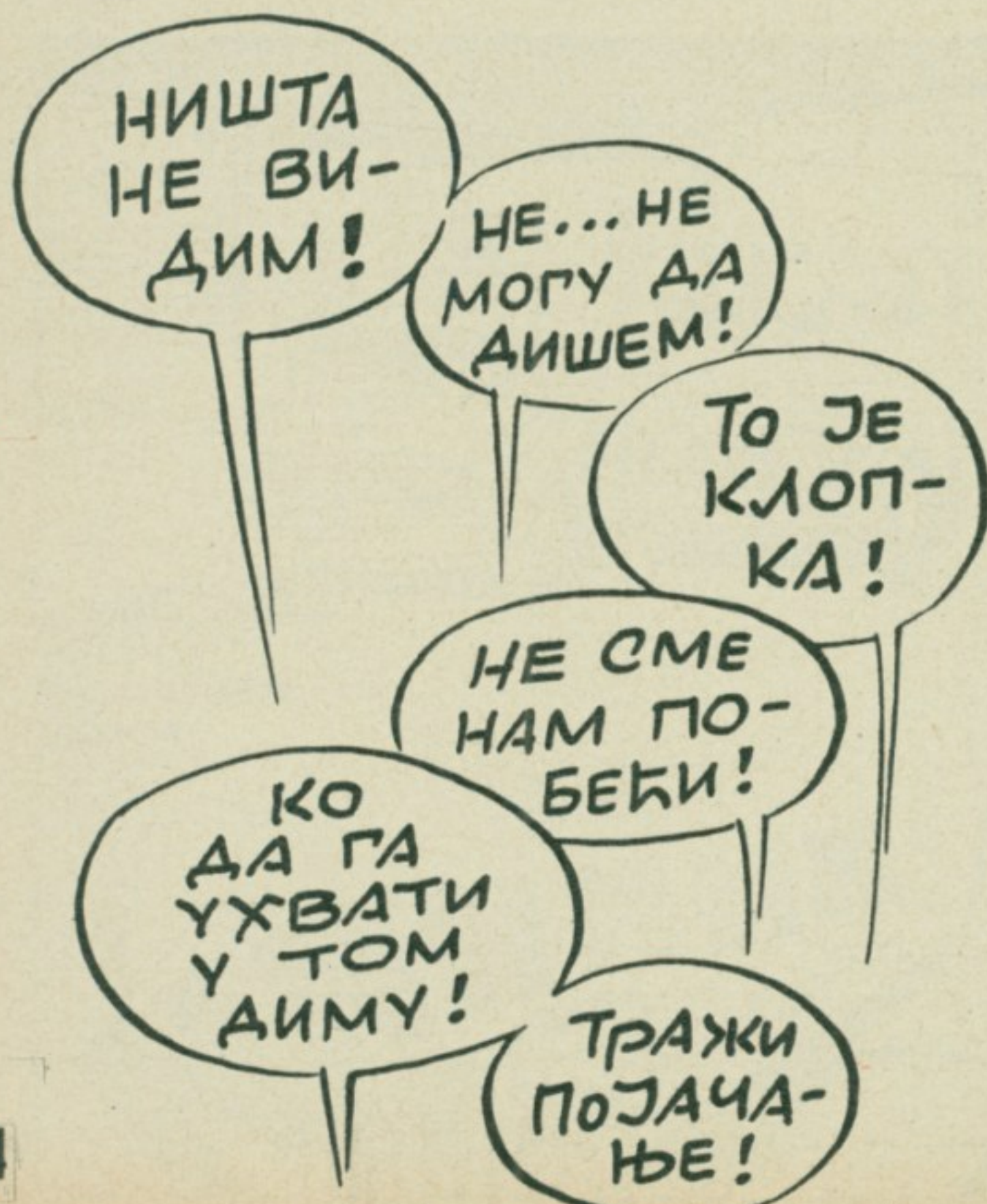
ИИИИИИ

ГАС СЕ ШИРИО ДОК НИЈЕ СВЕ ПОКРИО.

ЉУДИ ИЗ ГРУПЕ ЈЕДАН НИСУ ГА МОГЛИ ЗАУСТАВИТИ...

ПЛАН
XXX! ПЕТ ПО
ПЕТ У СВЕ ДЕ-
ЛОВЕ ТВРЂАВЕ
СЕМ ЦЕНТРАЛНЕ
ЗОНЕ! ПОНАВЉАМ:
СТАВЉА СЕ У
ДЕЈСТВО
ПЛАН
XXX!

ПЛАН
XXX СПРО-
ВЕДИТЕ ДО
КРАЈА! МОБИ-
ЛИШИТЕ СВЕ
ЉУДЕ И ТЕЛО
УМРЕЗА
ДОНЕСИТЕ
МЕНИ
!

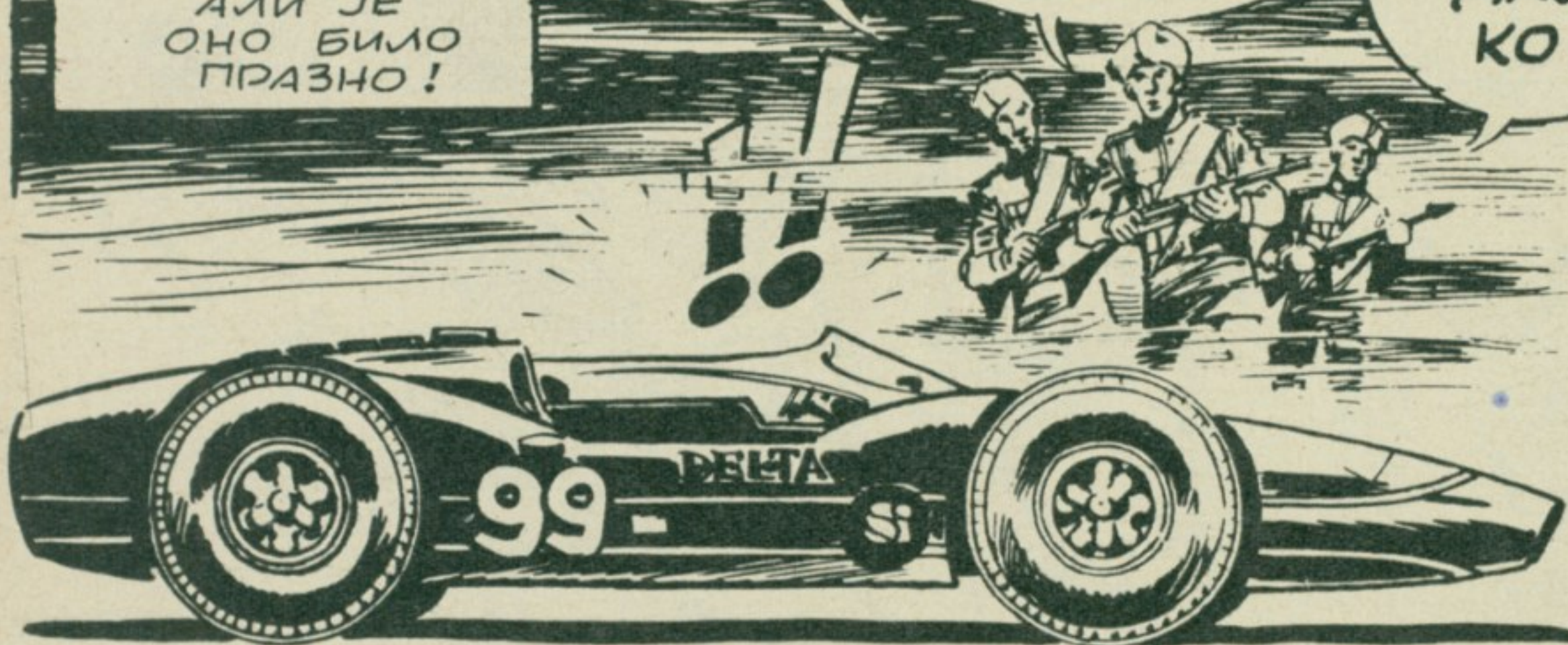

БЕЛИ ДИМ СЕ
ЛАГАНО РА-
ЗИМАЗИО.
ЉУДИ СУ ПРИ-
ШЛИ ВОЗИЛУ...
АЛИ ЈЕ
ОНО БИЛО
ПРАЗНО!

ПО-
ГЛЕДАЈ!
НЕМА
ГА!

ПОБЕГАО
НАМ ЈЕ
ИСПРЕД
НОСА!

ИПАК
НЕ МОЖЕ
ДА БУДЕ
ДАЛЕ-
КО!

ДЕЛТА 99, ЧОВЕК ИЗ
ДАЛЕКОГ СВЕМИРА,
ЗАИСТА НИЈЕ БИО
ДАЛЕКО. НАЛАЗИО
СЕ У СРЦУ
ТВРЂАВЕ...

ВРАЋАЊЕНО
ПУШЕЊЕ!

МОРАМ
ДА ПОЖУ-
РИМ И УМАК-
НЕМ ПРЕ НО
ШТО СВЕ ОВО
ОДЕ У ВАЗДУХ!
НАДАМ СЕ ДА ЛУ
НЕЌЕ ЗАКАСНИ-
ТИ НА САСТА-
НАК...

ТИК-ТАК! ТИК-
ТАК!
ТАК!

БОМБА ЋЕ ЕКС-
ПЛОДИРАТИ КАД
КАЗАЉКА СТИГНЕ
ДО НУЛЕ... А ТО
ЗНАЧИ КРОЗ ТРИ-
ДЕСЕТ СЕКУНДИ...

АЛИ, У ТРЕНУТ-
КУ КАД БРЗИНА
ЗНАЧИ СВЕ, ДО-
ШЛО ЈЕ ДО ОПА-
СНОГ СУСРЕТА...

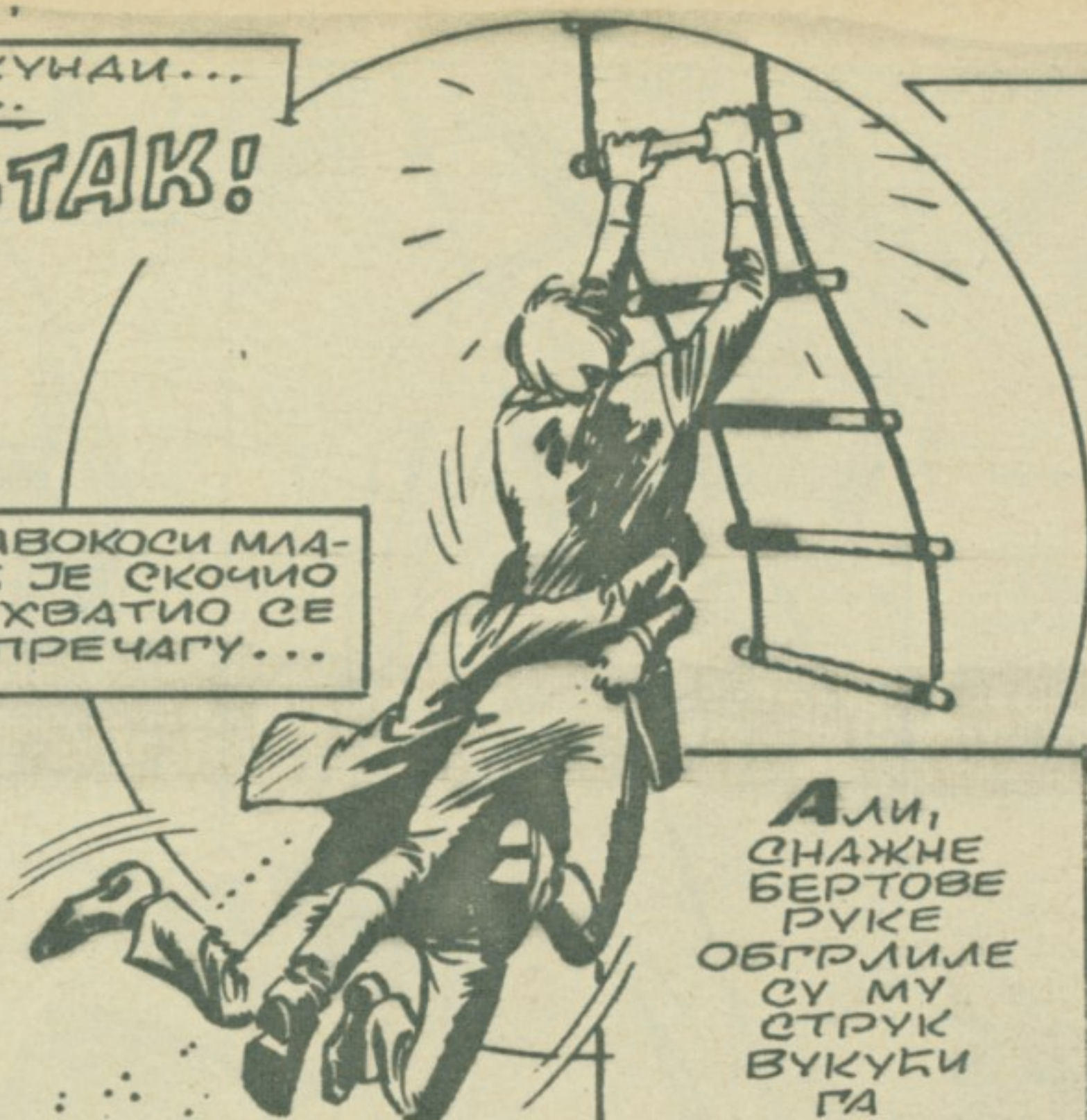

ПЛАВОКОСИ МЛАДИК ЈЕ СКОЧИО И УХВАТИО СЕ ЗА ПРЕЧАГУ...

3АР ЈЕ ДОШАО КРАЈ ЧОВЕКУ
ИЗ ДАЛЕКОГ СВЕМИРА?

ЗАР ЈЕ
ДЕЛТИ
ЗАИСТА
ПИСАНО
ДА
УМРЕ ?

У ПИЛОТСКОЈ
КАБИНИ
ИЗДАТО
ЈЕ
НАРЕЂЕ-
ЊЕ...

...и
КРИЛА
АВИОНА
БРЗО СУ
ПРОМЕНИЛА
ПОЛОЖАЈ!

ОНО ШТО СЕ
ЗАТИМ
ДОГОДИЛО
НАЛИКОВАЛО ЈЕ
НАЈСТРАШНИЈОЈ
НОЋНОЈ МОРИ...
ДА ЛИ ЋЕ
ЕЛИСЕ УСПЕТИ
ДА ЗАКАЧЕ
ВИВИЈЕН ПРЕ
НЕГО ШТО ПРЕСЕЧЕ
И ДРУГО УЖЕ ?

ДА! ВИБИЈЕН ЈЕ ВИДЕЛА ПРЕД СОБОМ ЛИЦЕ СМРТИ...

ПОТПУНО ИЗНЕМО-
ГАО ЗБОГ ГУБИТКА
КРВИ, ДЕЛТА СЕ ЈОШ
ДРЖАО НА ЛЕСТВИЦА-
МА. ОСЕЉАО ЈЕ ДА
КЛИЗИ... КЛИЗИ...

А ОНДА ЈЕ НАСТАЛА
ПОТПУНА ТИШИНА...

ДА
ЛИ ЋЕ
ПРЕЖИ-
ВЕТИ,
КАПЕТА-
НЕ?

ХОЋЕ,
ЧЕНГ!
ВЕОМА ЈЕ
СЛАБ,
АЛИ
РАНА НИЈЕ
ДУБО-
КА!

СРЕЋА ЈЕ ШТО СМО
УСПЕЛИ ДА ГА ИЗ-
ВУЧЕМО НА ВРЕМЕ!
ДА СМО ЗАКАСНИЛИ
САМО ТРЕНУТАК, СРУ-
ШИО БИ СЕ У ПРАЗ-
НО! КАКАВ ЧОВЕК!
УЛЕТЕО ЈЕ У САМ
ПАКАО И УСПЕО
ДА ИЗ ЊЕГА
ИЗИЂЕ!

ДА! ОН ЈЕ
СИЛАН МОМАК
АЛИ БИ УМРО ДА
НИЈЕ БИЛО ТЕБЕ!
ЈЕДНА ГРЕШКА У
МАНЕВРИСАЊУ
КРИЛИМА
И ЕЛИСА БИ
ПРЕСЕКЛА
ЛЕСТВИ-
ЦЕ!

ХВАЛА
НА
ПРИЗНА-
ЊУ...
ПРАВАЦ,
КУЋА,
КАПЕТА-
НЕ?

ДА,
ПРАВАЦ,
КУЋА!
ОВДЕ
ЈЕ
СВЕ
ГОТОВ-
О!

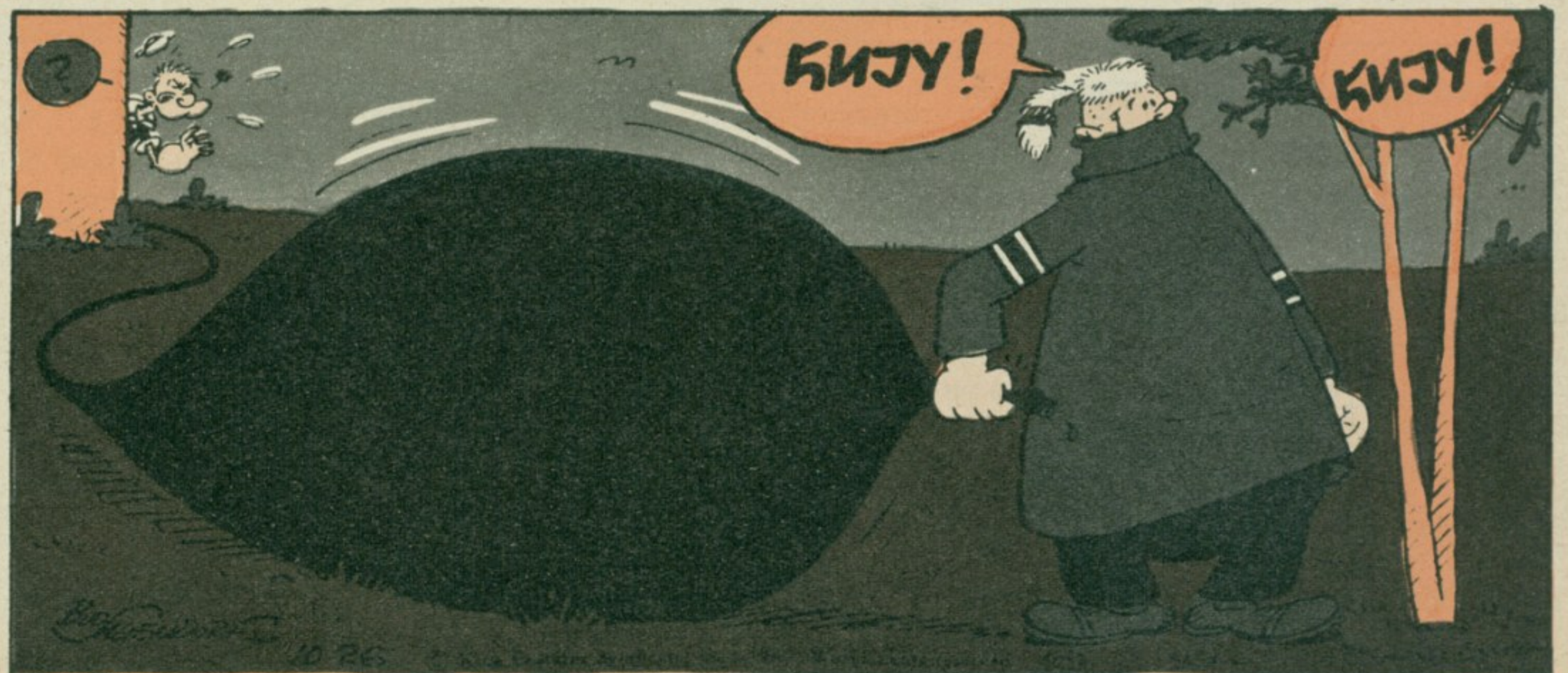
ДА ЛИ ЈЕ
ГОТОВО?

БРОЈ
ДВА ЗОВЕ
БРОЈ ЈЕДАН!!!
ПЛАН ХХХ ДЕЛИМИЧ-
НО УСПЕО! ИЗГУБИ-
ЛИ СМО САМО 18
ЉУДИ... АЛИ, УНИ-
ШТЕНА ЈЕ ЦЕНТРАЛНА
ЗОНА... ВАЖАН ДЕО
НАШЕ ОРГАНИ-
ЗАЦИЈЕ...

ПОРУКА
ПРИМЉЕНА!
НАРЕЂУЈЕ
СЕ ХИТНО
ПРИСТУПАЊЕ
ПОНОВНОЈ
ИЗГРАДЊИ
БАЗЕ
!!!

КРАЈ

НУЛА Х

ЦРНА ИНВАЗИЈА

ТАЈАНСТВЕНА
ЦРНА ПРАШИНА ШИРИЛА
СЕ НЕЗАДРЖИВО
НАД СЕВЕРНОМ ЗЕМЉИНОМ
ПОЛУЛОПТОМ УНИШТАВА-
ЈУКИ СВЕ МЕТАЛНЕ
ПРЕДМЕТЕ
НА КОЈЕ НАИЂЕ.
ЧАК ЈЕ И
СВЕМИРСКИ
БРОД
НУЛА Х
СТРАДАО...

ААА! ГРЕП!
ТО ЈЕ
ПРАШИНА!
ЦРНА
ПРАШИ-
НА!

ШИРИ СЕ
КРОЗ СВЕМИР...
ИМА ЈЕ
СВЕ
ВИШЕ!

БРОД...
БРЗОУ
БРОД...
И БЕЖИ-
МО
ОДАВ-
ДЕ!

УЗЛЕТЕВШИ
ДУВАЈЕ У
КОСМОС...

ПОЛЕ, ПРАХ
ПРОДИРЕ
КРОЗ
ЗЕМЉИНУ
АТМОСФЕ-
РУ... НА
СЕВЕРНУ
ПОЛУ-
ЛОПТУ!

САД БАР
ЗНАМО ДА
ТО НИЈЕ
КОСМИЧ-
КА
БУРА...

АЛИ,
ОДАКЛЕ
ДОЛАЗИ!
КО ЈЕ
СТВА-
РА!

ОНЕ ПОСУДЕ
КОЈЕ СМО СУСРЕ-
ЛИ ДЕЛО СУ ЧОВЕКО-
ВИХ РУКУ! ВЕРОВАТ-
НО СУ ПОДЕШЕНЕ ДА
ЕКСПЛОДИРАЈУ НА
ОДРЕЂЕНОМ
МЕСТУ!

ИМАЈУ
СОПСТВЕНУ ПО-
ГОНСКУ СНАГУ!
ПОСТОЈИ САМО
ЈЕДНО МЕСТО
ДОВОЉНО БЛИЗУ
ЗЕМЉИ СА КО-
ЈЕГ...

МИСЛИШ
НА
МЕСЕЦ?

ТАЧНО!
МОРАЋЕМО
ДА ОСПОСОБИ-
МО НУЛА Х И
ДА КРЕНЕМО
НА МЕ-
СЕЦ!

МИСЛИ
НА ТО
ДА
НЕМАМО
МНОГО
ВРЕМЕ-
НА!

ИДУЌИ НАСТАВАК: МОРЕ ПРАШИНЕ!

ENERGOINVEST

НАГРАЂУЈЕ

3+333

НАГРАДЕ!

Данас настављамо са објављивањем даљих 50 награда које су наши читаоци извукли на срећу у Енергоинвестовој наградној игри 3 + 333. Овога пута понављамо и њихова имена:

ШТЕДНА КЊИЖИЦА

ШТЕДНУ КЊИЖИЦУ са по 100 динара штедног улога, поклон ПРИВРЕДНЕ БАНКЕ САРАЈЕВО, добили су:

1. ЗЛАТА ИЛИЋ, Мије Керовић
22, 75000 Тузла, 2. ДАНИЈЕЛА РАДУЛОВИЋ, М. Тита 62, 26360 Банатско Планиште, 3. СЛОБОДАН БУНДАЛО, Извршно веће, пошта 8, 21108 Нови Сад, 4. ДАВОР ПЛЕШЕ, М. Кончара 8, 43550 Пакрац, 5. ЈЕЛЕНА ВОГДАНОВИЋ, Грушка О. 16, 50000 Дубровник, 6. ИВАНА СТОЈИЛОВИЋ, Пролетерских бригада 10/IV, 11000 Београд, 7. ПЕТАР ДМИТРАШИНОВИЋ, Туропољског одреда 38, 41000 Загреб, 8. ДЕЈАН БРЕКЛ, Радничка 10, 72220 Завидовићи, 9. НЕРМИН ХОЦИЋ, Х. Јерковића 67, 75000 Брчко, 10. РОМАНА ХРКАЧ, Слатина 12/V, 75000 Тузла, 11. АЗРА МУЛАОСМАНОВИЋ, Врбања 131, 78000 Бања Лука, 12. ВЕСНА ЂОРЂЕВИЋ, Драгољуба Јеличића 3, 15000 Шабац, 13. ВОЈИСЛАВ ЖИКИЋ, Учитељска 62/VII, 11000 Београд, 14. МИШО НАРДЕЛИ, В. Караџића 66/2, 55000 Славонски Брод, 15. АНИЦА НАЈБАВЕР, Дубровачка 8, 54000 Осijek, 16. МАЈА ПОЛИН, Саве Ковачевића 10, 21000 Нови Сад, 17. БОЈАН ПЕТРОВИЋ, Радича Петровића 35/IV, 11030 Земун, 18. АИДА ЧОРВИЋ, Рајка Лукића 2, 78230 Скендер Вакуф, 19. ДАРИНКА КОРДИЋ, Бенковац 108, 55430 Окучани и 20. ДРАГАН КУЈУНЧИЋ, Радничка 49/VIII, 21000 Нови Сад.

По ЈЕДАН КОМПЛЕТ ПЛОЧА БЕОГРАДСКА ДОБИЛИ СУ:

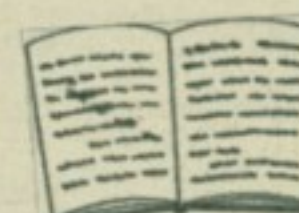
1. МАРИЈАНА МЛИНАРИЋ, Трг жртва фашизма 3/II, 41000 Загреб, 2. НИКОЛА ПЕТКОВСКИ, Орце Николов 20, 91000 Скопје, 3. РАТОМИР БЛИДАРЕВИЋ, 1. маја 7, 19000 Зајечар, 4. ЗДЕНКО КЕЋИ VIII-а разр.

Осн. шк. „Јосип Козарац“, Вашка, зп. 54525 Сопје, 5. ДУШАН ВОЖИЋ, Трг Пере Косорића 10/XIV, стан 106 71000 Сарајево, 6. ЂУРИЦА СЛАВЕНКО, III-б Осн. шк. Плоча, 58340 Плоча, 7. ДУШКО ЖУРЖОВАН М. Тита 55, 26220 Ковин, 8. ИРИНА ПЕТРОВИЋ, Коњовићева 29, 25000 Сомбор, 9. МЕЛЕНИЈА ФРАЈС, Моше Пијаде 144/II, 41000 Загреб, 10. ОЛИВЕРА КОСТИЋ, IX бригада 39 V/5, 18000 Ниш, 11. МИРА ЈОВАНОВИЋ, Лењиново шеталиште 13, 79000 Москар, 12. БРАНКА РАДИНСКИ, Гундулићева 51, 43400 Вировитица, 13. АНГЕЛИНА ВУЈАДИНОВИЋ, Браће Мунџић 15, 22409 Јазак, 14. СМИЉА БЕКИЋ, Орловића Павла 7/20, 18000 Ниш и 15. АЛЕКСАНДАР ГЛИГОРИЈЕВИЋ, Врист, зп. Града, Далмација.

ПО ЈЕДАН МУШКИ ИЛИ ЖЕНСКИ ЧАСОВНИК DARWIL, најновији модели са аутоматским календаром добили су:

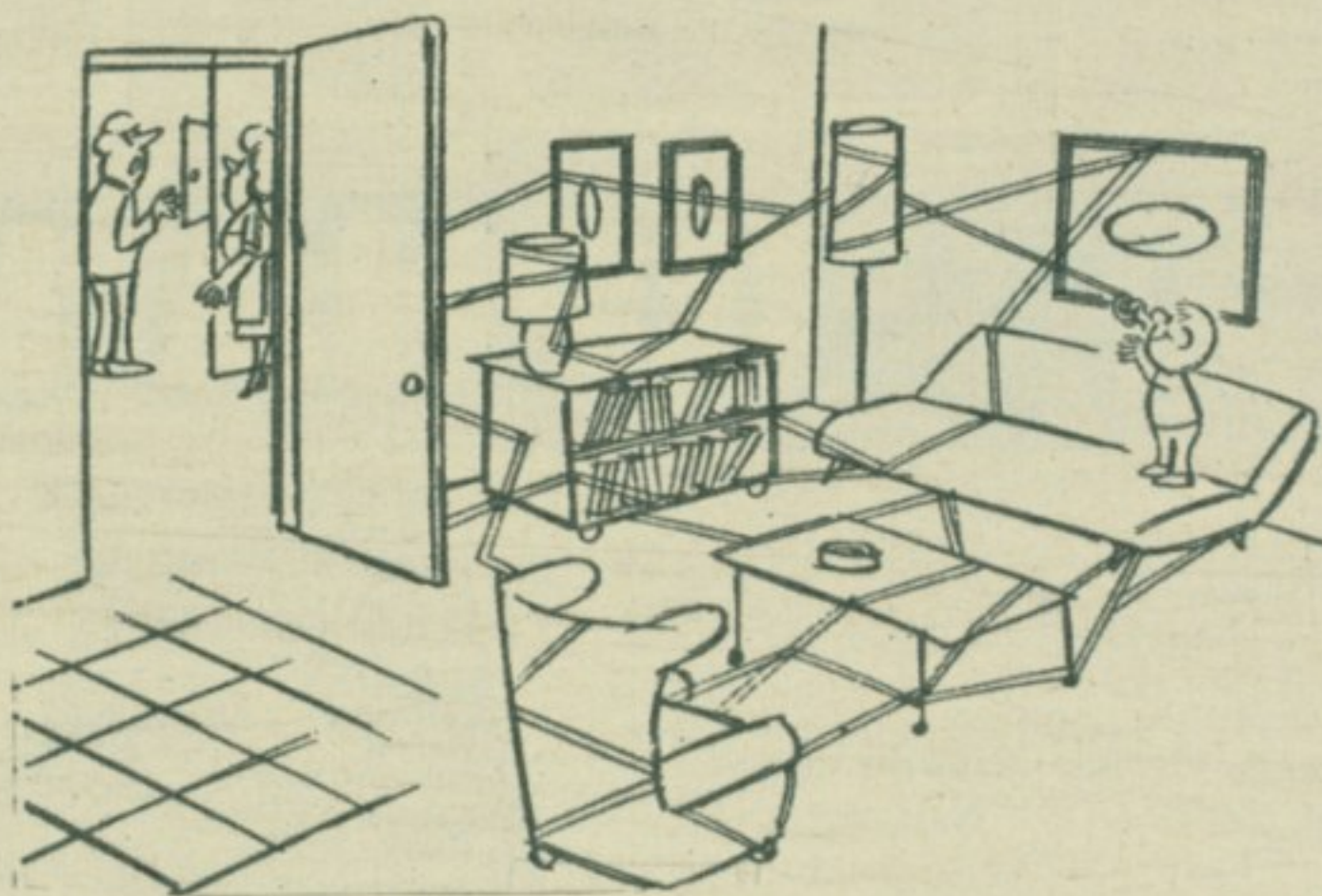
1. ЈАСМИНА КОВАЧЕВ, Петра Драпшина 2, 23000 Зрењанин, 2. ЈАСМИНА МАРКОВИЋ, Бориса Кидрича 25, 34000 Крагујевац, 3. НЕНАД МИЛОЈЕВИЋ, Алексе Ненадовића 35/IV, 11000 Београд, 4. МЛАДЕН ВАСИЉ, ЈНА 4/I, 56000 Винковци, 5. ЖЕЉКО ЈОВАНОВИЋ, Кривољачка 28, 11000 Београд, 6. ПАВО КЕЛКА, Лаповци 169, 54411 Трнава, Ђаково, 7. АНДРИЈАНА СУЏУКОВИЋ, Жике Месаровића 15, Насеље Земун Поље, 11080 Земун, 8. СЛОБОДАН ПОПОВИЋ, Чедомира Васовића 39, 32000 Чачак, 9. ЖИВОРАД СТАНОЈЕВИЋ, Осн. шк. „Славко Поповић“ 34305 Партизани код Аранђеловца и 10. ЖЕЉКО НИКОЛИЋ, Мише Димитријевића I-ц, стан 50, 21000 Нови Сад.

По ЈЕДАН КОМПЛЕТ КЊИГА БИБЛИОТЕКЕ „ШКОЛСКА ЛЕКТИРА“ — ИКП СВЈЕТЛОСТ — Сарајево добили су:

1. ЉЕРКА МАРЧЕЦ, Марушевац крај Вараждина, Челинце 57, 2. ЗДЕНКО КРАСНИК, Братства и јединства 6/8, 71323 Илијаш, 3. СТЕЈАН ПАЖУЛИЋ, Равнице 21, 41320 Кутина, 4. ГОРАН ГАГИЋ, Шумадијска 7, 11233 Раља и 5. ВЕЛИМИР ПИЛИПОВИЋ, М. Тита 61, 77240 Босанска Крупа.

хумор

— Уверавам те да се селотејп јуче налазио овде!

— Да ли сте коначно пронашли где је квар?!

— Одговори тати, срце!

ЈЕДНА
АЛИ
ВРЕДНА

Тек кад чесма пресуши
види се колико је вредела

(Пословица са Хаитија)

У свакој „Просветиној“ књижари можеш бесплатно добити КАТАЛОГ и уз његову помоћ лако изабрати.

КЊИГЕ ЗА ПОКЛОН

За сваку прилику! За сваки узраст! За сваки џеп!

Ако желиш лепу, занимљиву, корисну књигу — погледај у ПРОСВЕТИН КАТАЛОГ са 200 књига и изабери!

Ако не знаш шта да поклониш другу или другарици за рођендан, мами за 8. март, погледај у Просветин каталог и изабери!

ОДАБРАЛИ СМО ЗА ВАС

КЊИГЕ ЗА ПОКЛОНЕ
ПРОСВЕТА • БЕОГРАД

ЉУБАВНИ РОМАНИ! МЕМОАРИ СЛАВНИХ ЉУДИ! ПОЕЗИЈА! СВЕТ У КОМЕ ЖИВИМО! МОДЕРНА ЛИТЕРАТУРА! ИСТОРИЈСКИ РОМАНИ!

СПЕЦИЈАЛНИ ОДЕЉАК — КЊИГЕ ЗА ДЕЦУ И ОМЛАДИНУ (Илустрована историја света, Свет животиња у сликама, Музички буквар, Историја сликарства за младе).

ПРОСВЕТА бесплатно даје у својим књижарама, КАТАЛОГ, а може се и поручити дописницом од „ПРОСВЕТЕ“, 11001 Београд, Добрачина 30, п. факс 565.

ПОГЛЕДАЈ ПРОСВЕТИН КАТАЛОГ, ИЗАБЕРИ, КУПИ ИЛИ ПОРУЧИ ПОШТОМ!

7
дана
увек
с вама

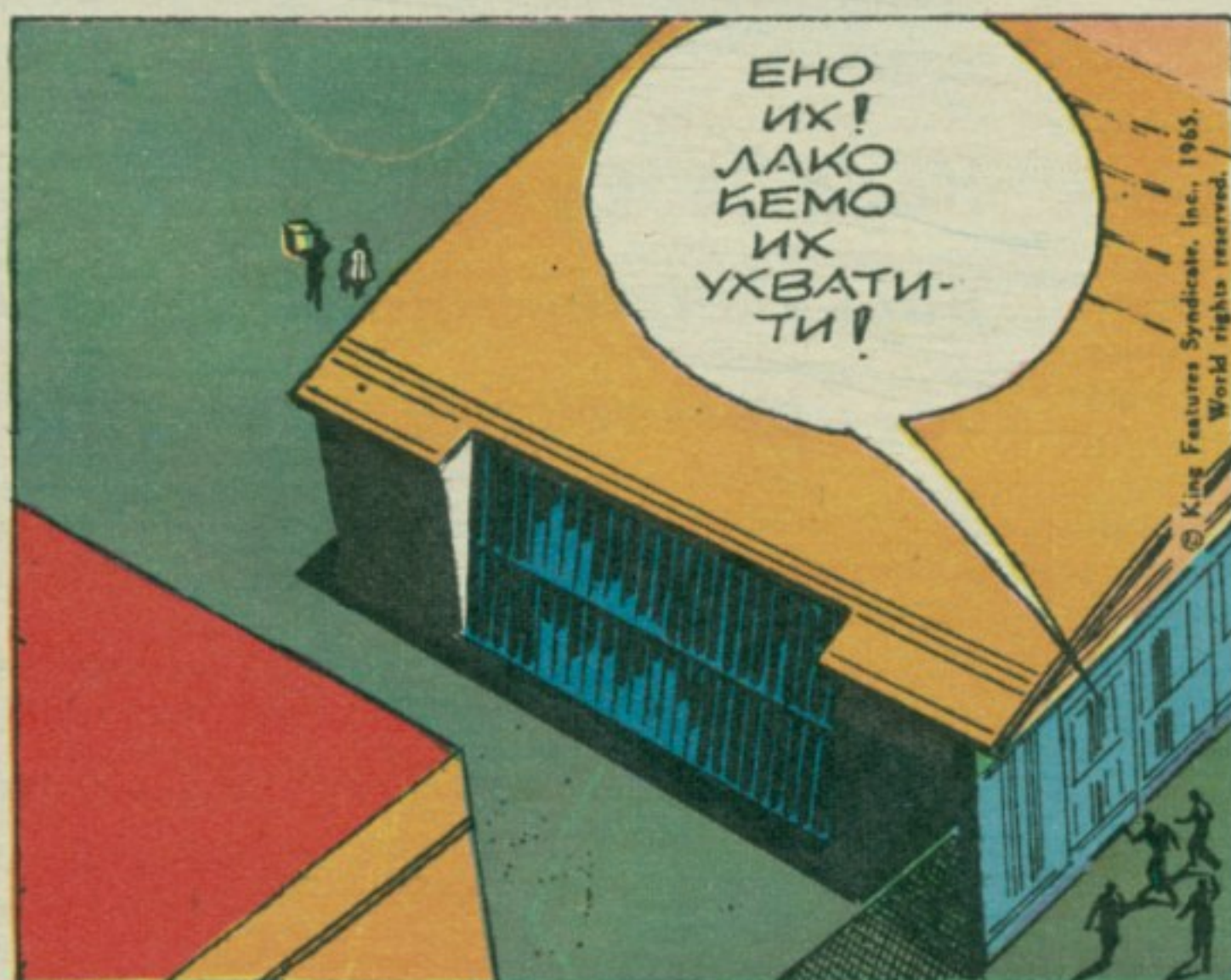
$$3x + 5y = 5x + y$$

„ИЗРАЂЕНИ ЗАДАЦИ ИЗ МАТЕМАТИКЕ“ за прве разреде средњих школа — једина књига у нашој земљи из које ученици могу лако да науче КАКО СЕ ИЗРАЂУЈУ ЗАДАЦИ ИЗ МАТЕМАТИКЕ! Књига садржи КОМПЛЕТНУ ИЗРАДУ СВИХ ЗАДАТАКА. Испорука одмах. Плаћање приликом преузимања од поштара. Цена 30 н. дин. Наручите писмом или дописницом на адресу: МАТЕМАТИКА, Сарајево, Д. Манџина 16.

Don
BARRY

ФЛАШ ГОРДОН

СЛЕДЕКИ НАСТАВАК: ПАДОБРАНИМА НА СНЕГ!

Јерусалим, свети град три вере на Блиском истоку у коме је Соломон подигао велики храм јеврејском богу Јехови, у коме је, према легенди, Христ распет на крст, где је света исламска џамија Ал Акша, освојио је 1099. године војвода Годфрид Бујонски на челу моћне армије крсташа.

МАЧ НАЈБОЉИ ПРИЈАТЕЉ

У једној од јерусалимских четврти где су некада давно, још за владавине Карла Великог, трговци-поморци из италијанског града Амалфија подигли своје магацине и конацине, налазиле су се две болнице, Санта Марија Латина и Санта Марија Магдалена. И једну и другу основали су трговци из Амалфија и Салерна и у њима је већ деценијама група банедиктинских калуђера лечила хришћанске ходочаснике из читавог света измучене и оболеле на дугом и тешком путовању, али и бројне арапске путнике који су долазили овамо на поклоњење. Како се у близини болница налазила византијска капела Св. Јована Крститеља, калуђери су га сматрали заштитником болнице.

Један од калуђера, фратар Жерар, залагао се за оснивање калуђерског реда који би се искључиво бавио лечењем и негом раненика. Његов сан се остварио када је Годфрид Бујонски постао краљ Јерусалима. Сагласност је 1113. године дао и папа Парклар II.

Тако је рођен „Орден болничара Св. Јована Јерусалимског“ а чланови реда добили су право да носе црне опртаче с извезеним белим крстом нарочитог облика. Овај крст постао је њихов знак и остао неизмењен током осам векова.

Када је 1120. Жерар умро, поглавар или Ректор реда постао је Ремон де Пил. Он је одлучио да ред прерасте у војну организацију која ће обезбеђивати сигурност ходочасника на опасним путевима Палестине. До праве прекретнице у историји реда дошло је када је папа Каликст III одобрио да се убудуће ред подели на три групе: витезове који се боре с мачем у руци, капелане који обављају верске обреде и по потреби ратују и браћу болничаре који служе и негују болеснике. Поглавар реда који се до тада звао ректор добија титулу Велики магистер.

УТОЧИШТЕ НА КИПРУ

Ред убрзо постаје познат широм Европе и када је Велики магистер одлучио да ће се убудуће само племићи примати у витезове и капелане, кандидата има напретек мада живот који их очекује није нимало лак. Од њих се тражи да положи заклетву да се неће женити, да ће све своје богатство поклони́ти реду и да ће се слепо покоравати свакој заповести Великог магистра. Њихова ратна униформа је црвени плашт с карактеристичним крсташким знаком а мач најбољи пријатељ. Европски владари такмиче се ко ће ордену (или реду) поклони́ти богатији дар а имања витезова из разних земаља која су прешла у власништво реда тако су број-

ВИТЕЗОВИ

ПОД ЦРНОМ ЗАСТАВОМ

Када је Сулејман Величанствени чуо за смрт свој најљуће непуријашеља, ђоїлабара малџешких виџезова, ђроїласио је у Турској жалосї. Толико ђа је ценио

на да управљање овим поседима постаје веома компликовано. Године 1187, несрећна је за крсташе — силна армија калифа Саладина заузима

Јерусалим. Витезови и њихов ред повлаче се у Кафернаум, то јест повлаче се они који су преживели страховит покољ. Саладин, међутим, огњем и мачем надире даље. Падају Јудеја, Галилеја, Самарија, Триполи. Најдуже се одупиру последњи крсташа у Тиру и малобројни витезови-болничари у суморној тврђави Крак. Тек долазак III крсташке армије на челу са Ричардом Лављег Срца спасава преживеле и омогућује им да се повуку у град Св. Јован од Акрија. Тако су се витезови придружили крсташима и заувек напустили тло Палестине. Уточиште су нашли на острву Кипру у Средоземном мору чији је краљ Ги де Лизинан пристао да их прими.

Јерусалим. Витезови и њихов ред повлаче се у Кафернаум, то јест повлаче се они који су преживели страховит покољ. Саладин, међутим, огњем и мачем надире даље. Падају Јудеја, Галилеја, Самарија, Триполи. Најдуже се одупиру последњи крсташа у Тиру и малобројни витезови-болничари у суморној тврђави Крак. Тек долазак III крсташке армије на челу са Ричардом Лављег Срца спасава преживеле и омогућује им да се повуку у град Св. Јован од Акрија. Тако су се витезови придружили крсташима и заувек напустили тло Палестине. Уточиште су нашли на острву Кипру у Средоземном мору чији је краљ Ги де Лизинан пристао да их прими.

Јерусалим. Витезови и њихов ред повлаче се у Кафернаум, то јест повлаче се они који су преживели страховит покољ. Саладин, међутим, огњем и мачем надире даље. Падају Јудеја, Галилеја, Самарија, Триполи. Најдуже се одупиру последњи крсташа у Тиру и малобројни витезови-болничари у суморној тврђави Крак. Тек долазак III крсташке армије на челу са Ричардом Лављег Срца спасава преживеле и омогућује им да се повуку у град Св. Јован од Акрија. Тако су се витезови придружили крсташима и заувек напустили тло Палестине. Уточиште су нашли на острву Кипру у Средоземном мору чији је краљ Ги де Лизинан пристао да их прими.

МАЛТА НА ДАР!

Седамнаест година трајало је кипарско прогонство реда али је за то време орден створио моћну флоту и попунио се новим људима. Године 1308. ред је освојио острво Родос и на њему основао своју државу. Од тада је њихов незванични назив „Родоски витезови“. Ред је све богатији јер добија од папе и огромне поседе „Темпларског реда“ и реда витезова „Ордена светог гроба“ који су се угасили.

Власт над Родосом витезови су задржали све до 1523. кад због пада Цариграда морају да се селе. Орден још једном опрема своју моћну флоту и креће у потрагу за новим уточиштем. После краћег боравка у Кандији и на Сицилији, витезови се привремено смештају у Риму где је један од

Некадашњи калуђери и болничари постали су 1120. године страшни ратници који су чували путеве Палестине.

Краљ Ричард Лављег Срца спасао је витезове који су преживели покољ калифа Сападина.

њих изабран за папу под именом Климент VII. Он, разуме се, не заборавља свој ред и додељује му у посед град Витербо, а за флоту одређује седиште у Ници.

Турци и берберски пирати су у то време страх и трепет Средоземног мора. Император Карло V као мудар и далековид човек одмах је схватио да од родо-ских витезова и њихове поморске вештине може имати огромну корист и поклања им острва Малту и Гоцо која су раније припадала ту ниском беју. Витезови су одушевљени овим скупце-ним даром.

Велики магистер Филип Вилијер на каравели „Санта Ана“ свечано је упловио у малтешку луку. На бродовима реда вила се црна заставица — у знак жалости због губитка Родоса; од тада то је званична заставица ордена. Истога дана када

је ступио на Малту, ред је променио назив у „Суверени војни и болнички орден св. Јована Јерусалимског, звани Родоски, звани Малтешки“.

У СЛАВУ ЛА ВАЛЕТЕ

Само четири године по доласку на острво умире велики магистер Филип Вилијер, човек ретке храбрости и поштења. Сам турски султан Сулејман Величанствени, његов најљући непријатељ, наредио је да се поводом његове смрти у Турској прогласи жалост. Толико га је ценио као противника. После смрти Филипа Вилијера ред је наставио да се развија и не само да је постао највећа

поморска сила у Средоземљу већ је за некатоличке становнике медитеранских обала био поново исто тако опасан као и турски гусари. Како су за галије реда били потребни веслачи, њих су углавном регрутовали, милом или силом, међу становништвом Малте, или су вршили пиратске нападе на православна грчка села у обалском појасу.

Тридесетак година по доласку реда на острво, Малту су опсели Турци. Велики магистер ордена био је тада Ла Валета. Опсада је била дуга и сурова. Султан је у битку повео све снаге које је могао наћи али су опсађени издржали. Турци су најзад морали да се повуку. У знак сећања на овај догађај главни град Малте добио је име Ла Валета како се зове и данас.

До француске револуције 1789. малтешки витезови слу

жили су као официри и искусни поморци на галијама француског краља. Једна од најславнијих поморских битка у којима су учествовали била је код Лепанта. Још читавих месец дана након битке море је на обале Крита избацивало лешеве погинулих. Но, и поред свих војних успеха орден малтешких витезова није заборављао своју основну делатност. Постоје записи да је болница коју је орден држао на Малти била у оно време једна од најбољих у свету. Болесници су јели из сребрних тањира, сваки кревет имао је балдахин. Очигледно да оваква раскош није била намењена простом народу. Поред болнице ред је држао анатомску школу, медицински факултет и школу ратне хирургије.

НАЈМАЊА ДРЖАВА НА СВЕТУ

У то време ред је био територијално подељен на 8 такозваних „Нација“. Сваком је управљао по један администратор помпезне титуле. Провансом је управљао Велики заповедник, провинцијом Оверњом Маршал, Француском Болничар, Италијом Адмирал, Арагон-Наваром Велики заставник, Кастиљом и Португалијом Велики канцелар, Немачком Велики судија, Енглеском Велики туркоубица.

Јуна 1798. године Наполеон се, на путу за Египат, зауставио у Ла Валети. Малтешки ред у чијим је врховима тада владало расуло није пружао готово никакав отпор. Наполеон је са Малте однео силен плен: 30 милиона златника и читаву ризницу били су само његова мања део. Од много већег

значаја било је што се ред одрекао власти над острвом у корист Француске.

Ова ситуација није дуго трајала. Већ 1802. Енглези су реду привремено вратили Малту. У међувремену ред је потражио гостопримство у Русији код цара Павла I. Цар, одушевљен историјом ордена, радо се примио титуле Великог маистра. Од тада у реду постоји и посебна група витезова православне вере. Седиште ордена пренето је у Петроград. Наследник Павла I, Александар I, није делио одушевљење свога оца према малтешким витезовима па није имао ништа против да они оду из Петрограда куда год желе. Ред се, најзад, 1834. године нашао у Риму.

Орден је таворио све до 1931. године када је Велики магистер постао италијански принц Киђи. Под изговором да гласање није било исправно један део витезова молио је папу да пресуди. Папа Пије XII спремио је изјавио да је ред у основи калуђерски и да, према томе, потпада под његову личну власт. То је био критичан тренутак историје реда и запретила је опасност да се најстарији орден у Европи растури. Принц Киђи одбио је да се подвргне суду папе. После његове смрти престо Великог маистра остао је празан све до јуна 1961. када је папа Ђовани XXIII потврдио избор Шпанца Де Механе за Великог маистра ордена малтешких витезова. Истог дана 35 земаља из читавог света признало је палату у којој се налази резиденција Великог маистра у Риму за независну државу, најмању на свету. Ова „држава“ има своја дипломатска представништва, велико богатство, болнице, сиротињске домове, флоту од стотинак авиона.

Д. А. 45

Опасна флота малтешког реда гусарила је Средоземним морем и освајала земље и робове.

УЗ ПОМОК ЛЕПЕ СЕКРЕТАРИЦЕ ЏОНИ ЈЕ УСПЕО ДА ПОБЕГНЕ, АЛИ...

КАКАВ САМ ЈА ИДИОТ! ПРОВЕРИО САМ БЕНЗИН... АЛИ НА **ВОДУ** НИСАМ МИСЛИО!

Ш... ШТА САД ДА РАДИМО, ХАЗАРДЕ?

ПА... ОСТАЈЕ НАМ СОПСТВЕНО ПОРОНОСКО СРЕДСТВО... **НОГЕ!**

НИШТА НАМ ДРУГО НЕ ПРЕОСТАЈЕ, ТЕНДИ! НЕ БИХ ВОЛЕО ДА МЕ ТВОЈ ГАЗДА УХВАТИ!

НИ ЈА, ХАЗАРДЕ! ЗАГЛИБИЛА САМ... КАО И ТИ!

ПОСЛЕ НЕКОЛИКО ЧАСОВА...

НЕ... НЕ МОГУ ВИШЕ, ХАЗАРДЕ! ГРЛО МИ ЈЕ СУВО...

И МЕНИ... ЧИНИ МИ СЕ ДА МИ ЈЕ СВА ТЕЧНОСТ ИЗ ТЕЛА ИСПАРИЛА...

ПАШКУ, ХАЗАРДЕ...

ЈОШ МАЛО, ТЕНДИ! ДА БАР НИСАМ ОДБИО ПИКЕ КОЈЕ МИ ЈЕ ТВОЈ ГАЗДА ПОМУДИО... ИАКО ЈЕ БИЛО ДРОГИРАНО!

НЕ... НЕ МОГУ...

МАЛО КАСНИЈЕ...

А ТАДА, КРОЗ ИЗМАГЛИЦУ СВЕСТИ КОЈА МУ СЕ ВРАБА...

ОДЛИЧНО СИ ТО ИЗВЕЛА, ТЕНДИ!

ЖАО МИ ЈЕ САМО ШТО СИ И ТИ МОРАЛА ДА ПРОПАТИШ...

Т... ТЕНДИ?! ТО СТЕ СЕ ВИ ДОГОВОРИЛИ ДА МЕ ТОЛИКО ИЗНУРИТЕ ДА ПОПИЈЕМ БИЛО ШТА...

СХВАТИО СИ, ЛЕПОТАНЕ!

ЧУДОВИШТЕ СА СЕРАНА КЕЈА

ПРИЧА ИЗ ЖИВОТА

ДВА СВЕТИОНИЧАРА НИСУ МОГЛА ДА ПОВЕРУЈУ СВОЈИМ ОЧИМА КА- ДА СЕ НЕМАН ПОЈАВИЛА — БИО ЈЕ ТО ЦИНОВСКИ ОКТОПОД

Било је октобарско вече 1905. Дијега Алвез је испресао лулу, пригушено зевнуо и прелетео погледом преко мирне, месечином обасјане површине Карибског мора. Он и његов пријатељ Фердинанд Моксо били су дежурни светионичари на малом, ненастањеном острву званом Серана Кеј. Светионик, једноставна грађевина, састојао се од двоспратне дрвене кућице која је стајала на једанаест метара високом, треножном челичном подупирачу подигнутом на ивици једне стене.

Изненада, светионичара напусти дремж: кроз грађевину је прострујао необичан дрхтај. Алвез се усправио и нагнуо преко оgrade да би бацио један поглед наниже. Све што је успео да види било је светлуцање водене површине и влажне стене. Чудно подрхтавање потрајало је неких пет минута, а он да је престало исто тако нагло као што је и почело.

Светионичар је одлучио да не буди свог колегу; сутра ће заједно испитати држаче:

НОВИ ПОТРЕС

Рано ујутро Алвез и његов друг сишли су на стену да прегледају лежишта челичних кракова. Претпостављали су да је један од њих можда попустио. Међутим, држачи су били чврсто укупани у стени. На крају, два друга нису могла ништа друго него да се сложе да је дрхтај сигурно био изазван неким благим земљотресом и читава ствар је заборављена.

Два дана после тога Фердинанд Моксо, који је био дежуран, припремао је оброк. Управо је хтео да пробуди свог колегу, кад су се челични држачи поново затресли. Само, овога пута, потрес је био много јачи. Преплашени Моксо похитао је да пробуди Алвеза, а онда су оборица изишли на терасу да виде шта се догађа.

Време је било сунчано и вода јасно плава. Два човека су погледала доле, а онда устукнула од ужаса.

Јер тамо, крај подножја челичних стубова, из мора се извлачила нека огромна црна маса. Из њеног средишта извијали су се циновски краци од којих је један, обавијен око најближег држача, љуљао читаву грађевину. Два светионичара стајала су нема од ужаса док се језива немана пузећи, извлачила на стену. Пошто се љигаво чудовиште најзад умирило, могли су да га

боље виде: био је то циновски октопод.

Подрхтавање је престало. Чим су дошли себи, светионичари су утрчали у кућицу, зграбили пушке и поново излетели на терасу. Лица су им од страха била сива попут пепела, а хладан зној обливао читаво тело. Изненада наступи нов потрес. Они се згледаше; уколико нису хтели да скончају у мору, морали су да пуцају у ужасно чудовиште које је лежало под њима.

Два метка су се уз прасак сручила у светлуцаву, влажну масу млитаво распростраћу по стени. Он да је пар злокобних жутих очију погледао навише према двојици људи. Њихове хладне, продорне

зенице као да су хипнотисале светионичаре и замрзле им прсте на обарачима.

СКАМЕЊЕНИ ОД СТРАХА

Изненада, према њима је почео да се извија један од одвратних, дебелих кракова. Алвез, који је први успео да се прибере, опалио је неколико метака у змијолики уд. Али, тиме ништа није постигао. Двадесет метара дуг крак шибиоу је увис, спустио се на јаку челичну ограду и искривио је наочиглед престављених људи.

Тада се у ваздух диже још један сјајноцрни крак. Два човека била су толико уплашена да су стајали скамењени и неми, као омађијани, посматрали опаки лебдећи пипак.

Одједном, крак полете према огради, обави се Алвезу око струка и, док је овај урликао, подиже га високо у ваздух. Моксо, који као да се од тога освестио, стао је

хитро да пуца у тело октопода. Међутим, пошто се крак који је носио Алвеза спустио на главну масу морао је да прекине ватру да не би погодио свог друга.

А кад је Алвез на његове очи нестало, Моксо је напустила храброст и он је одјурio натраг у кућицу, залупивши врата за собом. Легао је на под и тако остао, укочен од страха, очекујући сваког часа да угледа змијолики црни облик како опипава, а затим разбија стакло тражећи га. Али, то се није десило.

Сати су пролазили. Најзад, пошто се донекле смирио, Моксо је устао, отворио врата и, чврсто зграбивши пушку, почео да се прикрада месту на којем је ограда била искривљена.

ЈАДНИ МОКСО!

Доле је, заплускивано таласима мора које је у плими надолазило, још лежало грозно чудовиште. Два његова крака била су и даље обавијена око једног челичног држача. Од Дијега Алвеза није било ни трага. Кроз Моксо одједном проструја неки слепи бес и он сручи кишу метака у непокретну црну масу. Створење се није ни померило и Моксо закључи да је најзад мртво.

После неколико дана стигао је брод са сменом. Његова посада затекла је усамљеног светионичара како на ивици лудила лута по острвцу. Саслушала је његово бунцање о великом морском чудовишту уз тужно климање главама. Било је то немогуће! Ко је још чуо за тако великог октопода? Биће, мислили су, да је Алвез пао у море и да је Моксо, за кога је ово представљало шок, исплео у машини читаву причу о немани која му је одвукла друга, Јадни Моксо!

Али, пре него што су напустили острво, сумњичави морнари ипак су променили мишљење. Јер, када је наступила осека, пред њима, на стени која је сада изронила на површину, лежало је огромно тело мртвог октопода. Већ је, додуше, било почело да се распада под утицајем сунца и слане воде, али је ипак стајало ту као неми доказ да је Моксова фантастична прича била истинита.

Протекло је неколико месеци пре него што су научници чули за несрећу на Серана Кеју. Кад су дошли на острво, од циновског октопода није остало ни трага и тако Моксова прича о октоподу са крацима од двадесетак метара није могла да буде и научно потврђена. Према тврђењу зоолога дужина крака код најкрупнијих октопода износи око 3,65 метара. Али научници и данас наилазе на „живе фосиле“, становнике мора за које се сматрало да су давно изумрли. Није искључено да ће једног дана открити и циновског октопода.

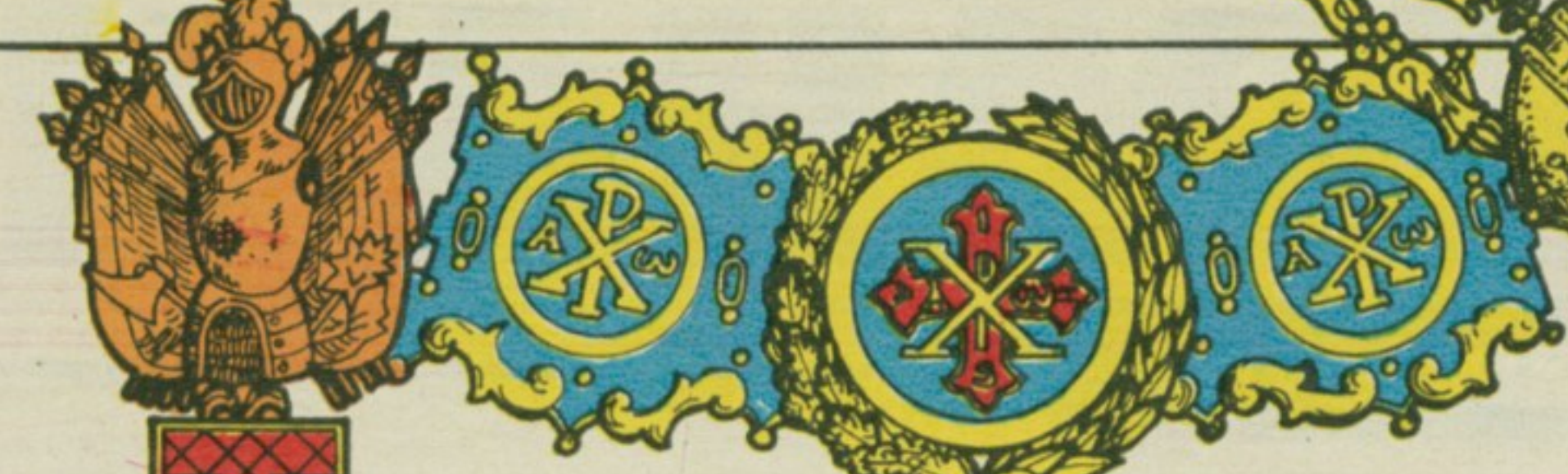
П. С.

Огроман дебео крак почео је да се извија према Алвезу и Моксу

ВЕЛИ

Орден СВЕТОГ ГРОБА, један од великих крсташких ордена који још постоје, установљен је 1099.

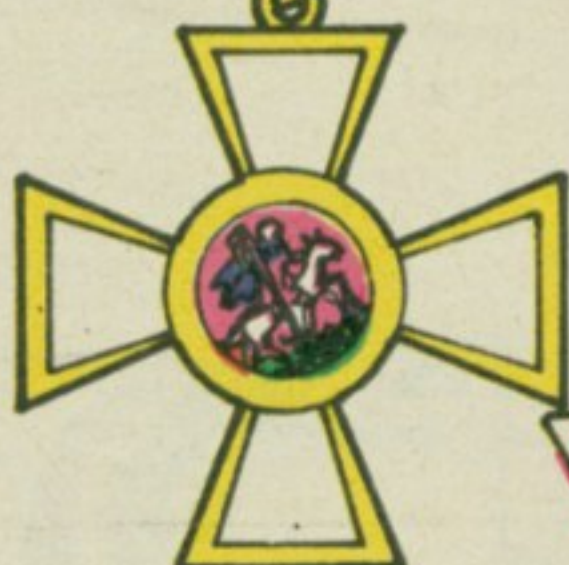
Огрлица славног КОНСТАНТИНСКОГ ОРДЕНА СВ. ЂОРЂА војводства Парме, који је, према легенди, основао Константин Велики.

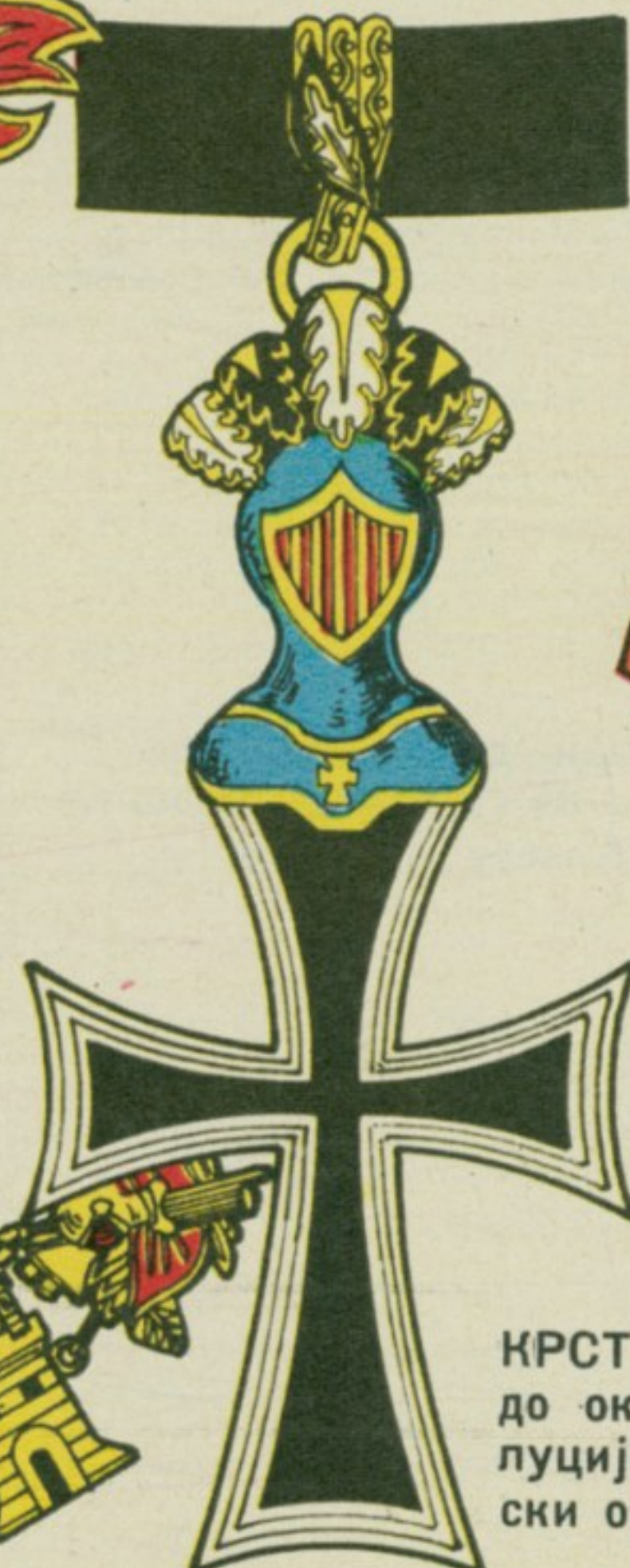
Огрлица ордена БЛАГОВЕШТЕЊА установљеног 1360. године. До 1946. то је био највиши орден Италије.

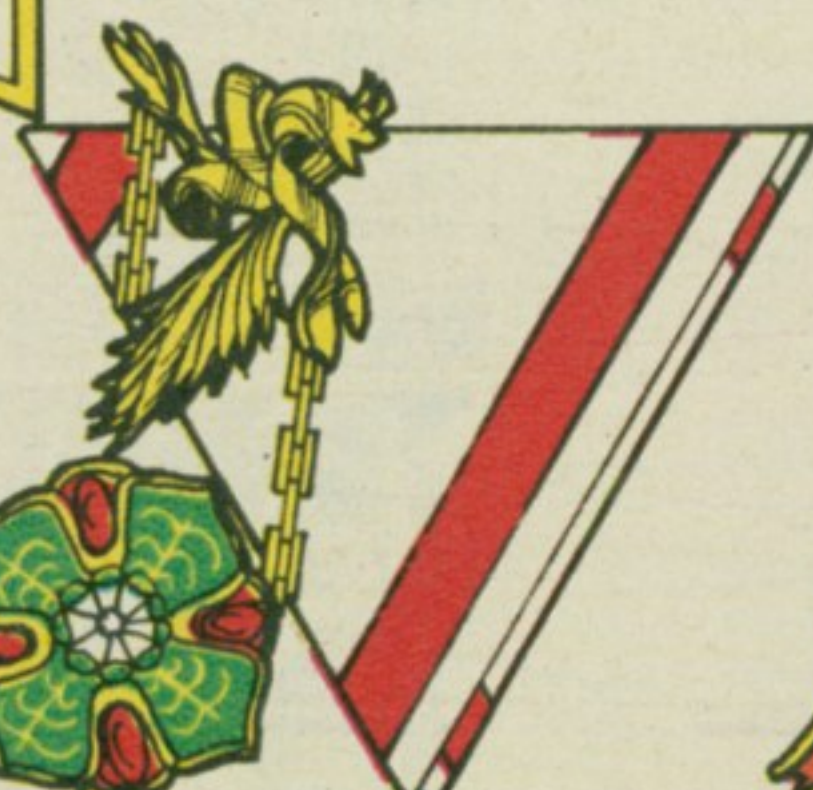
Огрлица аустроугарског ордена СВ. ИШТВАНА који је 1764. основала Марија Терезија.

КРСТ СВ. ЂОРЂА, до октобарске револуције највиши руски орден за хероје.

Године 1190. основан је ред НЕМАЧКИХ ВИТЕЗОВА или ТЕВТОНА чији је ово знак.

ДАНИЛОВ ОРДЕН установио је црногорски кнез Данило 1853.

Огрлицу ордена ЗВЕЗДЕ ИНДИЈЕ основала је царица Викторија 1865.

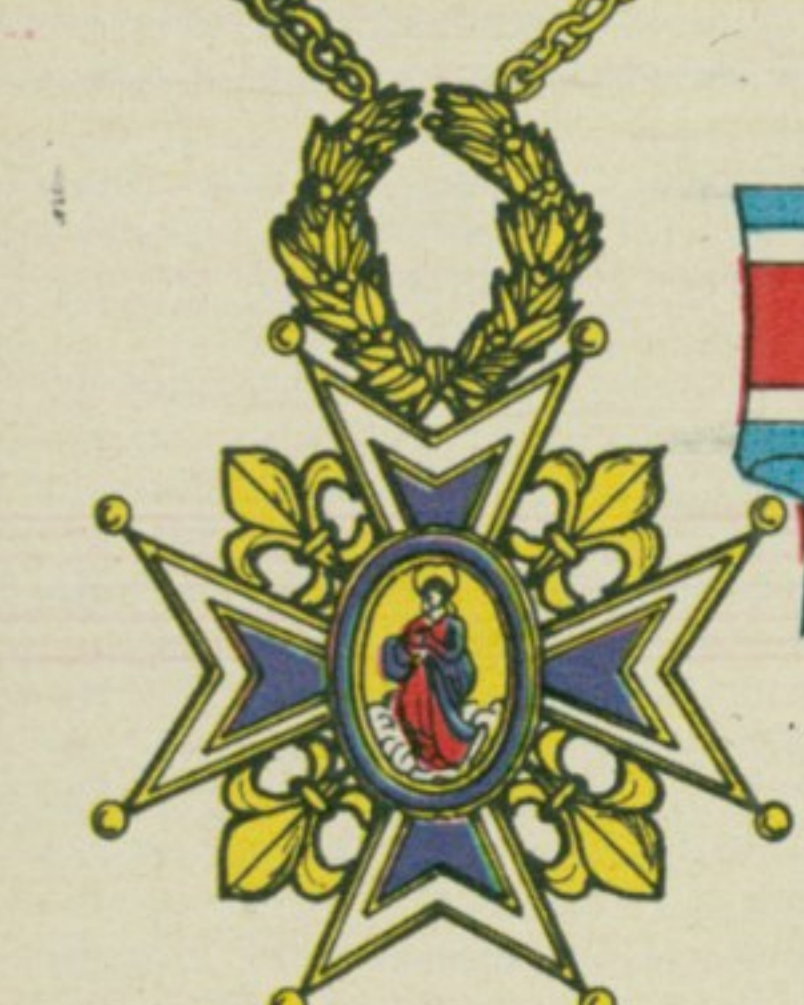

Орден ТАКОВСКОГ КРСТА који је 1865. основао српски кнез Михаило.

Огрлица шпанског ордена СВ. КАРЛОСА који је установио краљ Карлос III 1771. и који се додељује и данас.

Орден ЗЛАТНОГ РУНА који је 1429. установио војвода Филип Добри од Бургундије био је до половине XX века највише одликовање аустријских Хабзбурга и шпанских Бурбона.

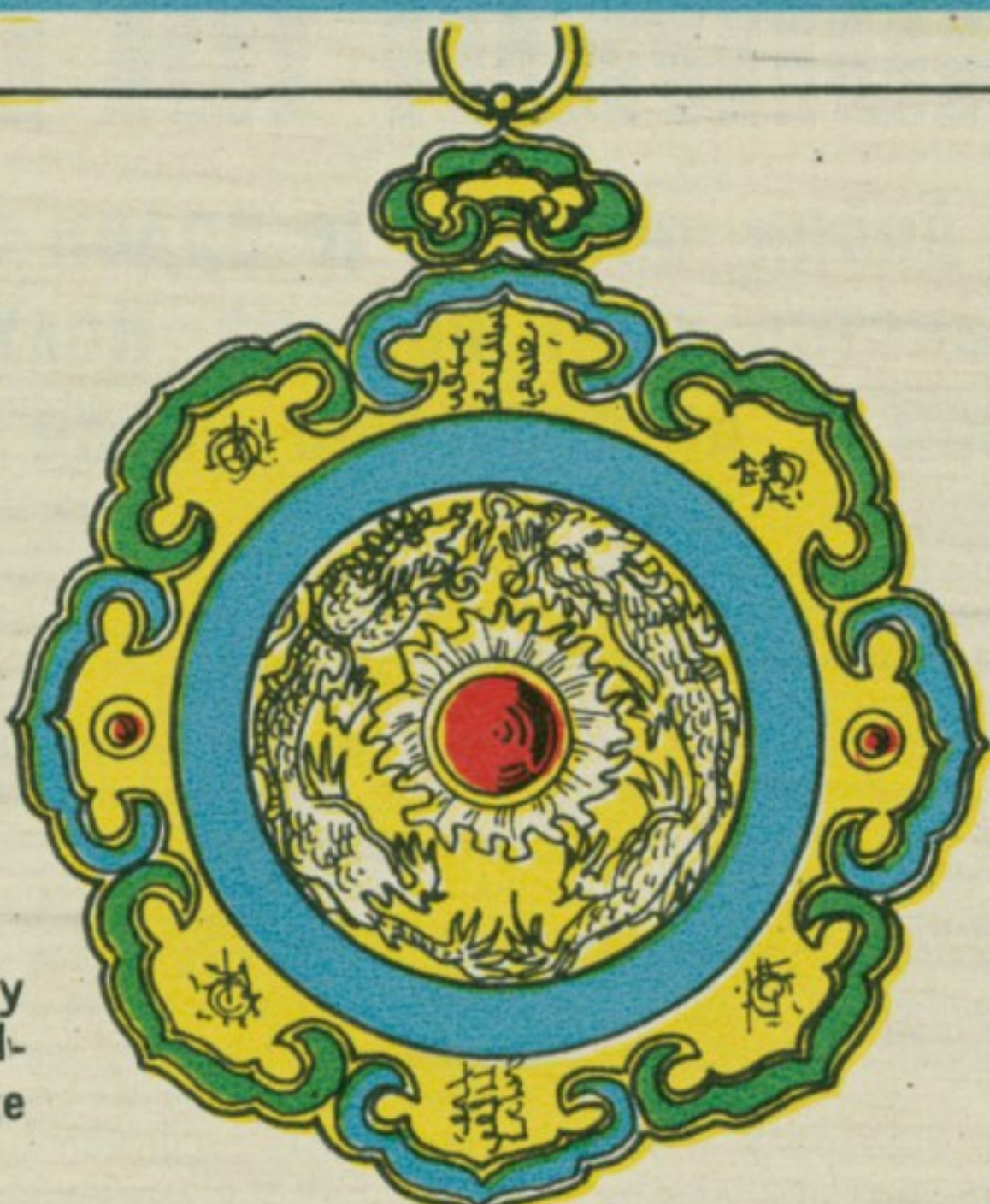

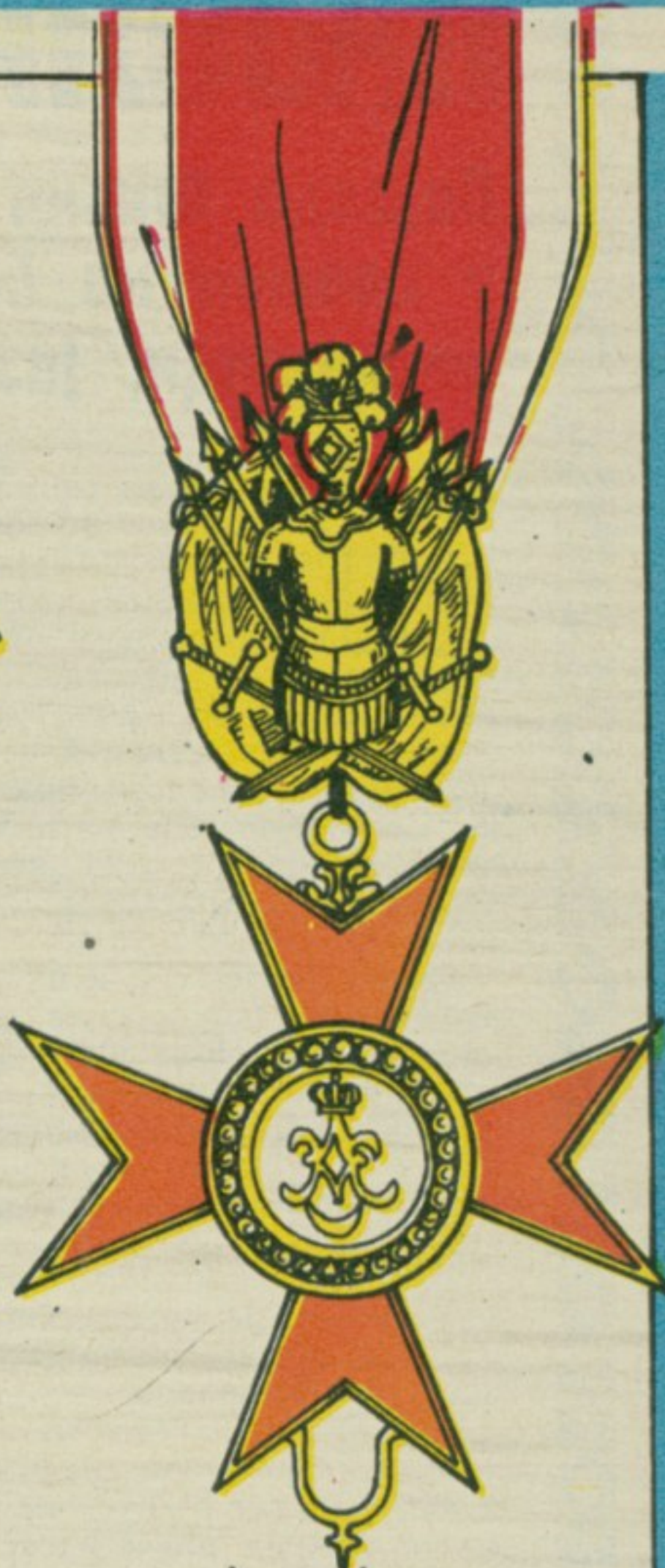
КИ ИСТОРИЈСКИ ОРДЕНИ

Највише војно одликовање у Аустро-Угарској орден МАРИЈЕ ТЕРЕЗИЈЕ установљено је 1757.

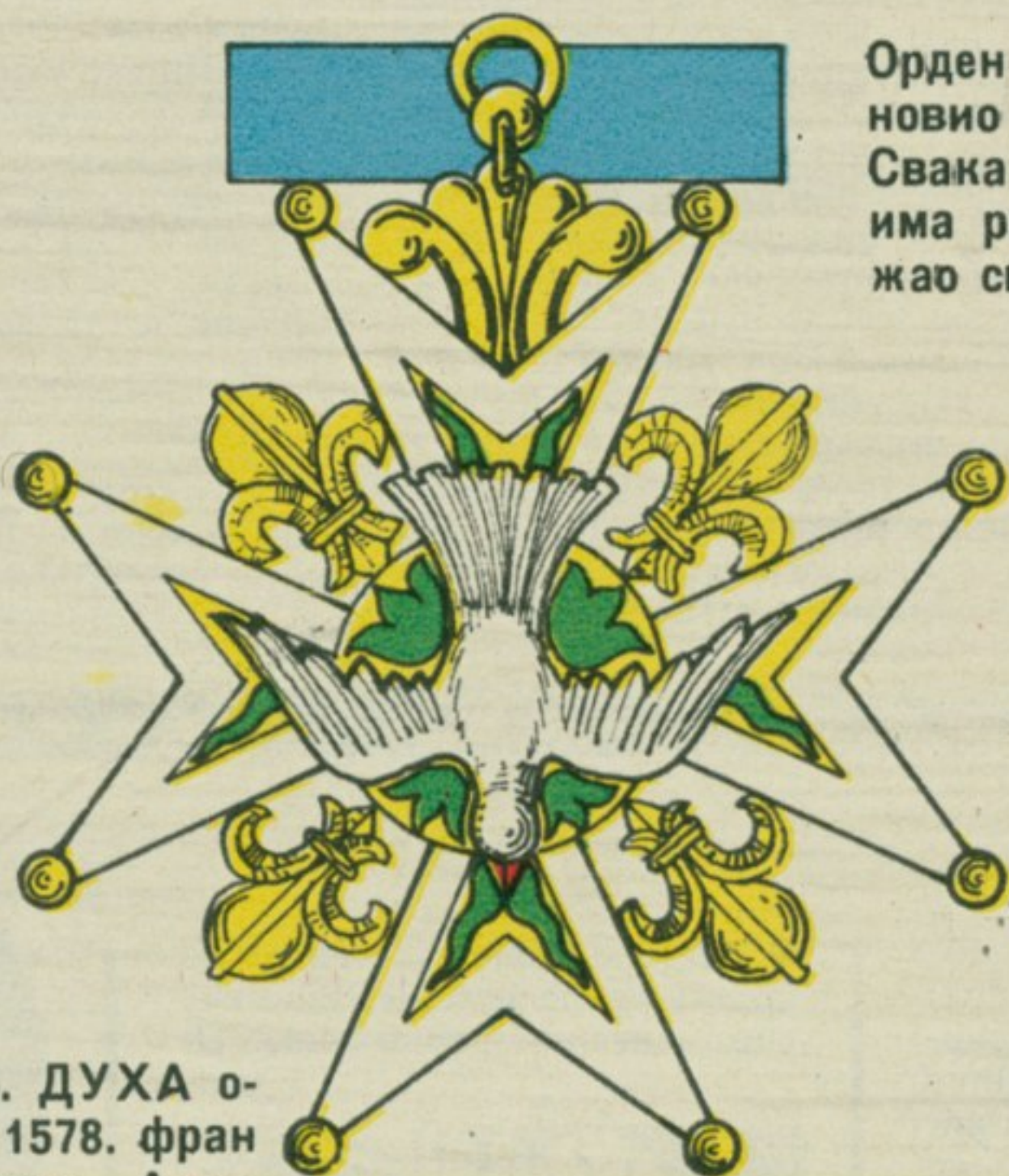
Орден ДВОСТРУКОГ ЗМАЈА установио је 1865. кинески цар Тунг-Чи. Свака од бројних класа овог ордена има различит облик. Орден се одржао све до II светског рата.

Један од најстаријих ватиканских ордена је ЗЛАТНА МАМУЗА установљена, по легенди, у IV веку.

Огрлица СВ. АНДРЕЈА, највећег руског ордена до револуције, који је основао Петар Велики 1698.

Орден СВ. ДУХА основао је 1578. француски краљ Анри III.

Највиши црногорски орден СВ. ПЕТРА основан око 1872. додељивао се само владарима и члановима куће Петровића.

Огрлица шкотског ордена ЧИЧКА установљеног у XV веку. Данас је ово одликовање у рангу британских ордена одмах иза ордена ПОДВЕЗИЦЕ.

Велики стари ордени имају нарочите орнате за свечаности. Слева надесно: француски орден СВЕТОГ ДУХА, КРСТАШ-ТЕМПЛАР, француски СВЕТИ МИХАЈЛО, ЗЛАТНО РУНО, ТЕВТОН, МАЛТЕЖАНИН И ПОДВЕЗИЦА.

Орденски знаци шпанских витешких редова САНТЈАГА, КАЛАТРАВЕ и АЛКАНТАРЕ, сви из XII века.

НАЈСЛАВНИЈИ НА СВЕТУ

Војвода Филип Добри основао је Орден златног руна у спомен на бекство свог оца из Колхиде где је, по легенди, Јазон с Аргонаутима украо златно руно

Најстарији од свих редова или ордена је „Орден болничара Св. Јована Јерусалимског“ који је касније назван „Орден малтешких витезова“. Убрзо за њим основани су и „Орден гевтонских витезова“, „Темплари“, „Орден витезова Св. Гроба“ и други. Неуспеси крсташа у Палестини довели су до потребе да се чланови редова, првобитно болничари, и сами претворе у ратнике чија је главна дужност борба против „неверника“ и рат за „ослобођење Христовог гроба“ у Јерусалиму.

Током векова моћ и богатство ових витешко-калуђерских редова достиже фантастичне размере. Неки међу њима добијају читаве државе у којима владају као прави и законити господари животом и смрћу својих поданика. И сами краљеви, некада највећи заштитници редова, почели су озбиљно да стрепе од ових гвоздених војничких организација. Најзад је моћ редова постала толико велика да је француски краљ Филип Лепо одлучио да растури најмоћнији ред у Француској — „Темпларе“.

Краљеви су уништили власт великих витешких редова али су остале легенде. Популарни роман о витезовима округлог стола краља Артура дао је идеју француском краљу Жану II Добром да у XIV веку створи

сличну организацију коју је назвао „Витезови ордена круне“. Они су се касније прозвали „Витезови звезде“. Али, тек енглески краљ Едвард III, крајем XIV века, ствара моћан ред по узору на легенде о краљу Артуру и његовим витезовима али са чврстом организацијом по угледу на некадашње калуђерске редове. Тако је настао најславнији орден средњег века, чувени „Орден подвезице“. Основна идеја овог реда — окупљање малог броја витезова из славних породица опромног богатства и моћи, међусобно равноправних, око краља који се налази на челу реда као Велики магистер — убрзо постаје популарна на свим европским дворovima.

У Бургундији се оснива витешки ред или орден који ће све до I светског рата представљати највећу почит до које човек може доћи — познати „Орден златног руна“. Оснивач, војвода Филип Добри, дао му је име у спомен на бекство свог оца из ропства у Колхиди на Криму где је по старој грчкој легенди Јазон с Аргонаутима украо „Златно руно“. Ниједан витез „Златног руна“ није могао носити никакав други орден, нити је икада смео да се у јавности појави без ордена „Златног руна“ који је носио око врата на тешкој златној огрлици.

Када се књи последњег бургундског вој-

воде удала за цара Максимилијана Хабзбуршког, орден је прешао на династију Хабзбурга која је владала Аустријом и Шпанијом. Обе ове земље и касније су наставиле да додељују „Златно руно“, али док се у Аустрији у ред примало само католичко племство, у Шпанији вера није била услов али се тражило да је бар 16 непосредних предака племенитог рода.

Оснивање витешких ордена наставило се до данашњег дана. Обичај да се носилац сваког ордена назива витезом постао је тако одомаћен да се и сада званично каже да је неко, на пример „Витез италијанског ордена за заслугу“ мада је Италија република и нема витезова.

Велики витешки ордени који су основани у средњем веку готово редовно су свом члану доносили племство уколико оно већ није било услов да се неко уопште прими у чланство. Најчувенији међу овим орденима су: у Шведској ордени „Серафима“, „Мача“, „Поларне звезде“, „Вазе“ и „Карла XIII“; у Данској ордени „Слона“, „Данеброга“; у Немачкој ордени „Црног орла“, „Црвеног орла“, „Круне“; у Енглеској ордени „Подвезице“, „Купатила“, „Чичка“, „Св. Патрике“, „Викторије“, „Звезде Индије“; у Француској ордени „Св. Михајла“, „Св. Духа“, „Легије части“; у Италији ордени „Благовештења“, „Св. Мауриције и Лазар“; у Ватикану ордени „Христа“, „Златне мамузе“, „Пија“; у Русији ордени „Св. Андреја“, „Св. Александра Невског“, „Св. Ане“, „Св. Борја“; у Аустрији ордени „Марије Терезије“, „Леополда“, „Гвоздене круне“, „Звезданог крста“, „Св. Иштвана“.

Једна од карактеристика великих старих ордена је да се носе око врата о златном ланцу кад су велике свечаности, а иначе на широј свиленој траци (ленти) преко рамена. Касније се уводи и сребрна и златна звезда која се носи на грудима. Од витешких ордена који постоје и данас најчувенији је енглески „Орден подвезице“ на чијем је челу британска краљица.

● сматра се да плавуше имају најгушћу косу. Вероватно због тога што су им власи тање. Оне имају на глави просечно 150.000 власи, смеђе око

100.000 а риђокосе имају свега 30.000 оштрих и „јаких“ власи.

● у Харлему у Холандији отворен је јединствен музеј на свету. Музеј је основао директор градске кланице а у њему су изложени предмети који су извађени из стомака закљаних крава. Ту има свега: кашика и кључева, кутија од конзерви па чак и делова рубља.

● антички филозоф Аристотел (384—322. г. пре наше ере) знао је за највише 400 животиња. Природњак Лине (1707—1778) знао је већ за више од 4000 врста. Данас се зна за више од милион врста, од чега око 500.000 долази на инсекте, 104.000 на мекушце 21.000 на разне црве. И поред тога природњаци сваке године открију и до 1.000 нових врста.

● само у току 1968. године у Америци је продато за око 3 милиона долара перика за мушкарце. Најтраженије су „проседе“ перике које подсећају на строге фризуре научника и професора универзитета.

● једна позната енглеска фирма увела је онедавно експериментални начин рада. О-

пит се састоји у томе да сви службеници могу да долазе на посао кад ко хоће и да раде докле ко хоће, једино морају да испуне обавезан број часова у току недеље. Опит ће трајати 8 недеља и ако буде дао добре резултате наставиће се.

● од свих врста козорога, који иначе живе на високим планинама, највећи су сибирски. Мужјаци ове врсте имају савијене роге који могу да достигну дужину и до 120 сантиметара.

ЈЕСТЕ ЛИ ВЕЋ ЧУЛИ ДА...

● после марамица, хаљина, тањира и чаша, на ред су дошли и аутомобили који се „ба-

цају“ после краће употребе. Овакво возило први пут ће бити изложено у Салону аутомобила у Њујорку, маја ове године. Аутомобили ће бити тако конструисани да ће моћи да пређу највише 15.000 километара. Ови аутомобили с мотором од две коњске снаге неће имати многе додатне делове који красе данашње супербрзе аутомобиле. Према изгледу и трајању ових возила биће и цена, наравно много нижа од цене солидно прављених аутомобила.

ЛОПТИЦА - СКОЧИЦА

Марлан се досађивао живећи у друштву изобиља које је постојало на Земљи. Стајао је код прозора и замишљено посматрао облаке у подножју града и кривудава реку која је текла напуштеном долином. У даљини се видео Град IX сличан као јаје џајету оном у коме је и сам живео — усамљено острво цивилизације на врху вештачке планине. Марлан се питао колико становника Града IX који су подједнако као он незадовољни животом, сад бесциљно гледа у његовом правцу.

Ћорсокак

Наравно, постојао је начин да се побегне од досаде и многи су га изабрали као једино решење. Али тај начин је био сувише обичан и сувише очигледан, а Марлан се више од свега грозио обичних ствари. Осим тога, докле год има наде да му живот пружи неко ново искуство, он није хтео да крочи преко прага који води у заборав и ништавило.

У том тренутку испод облака сукну сребрнаста ракета и брзо нестаје на хоризонту. Некад давно призор свемирског брода који узлеће натерао би Марлана да се најези од миља. Некад давно и он је ишао на таква путовања. Али сада на дванаест планета и педесет месеца није било ничега што човек не би могао да види или доживи и на Земљи.

Да је човечанство успело да се вине и до звезда, оно би можда избегло ћорсокак у коме је сад било. Пред човеком би се пружале бесконачне могућности за пустиловине и открића. Али, на жалост, човеков дух је поклекнуо пред застрашујућом неизмерношћу међузвезданог простора. Човек је доспео до планета кад је његова раса још била млада, али су звезде заувек остале изван његовог домаћаја.

Па ипак, Марлан је закључио да вреди да у име човечанства покуша још једанпут да победи, иако га је свемир поразио.

Дуго је тако размишљао док је изненадна олуја растеривала облаке изнад града и поља у подножју која су некад била једини човеков дом.

У вечишој гробници

Марланова идеја се допала Сандраку зато што је пред њега постављала занимљиве техничке проблеме којима би могао да се бави бар годину-две. Сандрак је иначе био генијалан научник који се такође досађивао. Уосталом, две године су Марлану остављале довољно времена да се предомисли.

Али, Марлан се није предомислио. Ако је и осећао у себи извесно оклевање пред полазак, ничим то није показао. Пријатељи су радознало пратили његове припреме, убеђени да он само на необичан начин хоће да учини оно исто што и толики други, то јест да изврши самоубиство.

Марлан се поздравио са пријатељима. Кад су се за њим затворила врата малог свемирског брода, пријатељи су се полако разишли да би наставили бесциљан живот на Земљи. Марланова жена Равена је плакала али не задуго.

Свемирски брод се све већом брзином аутоматски пео по предвиђеном курсу и Земља је сад већ изгледала као бледа звезда засењена блиставом сунчевом светлошћу.

АРТУР КЛАРК

ПОБЕДНИЦИ

ФАНТАСТИЧНА ПРИЧА

Марлан је знао да ће његова радозналост и ујорност бићи наирађене

Затим је и само Сунце било тако далеко да је изгледало као сасвим мали извор светлости.

Марлан је тада смањио брзину и убацио брод у орбиту која је била најудаљенија од Сунца. Летелица ће вечито кружити око Сунца, уколико је случајно не повуче за собом нека залутала комета.

Човек је последњи пут проверио инструменте које је конструисао Сандрак а затим отишао у централну просторију брода и херметички затворио тешка метална врата. Када их буде поново отварао, то ће се догодити зато да би сазнао каква је била судбина човечанства.

Кад је Марлан легао у специјалан кревет очекујући да машине изврше задатак, није чуо шиштање гаса који је пролазио кроз вентиле, али је убрзо изгубио свест.

Топлао ваздух је ускоро почео да излази из мале просторије и да се губи у леденом свемиру.

И тако је Марлан лежао у гробници која је требало да траје дуже од било које на Земљи, а можда да надживи и саму Земљу. Па ипак, свемирски брод није био права гробница зато што су машине у њему биле тако подешене да прораде после одређеног времена — после неколико хиљада година.

Брод се сећуо!

Човек је спавао не знајући ништа о животу на Земљи и осталим планетама Сунчевог система. Веко-

ви су се претварали у хиљаде година, хиљаде у десетине хиљада.

На свету који је некад био Марланов дом рушиле су се планине а континенти тонули у океан. Са Земљиних полова се спуштао лед као што се то догодило више пута раније и као што ће се догодити још много пута.

Само се Сунце врло мало променило до тренутка кад се механизам Марланове свемирске лађе пробудио из дугог сна. Ваздух је почово испунио херметички затворену просторију, а температура полако расла од готово апсолутне нуле до нормалне за живот.

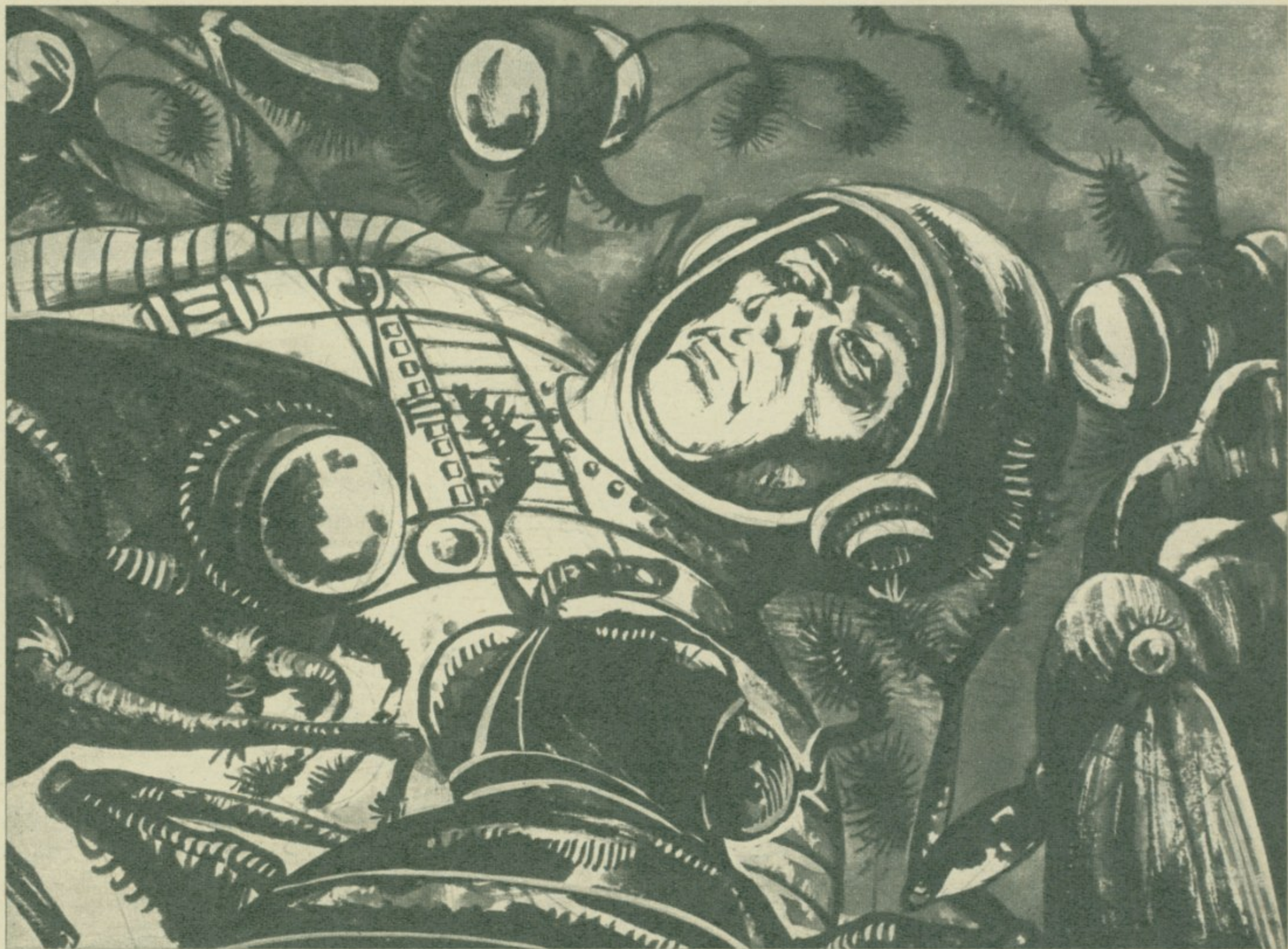
И тако су машине почеле да извршавају сложене задатке чији је циљ био да врате у живот њиховог господара.

Међутим, он се уопште није померао. Током хиљада година Марлановог сна нешто је затајило у систему који је требало да га пробуди. Ионако је било право чудо што се све остало одвијало по плану.

Свемирски брод се изненада „сетио“ наређења која је добио пре него што је све брже и брже летео оном истом васионском путањом коју је некад прешао.

Брзину је смањио тек кад је ушао у област умерене температуре у којој се Земља окретала око Сунца. Брод је тада дошао до планете коју његов супер-електронски мозак није могао да препозна!

Величина планете је одговарала ономе што је електронски мозак „знао“ али је све друго било погрешно. Где су мора која су некад била понос Земље? Више није било чак ни њиховог дна које је сад засуто прашином изгубљених континената. А где је Месец, тај стари човеков пријатељ? Сигурно је некад, у већ заборављеној прошлости, ударио у Земљу око које је

У последњем тренутку Марлану је постало јасно да ни у овом рату на Земљи — човек није победио

сада био прстен прашине као око Сатурна.

Све је иош решено

Аутоматске команде су трагале по свом „сећању“ док је свемирски брод „проучавао“ ситуацију. У тренутку кад је донео одлуку брод би свакако слегнуо раменима кад би машине то могле. Насумце изабравши место за слетање, брод се меко спустио на тло Земље.

Свемирски брод је вратио Марлану кући и заиста ништа више није могао да учини.

Убрзо су садашњи становници и господари Земље дошли до Марлановог брода. Они су имали одлично памћење и брод који је лежао пред њима није им био необичан.

Расправљали су међу собом и то са онолико узбуђења колико им је допуштала њихова природа, а затим су помоћу чудних уређаја почели да секу зидове брода да би дошли до просторије у којој је спавао Марлан.

На свој начин они су били врло мудри зато што су разумели како раде Марланове машине и што су знали у чему су оне зајале. Њихови научници су одмах поправили све што је било покварено.

Нису се надали потпуном успеху, али су ипак очекивали да ће бар привремено повратити свест Марлану.

Буђење

Марлану се полако враћала свест. Он је невероватно дуго само лежао знајући да је жив, али не и ко је или одакле.

Памћење му се полако враћало да би најзад био свестан да је он Марлан и нико други. Упркос томе што је осећао велику слабост, то сазнање му је донело велико задовољство.

Зашто? Па, зато што га је радозналост натерала да преспава хиљаде и хиљаде година да би сазнао какви ће бити људи који ће тада живети на Земљи. То је учинио упркос опасности да се више никад не пробуди и упркос томе што су његови пријатељи изабрали много прикладнији начин да изврше самоубиство. Знао је да ће сад његова радозналост и упорност бити награђене.

Отворио је очи. Светлост је била блага и није га заслепила, али му се за тренутак учинило да га окружују магла и влага.

А онда је видео како се над њим неко нагиње. Пошто је сазнао да је путовао сам, било му је јасно да се око њега налазе нови господари Земље.

Кад је коначно прогледао, око себе је видео најпре хиљаде очију посматрача који су у њега пиљили без икаквих симпатија али и без непријатељства.

Око њега су стајала и тискала се висока бића смешног изгледа, посматрајући га као да се између њих и њега испречила огромна провалија, провалија неразумевања.

Неко други би био ужаснут оним што види, али не и Марлан. Само се тужно насмешио и склопио очи, овог пута заиста заувек.

Његов немирни и радознали дух је постигао циљ и добио одговор на питање које га је мучило. Кад је у последњем тренутку живота угледао око себе та бића, Марлану је било јасно да је прастари рат између човека и инсекта одавно завршен и да човек из њега није изашао као победник!

ГОСПОДАР МАМУТА

*****

ПЛОЧА ЗА ВАС

*****

МИКИ

Нови сингл Микија „НЕКА ТОЧЕ СТАРО ВИНО“ и „У ЗАГРЉАЈТИ ЖУРИМ“ узет са најновије лонг-плеј плоче представља још један његов велики хит. Док је мелодија „У ЗАГРЉАЈТИ ЖУРИМ“ на Косовским акордима 71. добила III награду техничког жирија, дотле је на Дискомеду Студија Б већ неколико недеља на првом месту. Плочу је издао „Југотон“, цена 8,80 дина.

КОМЕТА

Вртоглави успех који постиже својим новим албумом „КОМЕТА“ Дип Парпл је још једном доказао да му је популарност неуништива. Са истог албума узете су и две мелодије за њихов нови сингл. То су насловна композиција „КОМЕТА“ и „ДЕМОНСКЕ ПЛОЧЕ“, обе са јаким призвуком хард рока. Плочу је издао „Југотон“. Цена је 9,30 дина.

ENERGOINVEST НАГРАДНА ИГРА **3+3** ПОКЛОН ЗА 8. МАРТ

сваке недеље двоструке награде:

3 ПУТОВАЊА У МОСКВУ И ЛЕЊИНГРАД
ЗА МАМУ, СЕСТРУ ИЛИ ДРУГАРИЦУ
+3
3 ЗИМСКА СПОРТСКА РЕКВИЗИТА
ЗА УЧЕСНИКЕ ИГРЕ!

Значку Енергоинвеста добијају на крају игре сви учесници који изаберу цртеж са највећим бројем гласова — маскоту!

Енергоинвестове специјално трајно жареће пећи „Крека-Weso“ омогућују угодно, економично и уједначено загревање просторија. Ванредно висок степен искоришћења горива омогућава загревање свих врста просторија: стамбених, радних, биоскопских дворана и слично.

Енергоинвестова Творница пећи у Тузли производи неколико типова пећи „Крека-Weso“ са и без каљевих облога: 40. 10P, 40. 12P, 40. 15P; К. 40. 10P, К. 40. 12P, и К. 40. 15P.

Да бисте се уверили у топлотну моћ пећи „Крека-Weso“, покушајте да решите следећи задатак:

За загревање 1 м³ простора потребно је 45 килокалорија/час; Енергоинвестова пећ „Крека-Weso“ типа 40.15P поседује топлотну моћ од 6.000 килокалорија/час. Израчунајте сами коју запремину може загревати ова пећ?

ИГРАМО ЗА ОНЕ КОЈЕ ВОЛИМО: МАМУ, СЕСТРУ ИЛИ ДРУГАРИЦУ, СТАРИЈУ ОД 18 ГОДИНА.

БИРАМО МАСКОТУ ЗА 1973!

(ТО ЈЕ У СТВАРИ УКРАС КОЈИ ЖЕЛИМО ДА БУДЕ НА ПРОИЗВОДУ ГОРЕ У КРУГУ)

ПРАВИЛА ИГРЕ: право учешћа у игри имају сви они који желе да за 8. март обрадују и изненаде маму, сестру или другарицу, старију од 18 година, изванредним поклоном — путовањем у далеку земљу, а за себе освоје клизаљке, скије или санке!

УПУТСТВО: сваке недеље, од данас до 8. марта 1972, на овој страни биће објављена по три цртежа, укупно 24. Један од тих цртежа постаће маскота Енергоинвеста. Исеци сваке недеље један цртеж који ти се највише допада, обој га, залепи га на дописницу и на полеђини читко испиши своју адресу и адресу особе за коју играш. Дописницу пошаљи на адресу: **ЕНЕРГОИНВЕСТ — за квиз — 71001 Сарајево**. Дописнице треба да стигну до идућег четвртка.

НАГРАДЕ се извлаче сваке недеље на тај начин што се прво издвоје дописнице са цртежом за који се одлучио највећи број читалаца, па се од њих бирају три најлепше обојене. Победници добијају за маму, сестру или другарицу наградно путовање у Москву и Лењинград, а за себе један вредан реквизит за зимски спорт, скије, санке или клизаљке.

СВИ РЕЗУЛТАТИ ће редовно бити објављивани у „Политикином Забавнику“!

КАКО СЕ БИРА МАСКОТА: На крају игре између свих дописница на којима је цртеж за који се одлучио највећи број читалаца изабраће се маскота 1973!

ТРАЖИМО ПРИЈАТЕЉЕ

Имам 14 година. Желим да се дописујем са другарицама и друговима широм Југославије и иностранства. Скупљам салвете, разгледнице и марке. Волим бит музику а навијам за „Првену звезду“. Љиљана Ђулибрк, Босанска 19, 59000 Шибеник.

Имам 15 година. Волим бит и поп музику. Играм фудбал. Чита до маћу и страну литературу. Анто Касиповић, Далматинска 14, 78000 Бања Лука.

Имам 17 година. Жељела бих да се дописујем са младима из Југославије. Волим музику. Весна Бистричић, Ф. Чанека 31/III, 51000 Ријека.

Жељела бих да се дописујем са друговима и другарицама из наше земље. Имам 14 година. Волим кошарку. Верица Јанковић, Пап Павла 6. 6, 23260 Перлез.

Студент сам и имам 24 године. Жељео бих да се дописујем са младима из Југославије на енглеском и немачком језику. Heiner Borchering, 1 Westberlin — 12, Sybelstr. 32, Deutschland.

Жељела бих да се дописујем са друговима и другарицама широм наше земље и СССР. Навијам за „Партизан“. Скупљам „Кандид“ маркетице. Душанка Медурић, уч. VIII разреда ОШ „Петар Драпшин“, 21215 Турија.

Имам 13 година и жељела бих да се дописујем са друговима и другарицама из наше земље. Снежана

на Смиљевић, 27. март 107, 11000 Београд.

Жељео бих да се дописујем са друговима и другарицама до 18 година који воле музику и сликарство. Светолик Милинковић, Првослава Стојановића 5/3, 34000 Крагујевац.

Имам 15 година. Волим музику, забаве и путовања. Скупљам разгледнице. Катица Захаров, Маршала Тита 40, 77240 Босанска Крупа.

Желим да се дописујем са друговима и другарицама. Имам 12 година. Учим француски језик. Скупљам сликетице „Витка на Неретви“ и „Животињско царство“. Анђелка Петровић, Чајкина 39/Б-7, 37240 Трстеник.

Имам 16 година. Жељела бих да се дописујем са друговима и другарицама широм наше земље. Волим забавну музику. Навијам за „Партизан“. Љиљана Младеновић, Господара Вучића 20, 11000 Београд.

Жељела бих да се дописујем са друговима и другарицама из наше земље и иностранства. Имам 12 година. Споменка Орловић, Змај Јове Јовановића 11, 57000 Задар.

Скупљам: разгледнице, марке, значке и салвете. Навијам за „Првену звезду“. Желим да се дописујем са друговима и другарицама из наше земље и иностранства. Волим уудо. Бенета Пекић, уч. VII/5 ОШ „Братство-јединство“, 72250 Витез.

* укршћене речи *

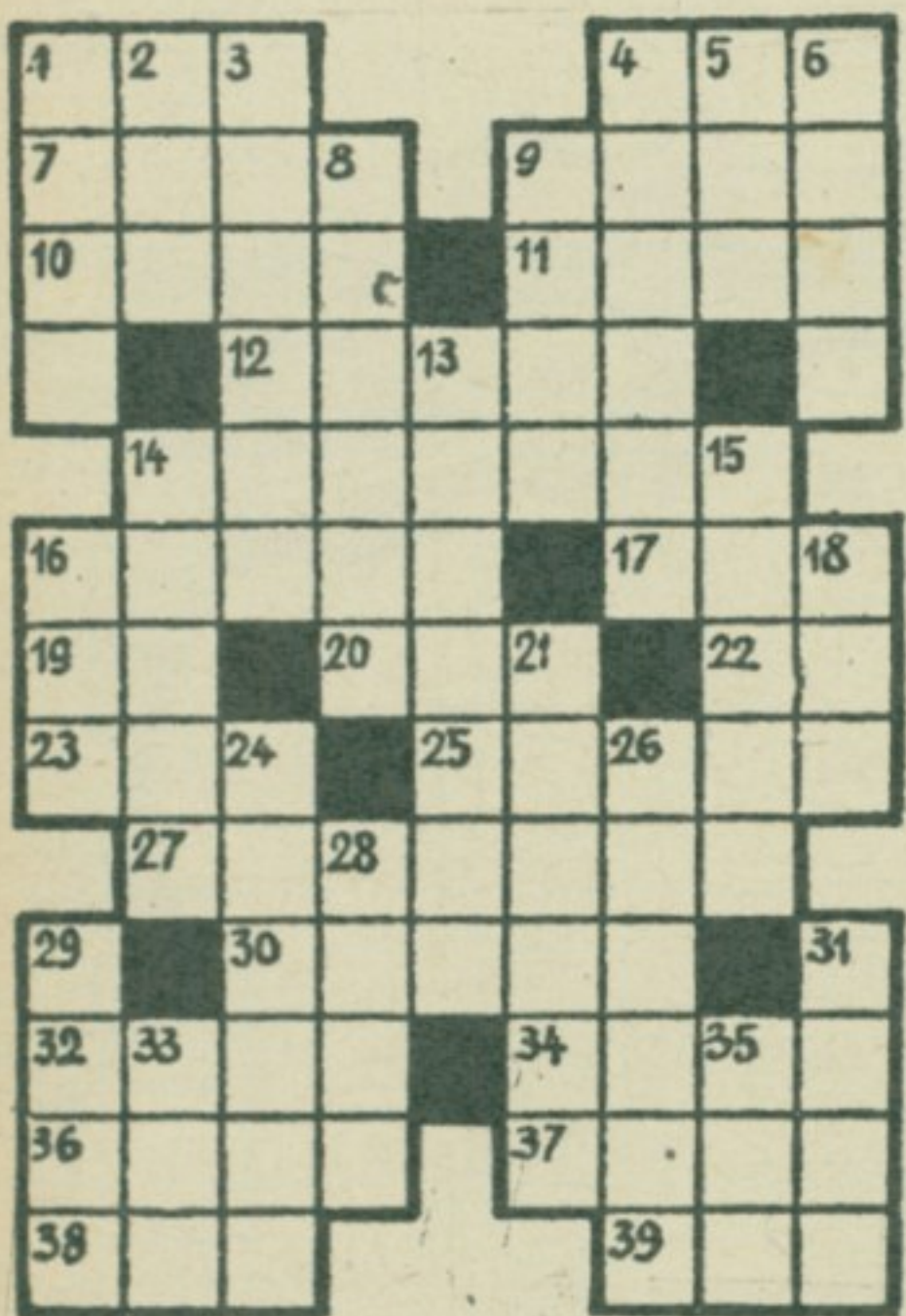
ВОДОРАВНО: 1) река у Индији; 4) вуњена марама; 7) нестручњак; 9) птица из реда пузавица; 10) дувачки музички инструмент; 11) глас (турц.); 12) човчана казна; 14) најкрволочнија звер из реда мачака; 16) познати италијански песник („Божанствена комедија“); 17) у-

метност (лат.); 19) иницијали нашег сликара („Косовка девојка“); 20) папагај; 22) иницијали познатог руског физиолога; 23) плин; 25) позната песма Алексе Шантића; 27) испорука; 30) месечна новчана примања (множ.); 32) канцеларија; 34) државна благајна; 36) прост број; 37) део тела; 38) превремен; 39) врста зачина.

УСПРАВНО: 1) град у Срему; 2) река у Немачкој; 3) чувени старогрчки филозоф; 4) врста капе; 5) далматинско женско име; 6) личност из романа „Доктор Живаго“; 8) лоптин одсечак; 9) животиња из класе водоземаца; 13) мања позоришна игра са лаком музиком; 14) полуострво покрај Дубровника; 15) наша река; 16) задужење; 18) бања у Белгији; 21) непрофесионалац; 24) женски певачки глас; 26) врста морске рибе; 28) роман Емила Золе; 29) скуп људи; 31) врста боје; 33) мушко име; 35) марка аутомобила.

РЕШЕЊЕ ИЗ ПРОШЛОГ БРОЈА

ВОДОРАВНО: 1) Инд; 4) шал; 7) ланк; 9) жуна; 10) обоа; 11) абер; к; 12) глоба; а; 14) леопард; 16) Данте; 17) арс; 19) У(рош) П(редић); 20) ара; 22) И(ван) П(авлов); 23) гас; 25) „Емина“; 27) достава; з; 30) плате; к; 32) биро; 34) ерар; 36) осам; 37) раме; 38) рен; 39) ким.

Издаје и штампа НИП „ПОЛИТИКА“ 11000 Београд, Македонска 29. Директор Милољуб Лазаревић. Главни и одговорни уредник Живород Стојановић, технички уредник Владимир Горбунов. Претплата за нашу земљу: годишња 88,00 дина, полугодишња 44,00 дина, тримесечна 22,00 дина. Претплата за иностранство: годишња 176,00 дина, полугодишња 88,00 дина, тримесечна 44,00 дина. Уплате на текући рачун 608-1-82-1. Годишња претплата у иностранству: DM 52.— \$ 14.— £ 7,40.— Sfr 61,60.— Skr 72,80. Девизне уплате из иностранства преко Београдске банке — Београд на рачун 608-620-3-32000-10-54. Поштански факс 124. Телефони: 24-471, централа 24-191 и 25-761. Рукописи, фотографије и цртежи се не враћају. Огласна агенција: Македонска 31/1 тел. 22-711.

ПРВА ЧЕСТИТКА

Редакцији ПОЛИТИКИНОГ ЗАБАВНИКА

Срдечно честитам двадесетогодишњицу послератног издавања Забавника која се навршава 5. 1 1972. године, са жељом да остане онакав какав је био свих ових двадесет година на задовољство и радост и младих и старих читалаца.

Др Н. Ђорђевић, Војводе Добриња 16/1, Београд

НЕРАЗДВОЈНИ ОСНОВЦИ

Драги Забавниче!

Желим да преко тебе у име својих другова и другарица Мирсада, Златка, Мелихе, Олгице и других потражим Зорана Ерића који је 1970. године са нама завршио VIII разред у ОШ „9. мај“ у Приједору. Зоран је био добар друг и ми не можемо да га заборавимо. Захваљује ти твоја стална читатељка.

ГОРДАНА ПРЕРАДОВИЋ,
Медицинска школа,
78000 Бања Лука

НЕ ЗНАМО МАЂАРСКИ

Драга редакцијо!

У 1042. броју Забавника поткрала вам се грешка у стрипу „Узбудљиви викенд Елоди Дипон“ — ЦРКВА на ма-

ђарском је ТЕМПЛОМ а не ТЕМПЛО како сте ви написали.

ДУШАН НЕМЕТ, Суботица

Извинјавамо се због ове грешке јер — Душан је у праву.

КАД ЈЕ ПРОНАЂЕН САКСОФОН?

Драги Забавниче!

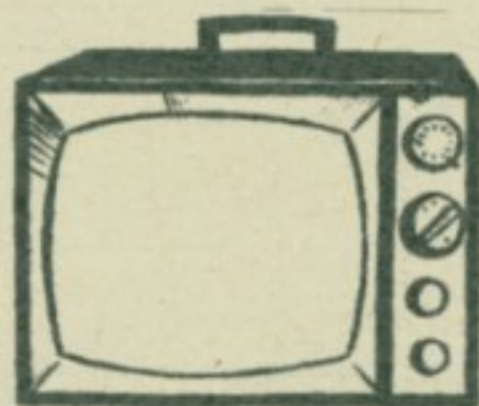
Жељела бих да знам које је године Адолф Сакс пронашао саксофон, 1810 или 1844. године?

ОЛГИЦА СТЕФАНОВ,
Железничка 163,
Велико Срединте

Белгијанац Адолф Сакс рођен је 1814. године а овај музички инструмент од метала са једнојезичним пијском, који је по њему добио име саксофон, конструисао је око 1840. године у Бриселу.

ЗАВРШЕН КОНКУРС »ПТИЦЕ«

ГАЛЕБ НЕ РОНИ!

МИНИ ТЕЛЕВИЗОР ДОБИО
СЛАВКО ПАВЛОВИЋ
ИЗ ОРИОВЦА

Равно 2655 читалаца одговорило је на тринаест питања која је ЗАБАВНИК поставио уз серију ЕНЦИКЛОПЕДИЈА ЖИВОТИЊСКО ЦАРСТВО — ПТИЦЕ! Од тога је са свим тачним одговорима било 295 дописница. Ево решења конкурса:

ОДГОВОР	7	НЕ
1 ДА	8	НЕ
2 ДА	9	ДА
3 НЕ	10	НЕ
4 ДА	11	НЕ
5 ДА	12	ДА
6 ДА	13	ДА

Међу онима који су тачно одговорили жири ЗАБАВНИКА извукао је на срећу имена добитника следећих награда:

I НАГРАДУ: ПОРТАБЛ-ТЕЛЕВИЗОР Минивокс на струју и батерије (вредност 235.000 ст. дина) добио је СЛАВКО ПАВЛОВИЋ, Радовање 70, 55250 Ориовац, СР Хрватска.

II НАГРАДУ: БИЦИКЛ добио је ИЛИЈА ИВАНКОВИЋ, Официрска колонија 3/2, 11273 Батајница.

III НАГРАДУ: БРЕМ-ПТИЦЕ добио је ДРАГАН ДРИНЧИЋ, Браће Михајловића 11/1, 31230 Ариље.

IV НАГРАДУ: БРЕМ-ПТИЦЕ добио је: ДРАГАН ПРИБИЛОВИЋ, Ул. Георгију Дежа 55, стан 13, 11000 Нови Београд.

V НАГРАДУ: БРЕМ-ПТИЦЕ добила је МИРЈАНА ПЕТКОВИЋ, Омладинска 23, 32000 Чакач.

ЗАБАВНИК ВАМ ПОКЛАЊА

РАСПОРЕД ЧАСОВА

Залепи на чвршти картон овај распоред часова. Кад се лепак осуши, исеци оба дела распореда, па ЧЕТВРТАК залепи на траку испод СРЕДЕ — и цео посао је завршен. Остaje ти само да готов распоред часова окачиш о зид као што видиш на малом цртежу у левом углу.

ЧЕТВРТАК

- 1. ЧАС
- 2. ЧАС
- 3. ЧАС
- 4. ЧАС
- 5. ЧАС
- 6. ЧАС

ПЕТАК

- 1. ЧАС
- 2. ЧАС
- 3. ЧАС
- 4. ЧАС
- 5. ЧАС
- 6. ЧАС

СУБОТА

- 1. ЧАС
- 2. ЧАС
- 3. ЧАС
- 4. ЧАС
- 5. ЧАС
- 6. ЧАС

ИМЕ: _____

АДРЕСА: _____

ШКОЛА: _____

РАЗРЕД: _____

ЗАБАВНИКОВ РАСПОРЕД ЧАСОВА

ПОНЕДЕЉАК

- 1. ЧАС
- 2. ЧАС
- 3. ЧАС
- 4. ЧАС
- 5. ЧАС
- 6. ЧАС

УТОРАК

- 1. ЧАС
- 2. ЧАС
- 3. ЧАС
- 4. ЧАС
- 5. ЧАС
- 6. ЧАС

СРЕДА

- 1. ЧАС
- 2. ЧАС
- 3. ЧАС
- 4. ЧАС
- 5. ЧАС
- 6. ЧАС

ОВДЕ ЗАЛЕПИ